

Argenta Spaarbank
IFRS jaarrekening 2015

Jaarrekening over het boekjaar 2015 (over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015) van Argenta Spaarbank nv opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS).

De IFRS-jaarrekening en tabellen zijn steeds opgesteld in euro. Als dat niet het geval is, wordt dit expliciet vermeld bij de betrokken tabellen.

Inhoud

Verslag van de commissaris	5
Geconsolideerde balans	7
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	8
Geconsolideerd totaal resultaat	9
Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen	10
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	11
Toelichtingen	13
1. Algemene informatie	13
2. Grondslagen voor financiële verslaggeving	17
2.1. Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving	17
2.2. Grondslagen voor financiële verslaggeving - waarderingsregels	19
3. Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	32
4. Minderheidsbelangen	34
5. Risk management	34
5.1. Marktrisico	39
5.2. Liquiditeitsrisico	43
5.3. Kredietrisico	47
5.4. Operationeel risico	58
5.5. Andere risico's	59
6. Solvabiliteit en kapitaalbeheer	62
6.1. Kapitaalbeheer	62
6.2. Regelgeving en solvabiliteit	64
7. Bezoldiging van de bestuurders	65
7.1. Samenstelling van de raden van bestuur	65
7.2. Bedrag van de vergoedingen van de leiding	67
8. Vergoeding van de commissaris	69
9. Transacties met verbonden partijen	69
10. Operationele segmenten	72
Toelichtingen met betrekking tot de geconsolideerde balans	76
11. Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	76
12. Financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	76
13. Voor verkoop beschikbare financiële activa en tot einde looptijd aangehouden activa	78
13.1. Voor verkoop beschikbare financiële activa	78
13.2. Tot einde looptijd aangehouden activa	80
14. Leningen en vorderingen	81
14.1. Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	81
14.2. Leningen en vorderingen op andere cliënten	82
14.3. Toelichting herclassificatie portefeuille MBS'en	82
15. Derivaten gebruikt ter afdekking	83
16. Materiële activa	85
17. Goodwill en andere immateriële activa	86
18. Belastingvorderingen en verplichtingen	87
19. Andere activa	87

20. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	88
20.1. Deposito's van kredietinstellingen	88
20.2. Retail funding – deposito's	89
20.3. Retail funding - in schuldbewijzen belichaamde schulden - kasbons	89
20.4. In schuldbewijzen belichaamde schulden - obligaties	90
20.5. Achtergestelde verplichtingen	90
21. Voorzieningen	91
22. Andere verplichtingen	92
23. Reële waarde van financiële instrumenten	92
23.1. Niet tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten	92
23.2. Tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten	95
24. Derivaten	97
Toelichtingen bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening	100
25. Netto rentebaten	100
26. Dividenden	100
27. Nettobaten uit provisies en vergoedingen	101
28. Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	101
29. Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	102
30. Winsten (en verliezen) uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	102
31. Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	103
32. Ander exploitatieresultaat	103
33. Administratiekosten	104
34. Bijzondere waardeverminderingen	105
35. Winstbelastingen	106
Andere toelichtingen	107
36. Effectiseringsbeleid	107
37. Buitenbalans verplichtingen	107
38. Voorwaardelijke verplichtingen	108
39. Gebeurtenissen na balansdatum	108
Bijkomende inlichtingen	109

Verlag van de commissaris

Verlag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2015

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. De geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2015, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verlag over de geconsolideerde jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Argenta Spaarbank nv (“de Vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de Groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde staat van financiële positie bedragen 33.862.046(000) euro en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 192.867(000) euro.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van de interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing – ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Argenta Spaarbank nv een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2015, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 23 maart 2016

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren

BV o.v.v.e. cvba

Vertegenwoordigd door Dirk Vlamincx

Geconsolideerde balans (voor winstbestemming)

Activa	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij (centrale) banken	11	149.377.455	512.327.845
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	12	26.134.211	28.792.623
Voor verkoop beschikbare financiële activa	13	8.352.382.746	8.004.524.288
Leningen en vorderingen	14	23.527.689.459	24.323.502.971
leningen en vorderingen op kredietinstellingen		350.726.228	15.350.000
leningen en vorderingen op andere cliënten		23.176.963.231	24.308.152.971
Tot einde looptijd aangehouden activa	13	839.817.180	404.465.119
Derivaten gebruikt ter afdekking	15	0	6.078.917
Cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities bij de afdekking van het renterisico	15	398.422.686	304.086.209
Materiële activa	16	34.250.829	37.032.746
gebouwen, terreinen, uitrusting		32.645.392	35.508.011
vastgoedbeleggingen		1.605.437	1.524.735
Goodwill en andere immateriële activa	17	45.133.248	50.011.324
goodwill		0	0
andere immateriële activa		45.133.248	50.011.324
Belastingvorderingen	18	110.527	4.917.451
Andere activa	19	150.756.697	186.306.132
Totaal activa		33.524.075.038	33.862.045.625
Verplichtingen en eigen vermogen			
Deposito's van centrale banken	11	0	0
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	12	11.364.769	10.317.361
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	20	30.998.478.859	31.405.282.167
deposito's van kredietinstellingen		412.902.289	100.914.580
deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen		28.461.986.606	29.529.673.674
in schuldbewijzen belichaamde schulden inclusief kasbons		1.610.203.276	1.372.724.660
achtergestelde verplichtingen		513.386.688	401.969.253
Derivaten gebruikt ter afdekking	15	607.092.752	496.161.248
Cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities bij de afdekking van het renterisico	15	0	0
Voorzieningen	21	13.708.037	10.406.788
Belastingverplichtingen	18	79.246.094	74.941.227
Andere verplichtingen	22	264.434.824	192.120.099
Totaal verplichtingen		31.974.325.335	32.189.228.890
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	3	1.549.675.409	1.672.757.634
Eigen vermogen toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	4	74.294	59.101
Totaal eigen vermogen en minderheidsbelang		1.549.749.703	1.672.816.735
Totaal verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen		33.524.075.038	33.862.045.625

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Activa	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Financiële en exploitatiebaten en -lasten		459.286.539	539.929.642
Netto rentebaten	25	540.330.008	558.504.345
rentebaten		1.081.646.403	991.127.882
rentelasten		-541.316.395	-432.623.537
Dividenden	26	0	1.125
Netto baten uit provisies en vergoedingen	27	-59.714.545	-55.405.059
baten uit provisies en vergoedingen		75.445.834	94.055.716
lasten in verband met provisies en vergoedingen		-135.160.379	-149.460.775
Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	28	6.016.890	6.660.698
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	29	-49.863.325	-6.289.693
Winsten en verliezen uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	30	1.961.952	6.381.081
Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	31	2.469	154.985
Ander exploitatieresultaat	32	20.553.090	29.922.160
Administratiekosten	33	-221.413.955	-265.692.632
personeelsuitgaven		-34.818.193	-49.861.708
algemene en administratieve uitgaven		-186.595.762	-215.830.924
Afschrijvingen		-21.549.016	-24.000.370
materiële vaste activa	16	-5.783.227	-5.307.725
vastgoedbeleggingen	16	-30.073	-51.377
immateriële activa	17	-15.735.716	-18.641.268
Opname en terugname van voorzieningen	21	-638.705	3.301.249
Bijzondere waardeverminderingen	34	-2.071.158	-392.969
voor verkoop beschikbare financiële activa		0	-1.935.920
leningen en vorderingen		-2.071.158	1.542.951
goodwill		0	0
Resultaat voor belastingen		213.613.705	253.144.920
Winstbelastingen	35	-40.551.834	-60.270.405
Nettoresultaat		173.061.871	192.874.515
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	4	173.058.525	192.866.907
Nettoresultaat minderheidsbelangen	4	3.346	7.608

Geconsolideerd totaal resultaat

Toelichting 'andere elementen van het totaalresultaat'	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Nettoresultaat		173.061.871	192.874.515
Minderheidsbelangen		3.346	7.608
Toewijsbaar aan de aandeelhouders		173.058.525	192.866.907
Andere elementen van het totaalresultaat die later geherclassificeerd kunnen worden naar de winst- en verliesrekening			
Herwaardering tegen reële waarde		5.400.233	-43.888.993
voor verkoop beschikbare financiële activa	3	8.183.894	-66.487.831
uitgestelde belastingen		-2.783.661	22.598.838
Kasstroomafdekking		-7.092.755	-549.437
reële waarde afdekkinginstrument	24	-9.457.007	-732.583
uitgestelde belastingen		2.364.252	183.146
Totaal andere elementen van het totaalresultaat		-1.692.522	-44.438.430
Totaalresultaat		171.369.349	148.436.085
Toewijsbaar aan de aandeelhouders		171.366.003	148.428.477
Minderheidsbelangen		3.346	7.608

Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen

	gestort kapitaal	herwaarde- ringsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	reserve verbonden aan de kasstroom- afdekking	ingehouden winsten	resultaten uit het lopende jaar	eigen vermogen toewijsbaar aan de aan- deelhouders	minder- heidsbelang	totaal eigen vermogen
Eigen vermogen								
31 december 2013	518.246.650	132.452.018	-6.636.671	568.990.610	174.974.622	1.388.027.229	79.518	1.388.106.747
- kapitaals- verhoging	60.831.000	0	0	0	0	60.831.000	0	60.831.000
- winst (verlies)	0	0	0	0	173.058.525	173.058.525	3.346	173.061.871
- gedeclareerde dividenden	0	0	0	-60.831.000	0	-60.831.000	0	-60.831.000
- wijziging herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa								
- wijziging reële waarden	0	8.183.894	0	0	0	8.183.894	0	8.183.894
- wijziging uitgestelde belastingen	0	-2.783.661	0	0	0	-2.783.661	0	-2.783.661
- kasstroomafdekking	0	0	-7.092.755	0	0	-7.092.755	0	-7.092.755
- terugname herwaarderings- waarde gebouwen	0	0	0	-9.717.823	0	-9.717.823	0	-9.717.823
- andere wijzigingen	0	0	0	0	0	0	-8.570	-8.570
- overdracht naar ingehouden winsten	0	0	0	174.974.622	-174.974.622	0	0	0
Eigen vermogen								
31 december 2014	579.077.650	137.852.251	-13.729.426	673.416.409	173.058.525	1.549.675.409	74.294	1.549.749.703
- kapitaals- verhoging	37.174.500	0	0	0	0	37.174.500	0	37.174.500
- winst(verlies)	0	0	0	0	192.866.907	192.866.907	7.608	192.874.515
- gedeclareerde dividenden	0	0	0	-62.520.750	0	-62.520.750	0	-62.520.750
- wijziging reële waarde	0	-66.487.831	0	0	0	-66.487.831	0	-66.487.831
- wijziging uitgestelde belastingen	0	22.598.838	0	0	0	22.598.838	0	22.598.838
- kasstroomafdekking	0	0	-549.437	0	0	-549.437	0	-549.437
- andere wijzigingen	0	0	0	0	0	0	-22.803	-22.803
- overdracht naar ingehouden winsten	0	0	0	173.058.525	-173.058.525	0	0	0
Eigen vermogen								
31 december 2015	616.252.150	93.963.258	-14.278.863	783.954.184	192.866.907	1.672.757.636	59.099	1.672.816.735

De wijziging van de reële waarde opgenomen met betrekking tot de "herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa" omvat meerdere deelaspecten zoals de overboeking van een deel van deze reserve naar resultaat ten gevolge van verkopen, fair value hedge aanpassingen en een amortisatie van een historische AFS-reserve.

Bij de toelichtingen 3 en 4 is er meer informatie terug te vinden over alle wijzigingen van de verschillende posten van het eigen vermogen.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	31/12/2014	31/12/2015
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode	352.801.345	500.103.683
Bedrijfsactiviteiten		
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	173.058.526	192.866.907
Actuele en uitgestelde belastinglasten, opgenomen in de winst- en verliesrekening	40.551.834	60.270.405
Minderheidsbelangen opgenomen in de winst- en verliesrekening van de groep	3.346	7.608
Afschrijvingen	21.549.015	24.000.370
Netto voorzieningen (terugboekingen)	638.705	-3.301.249
Nettowinst (verlies) op de verkoop van beleggingen	-2.469	-154.985
Waardeverminderingen	2.071.158	392.969
Andere aanpassingen	-7.357.140	16.702.818
Kasstroom uit exploitatiewinsten voor wijzigingen in bedrijfsactiva en verplichtingen	230.512.975	290.784.843
Wijzigingen in bedrijfsactiva (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten)		
Wijzigingen in leningen en vorderingen	-1.262.149.258	-1.129.646.789
Wijzigingen in voor verkoop beschikbare activa	139.733.564	302.033.545
Wijzigingen in financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	96.763.953	-2.658.412
Wijzigingen tot einde looptijd aangehouden activa	-78.369.059	435.352.061
Wijzigingen in activa - derivaten, gebruikt voor hedging	0	-6.078.917
Wijzigingen in cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities	-123.029.627	94.336.477
Wijzigingen in andere activa	-9.050.287	-40.356.359
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten)		
Wijzigingen in deposito's van centrale banken	0	0
Wijzigingen in deposito's van kredietinstellingen	333.158.119	-311.987.709
Wijzigingen in deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen	1.429.592.731	1.067.687.068
Wijzigingen in schuldbewijzen belichaamde schulden	-753.703.278	-237.478.616
Wijzigingen in financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-50.355.478	-1.047.408
Wijzigingen in verplichtingen - derivaten, gebruikt voor hedging	195.425.364	-111.480.941
Wijzigingen in andere verplichtingen	58.533.190	-86.827.263
Wijzigingen in werkkapitaal, netto	-23.450.066	-28.153.263
Kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	230.512.975	290.784.843
Terug(betaalde) winstbelastingen	-47.612.088	-50.062.734
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	159.450.821	212.568.846
Investeringsactiviteiten		
(Contante betalingen om materiële activa te verwerven)	-15.487.915	-9.207.429
Contante ontvangsten uit de verkoop van materiële activa	18.792.531	1.221.396
(Contante betalingen om immateriële activa te verwerven)	-21.728.496	-23.519.345
Contante ontvangsten uit de verkoop van immateriële activa	638.949	0
Wijzigingen met betrekking tot dochterondernemingen	0	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-17.784.931	-31.505.378
Financieringsactiviteiten		
(Betaalde dividenden)	-60.831.000	-62.520.750
Contante ontvangsten uit de uitgifte van achtergestelde verplichtingen	12.841.249	0
(Contante terugbetalingen van achtergestelde verplichtingen)	-7.204.800	-128.143.056
Contante ontvangsten als gevolg van een kapitaalsverhoging	60.831.000	37.174.500
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	5.636.448	-153.489.306
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	500.103.683	527.677.845

<i>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</i>		
Contanten	28.932.421	34.791.854
Kastegoeden gevolmachtigde agenten	15.547.470	13.119.502
Zichtrekeningen bij centrale banken	194	7
Monetaire reservetegoeden	328.875.344	363.566.578
Zichtrekeningen bij andere financiële instellingen	104.897.370	100.849.904
Overige voorschotten	21.850.884	15.350.000
Totaal geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	500.103.683	527.677.845
<i>Kasstroomen uit de bedrijfsactiviteiten:</i>		
Ontvangen rentebaten	1.081.646.403	991.127.882
Ontvangen dividenden	0	1.125
Betaalde rentelasten	-541.316.395	-432.623.537
<i>Kasstroomen uit de financieringsactiviteiten:</i>		
Betaalde rentelasten	-18.393.572	-16.725.621

Het geconsolideerd kasstroomoverzicht wordt volgens de indirecte methode opgesteld.

Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten

De contanten, kastegoeden gevolmachtigde agenten en zichtrekeningen bij centrale banken zijn terug te vinden onder de balanspost 'geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken' (zie toelichting 11).

Het bedrag van 'leningen en vorderingen' is terug te vinden onder de balanspost 'leningen en vorderingen op kredietinstellingen' (zie toelichting 14.1). Het betreft hier termijnrekeningen bij andere financiële instellingen en de bijhorende pro rata interesten.

Kasstroomen uit de bedrijfs- en financieringsactiviteiten

Bij toelichting 25 wordt meer informatie gegeven over de ontvangen en betaalde rente en bij toelichting 26 over de ontvangen dividenden.

Toelichtingen

1. Algemene informatie

Argenta Spaarbank nv, afgekort Aspa (hierna **de Vennootschap**) is opgericht in België naar Belgisch recht en heeft de rechtsvorm van een naamloze vennootschap die een openbaar beroep op het spaarwezen heeft gedaan. De Vennootschap werd opgericht voor een onbeperkte duur. De statutaire hoofdzetel van de Vennootschap is gelegen te 2018 Antwerpen, Belgiëlei 49-53.

De Vennootschap heeft het statuut van een Belgische kredietinstelling. De kernactiviteiten van de Vennootschap bestaan uit het aantrekken van gelden, het aanbieden van woonkredieten aan particulieren en het verlenen van betaalmiddelen.

Daarnaast worden ook rechten van deelneming van Argenta-fondsen en rechten van deelneming van andere binnenlandse en buitenlandse instellingen voor collectieve belegging en gestructureerde obligaties ('structured notes') van derde partijen aangeboden.

Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv (hierna **BVg**) is de beleidsholding van de Argenta Groep. Zijn operationele activiteiten omvatten Interne Audit, Compliance & Integriteit, Risk & Validatie, Juridische zaken en Organisatie & Talent. Deze activiteiten zijn voor alle vennootschappen van de Argenta Groep centraal georganiseerd.

BVg heeft het statuut van een gemengde financiële holding, een moeder-onderneming die geen gereglementeerde onderneming is en die aan het hoofd staat van een financieel conglomeraat conform art. 3, 39° van de Bankwet. BVg consolideert en staat in voor het gemeenschappelijke aansturen van zijn dochtervennootschappen Argenta Spaarbank, een Belgische kredietinstelling, en Argenta Assuranties, een Belgische verzekeringsonderneming. De Vennootschap en Argenta Assuranties hebben op hun beurt elk een dochtervennootschap.

De Vennootschap heeft als dochtermaatschappij Argenta Asset Management. Het gaat om een Luxemburgse vennootschap die instaat voor het beheer en de centrale administratie van de Argenta ICB's Argenta Fund en Argenta Fund of Funds.

Op 27 oktober 2015 werd Argenta Nederland nv, een Nederlands SPV voor de uitgifte van obligatieleningen, ontbonden. De Vennootschap heeft ook een bijkantoor in Nederland en samen vormen ze de Bankpool.

Argenta Assuranties houdt een participatie aan in Argenta-Life Nederland, een verzekeringsonderneming naar Nederlands recht. Samen vormen ze de Verzekeringspool.

Alle participaties binnen de Argenta Groep zijn (quasi) 100 %-participaties zodat geen (andere dan zuiver formele) minderheidsbelangen moeten worden gerapporteerd.

De Bankpool concentreert zich voornamelijk op de volgende activiteiten: enerzijds het aantrekken van gelden in de retailmarkt onder de vorm van spaar- en termijnrekeningen, zichtrekeningen en obligaties en anderzijds het herplaatsen van deze gelden in hypothecaire leningen.

Hiernaast werd er ook verder gewerkt aan de uitbouw van de kredietverlening aan lokale overheden. Deze activiteit zal helpen om de lokale verankering te verstevigen en bestaande kennis en aanwezige infrastructuur te optimaliseren.

Een andere kernactiviteit anderzijds betreft het aanbieden van deelbewijzen van collectieve beleggingsinstellingen en gestructureerde obligaties (structured notes).

De Verzekeringspool, de Bankpool en BVg worden hierna gezamenlijk de Argenta Groep genoemd.

De dochterondernemingen van de Vennootschap

Na de stopzetting van alle bankactiviteiten in Luxemburg werd Argentabank Luxembourg op 31 december 2014 omgevormd tot Argenta Asset Management (AAM), een beheersvennootschap die zich toelegt op het beheer van de collectieve beleggingsfondsen van de Argenta Groep.

Argenta Nederland, een emissievehikel naar Nederlands recht werd op 27 oktober 2015 ontbonden omdat er geen activiteit meer was. De vereffeningbalans werd nog mee opgenomen in de geconsolideerde balans van de Vennootschap.

De bankactiviteiten van de Vennootschap in Nederland worden niet in een dochteronderneming, maar in een bijkantoor georganiseerd. Het is sinds april 2006 verantwoordelijk voor de productie van hypotheekleningen in Nederland. Het biedt zijn hypotheekleningen aan via onafhankelijke adviseurs van De Hypotheker Associatie, de labels van Adaxio (voorheen Welke), DAK, VCN United Capital en Huismerk.

Om de beheersbaarheid van de hypotheekportefeuille te verhogen en de ICT-infrastructuur minder complex te maken, werden de twee hypotheekportefeuilles, uitbesteed bij Stater en Quion, in oktober 2015 succesvol gecentraliseerd bij Quion.

Hoewel de huizenmarkt opnieuw in de lift zit, blijft de Nederlandse markt bijzondere aandacht vereisen als het gaat over een concurrentieel productaanbod: het signaal is immers dat de pensioenfondsen zich in de nabije toekomst blijven focussen op de Nederlandse hypotheekmarkt.

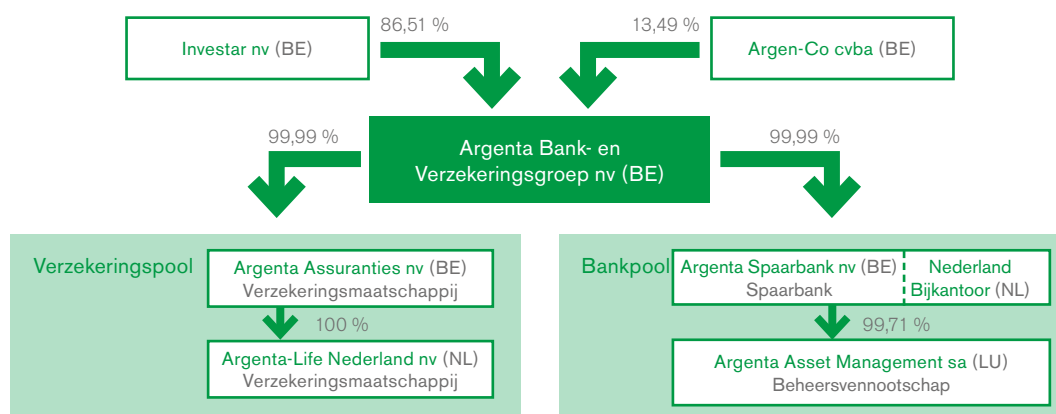
Halfweg 2012 schakelde het bijkantoor in Nederland over naar een direct internetkanaal ('Sparen Direct'). Daardoor kon men in Nederland Argenta-cliënt worden zonder enige tussenkomst van een intermediair. Sinds eind 2015 verstrekt Argenta Nederland alleen nog spaarproducten via dit online kanaal en kan men geen cliënt meer worden door tussenkomst van een adviseur.

In het verleden werden twee effectiseringstransacties uitgevoerd waarbij Nederlandse hypothecaire leningen met een Nationale Hypotheek Garantie (hierna NHG) werden verkocht aan een Special Purpose Vehicle genaamd Green Apple (hierna de SPV Green Apple). De transactie van 2008 kwam op 23 januari 2014 op eindvervaldag en de transactie van 2007 werd op 25 januari 2016 afgewikkeld.

Alhoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap, heeft het management geoordeeld dat de SPV Green Apple moet geconsolideerd worden, waardoor de overgedragen leningen op de balans van de Bankpool behouden blijven. Per einde 2015 werd de Green Apple 2007 transactie dan ook nog voor de laatste maal geconsolideerd op Bankpool-niveau.

De onderstaande voorstelling geeft een schematisch overzicht van de globale structuur van de Argenta Groep en de operationele Bankpool en Verzekeringspool.

Groepsstructuur op 31 december 2015:

In de geconsolideerde bankpool worden conform de IFRS-normen de onderstaande entiteiten opgenomen.

	deelnemings- verhouding	31/12/2014	31/12/2015
Argenta Spaarbank nv	-	consoliderende entiteit	consoliderende entiteit
Argentabank Luxembourg SA (ABL)	99,71 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Argenta Nederland (ARNE)	100 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Green Apple bv (SPV)	0 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie

* De entiteit Arne werd ontbonden op 27 oktober 2015 maar de vereffeningbalans werd per einde 2015 nog opgenomen in de consolidatie.

Toelichting inzake het aantal personeelsleden

In het boekjaar 2015 bedroeg het gemiddeld aantal personeelsleden 688,20 bij de volledige Bankpool (495,44 in 2014). Er waren gemiddeld 669,20 bedienden (478,78 in 2014) en 19 directiepersoneel (16,66 in 2014).

De bovenstaande cijfers betreffende het gemiddeld aantal personeelsleden geven een enigszins vertekend beeld doordat er op groepsniveau een kostendeling bestaat.

De weergegeven aantallen personeelsleden omvatten diegenen die effectief op de loonlijst staan van de betrokken vennootschappen.

Een uitsplitsing van de personeelskosten van het boekjaar staat bij toelichting 33.

Ontwikkeling van de Vennootschap in 2015

In een context van lage inflatie en rentetarieven, beperkte economische groei en een toenemende regelgevende druk kan de Vennootschap blijvend schitterende resultaten voorleggen.

Het geconsolideerde resultaat (exclusief minderheidsbelangen) van het boekjaar bedroeg immers 192.866.907 per 31 december 2015 ten opzichte van 173.058.525 euro per 31 december 2014.

De focus werd verder gelegd op de pijler Beleggen waardoor het balanstotaal op zichzelf slechts met 1 % groeide tot 33,68 miljard euro. De FUM (Funds Under Management) steeg echter met 5 % tot 35,66 miljard euro.

Bij de toename van de aangetrokken gelden blijft de portefeuille kasbons en termijnrekeningen afnemen ten voordele van de spaarrekeningen. Deze overgang is het gevolg van de heel lage rentestanden waardoor de cliënten hun geld niet voor lange termijn willen vastzetten.

De deposito's van de cliënten (gelden die op de zicht-, termijn- en spaarrekeningen staan) stegen in globlo met 3,75 % of 1 miljard euro.

De rubriek "leningen en vorderingen op andere klanten" (waaronder de hypothecaire hypotheek staan) kende een verdere stijging met 4,83 % door een gecontroleerde productie. Bovendien bleef de portefeuille (hypothecaire) kredieten van heel goede kwaliteit en was er per saldo zelfs een terugname van de waardeverminderingen van leningen van 1,6 miljoen euro.

De portefeuille beleggingen in voor verkoop beschikbare activa en de 'tot einde looptijd aangehouden activa' kende een beperkte terugval. De Vennootschap streeft in haar beleggingsportefeuille een voorzichtig beleggingsbeleid na en de laatste jaren richt zij zich hierbij ook op leningen aan lokale en regionale overheden.

De winst van de bank is na het uitstekende resultaat van vorig jaar stevig gebleven en zelfs nog met 11,42 % gestegen en dit ondanks aanzienlijke investeringen (wat terug te vinden is in de stijging van de "algemene en administratieve uitgaven" en de afschrijvingen).

In december 2015 werd aan de aandeelhouders een tussentijds dividend uitgekeerd van 62.520.750 euro (370 euro per aandeel). Hierop volgend vond er een kapitaalverhoging plaats van 37.174.500 euro bij de Vennootschap waarop ingeschreven werd door de twee aandeelhouders. Hierdoor was de cash out zeer beperkt in 2015.

Door de toevoeging van de volledige winst van het boekjaar aan de reserves blijft het eigen vermogen verder groeien. De Vennootschap voldoet hierbij dan ook ruimschoots aan alle reglementaire ratio's.

2. Grondslagen voor financiële verslaggeving

Door het Koninklijk Besluit van 5 december 2004 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 23 september op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen (hierna het **Koninklijk Besluit van 5 december 2004**) werd de verplichting ingevoerd voor kredietinstellingen om hun geconsolideerde jaarrekeningen op te stellen in overeenstemming met IFRS met ingang van 1 januari 2006.

Algemeen

In overeenstemming met de bepalingen van het Koninklijk Besluit is de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap opgesteld in overeenstemming met IFRS – met inbegrip van de *International Accounting Standards (IAS)* en Interpretaties – per 31 december 2015 zoals aanvaard door de Europese Unie.

Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden in deze jaarrekening, stemmen overeen met IFRS zoals aanvaard door de Europese Unie.

Cruciale beoordelingen en belangrijke bronnen van schattingsonzekerheden

De opstelling van jaarrekeningen op basis van IFRS vereist een aantal schattingen. Verder werd het management van de Vennootschap gevraagd om zijn oordeel te geven tijdens het toepassingsproces van deze verslaggevingsgrondslagen. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen en beoordelingen.

Schattingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- schatting van de realiseerbare waarde bij bijzondere waardeverminderingen;
- bepaling van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten;
- bepaling van de verwachte gebruiksduur van materiële en immateriële activa;
- schatting van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden bij de opname van voorzieningen.

Beoordelingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- classificatie van financiële instrumenten;
- level hiërarchie toewijzing van financiële instrumenten;
- bestaan van actieve markten voor financiële instrumenten;
- bestaan van *loss events* en *impairment triggers*;
- bestaan van verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen uit het verleden (voorzieningen);
- bestaan van zeggenschap over vennootschappen.

Het management heeft onder meer geoordeeld dat de SPV Green Apple geconsolideerd moet worden en dat de overgedragen leningen dus op de balans van de Groep behouden blijven.

2.1. Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving

De grondslagen voor financiële verslaggeving gebruikt bij de opstelling van deze geconsolideerde jaarrekening 2015, zijn consistent met de grondslagen die werden toegepast per 31 december 2014.

De volgende standaarden en interpretaties werden van toepassing tijdens het afgelopen boekjaar 2015:

- Verbeteringen aan IFRS (2011-2013) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2015)
- IFRIC 21 – Heffingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 17 juni 2014)

De toepassing van deze nieuwe bepalingen had geen belangrijke weerslag op het eindresultaat over het boekjaar 2015 en het eigen vermogen van de Vennootschap, noch op de voorstelling van de jaarrekening.

Standaarden en interpretaties gepubliceerd, maar nog niet van toepassing voor het boekjaar beginnend op 1 januari 2015:

- IFRS 9 *Financiële Instrumenten* en de daaropvolgende aanpassingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 14 – *Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 16 – *Lease-overeenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Verbeteringen aan IFRS (2012-2014) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 10, IFRS 12 en IAS 28 – *Beleggingsentiteiten: Toepassing van de consolidatievrijstelling* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 – *Verkoop of inbreng van activa tussen investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture* (ingangsdatum voor onbepaalde duur uitgesteld, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 11 – *Gezamenlijke overeenkomsten – Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 1 – *Presentatie van de jaarrekening – Initiatief rond informatieverschaffing* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 38 – *Materiële en immateriële vaste activa – Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 41 – *Materiële vaste activa en biologische activa – Dragende planten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 19 *Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Aanpassing van IAS 27 *Enkelvoudige jaarrekening – Equity methode* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)

De Vennootschap zal alle hiervoor vermelde normen, wijzigingen van normen en interpretaties toepassen vanaf hun inwerkingtreding en verwacht, met uitzondering van IFRS 16 en IFRS 9, geen belangrijke impact.

IFRS 9 legt nieuwe verplichtingen op voor (a) de classificatie en waardering van financiële instrumenten (b) de risico-inschatting en het aanleggen van waardeverminderingen en tenslotte (c) zijn er aanpassingen op het gebied van hedge accounting.

De belangrijkste wijziging betreft het aanleggen van waardeverminderingen. Elke entiteit dient namelijk op basis van een drie "stage" benadering waardeverminderingen aan te leggen voor ECL (expected credit losses). De bepaling van de ECL hangt hierbij ondermeer af van de omvang van de aanzienlijke stijging "significant increase" van het kredietrisico sinds de eerste opname.

In Q4 2015 werd een analyse en assessment uitgevoerd ter voorbereiding van een IFRS 9 implementatieproject dat intussen gestart is begin 2016.

2.2. Grondslagen voor financiële verslaggeving - waarderingsregels

Consolidatieprincipes

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de Vennootschap en haar dochtervennootschappen (hierna de Dochtervennootschappen) begrepen. **Dochtervennootschappen** zijn die vennootschappen waarin de Vennootschap, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen met de bedoeling om voordelen uit deze activiteiten te verwerven (hierna omschreven als **Zeggenschap**).

Dochtervennootschappen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de effectieve zeggenschap aan de Vennootschap wordt overgedragen en worden van consolidatie uitgesloten vanaf de datum waarop een einde komt aan die Zeggenschap.

De Dochtervennootschappen worden geconsolideerd via de methode van integrale consolidatie.

Deze methode houdt in dat de aandelen van de Dochtervennootschap, in het bezit van de Vennootschap, in de balans van de Vennootschap worden vervangen door de activa en de passiva van deze Dochtervennootschap.

Intercompanytransacties, saldi en resultaten uit transacties tussen vennootschappen van de Argenta Groep worden geëlimineerd.

Minderheidsbelangen in de nettoactiva en resultaten van de geconsolideerde Dochtervennootschappen worden in de balans en de winst- en verliesrekening afzonderlijk weergegeven.

Deze minderheidsbelangen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de nettoactiva op de datum van verwerving. Na de datum van verwerving omvatten zij het op de datum van verwerving berekende bedrag en het minderheidsaandeel in de eigenvermogensmutaties sinds de datum van verwerving.

Vooraleer over te gaan tot de consolidatie van de individuele jaarrekeningen, werden de regels betreffende de waardering van de activa- en passivabestanddelen geharmoniseerd in functie van de waarderingsregels die gelden voor de Vennootschap.

Vermits alle vennootschappen die in de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap zijn opgenomen het boekjaar afsluiten op 31 december van ieder kalenderjaar, wordt 31 december van ieder kalenderjaar ook als afsluitingsdatum voor de consolidatie genomen.

Operationele segmenten

Operationele segmenten worden geïdentificeerd op basis van bestaande rapporteringen. Deze segmentering sluit hierbij aan op de interne rapportering en de in het verleden gehanteerde segmentering.

Vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening is uitgedrukt in euro, de functionele munt van alle entiteiten van de Argenta Groep. Transacties in vreemde valuta worden geboekt tegen de wisselkoers op de datum van de transactie.

Op balansdatum worden de uitstaande saldi weergegeven in vreemde valuta, omgerekend tegen de slotkoers voor monetaire posten.

De niet-monetaire posten, die tegen historische kostprijs worden weergegeven, worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op transactiedatum.

Niet-monetaire posten, die tegen reële waarde worden weergegeven, worden omgerekend op basis van de wisselkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Transactiedatum en afwikkelingsdatum

Een financieel actief of financieel passief wordt in de balans opgenomen op het moment dat een contract voor het instrument afgesloten wordt.

Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaard marktconventies worden afgewikkeld (contantverrichtingen), worden bij de Vennootschap in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum.

Saldering

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de balans opgenomen wanneer (a) er een in rechte afdwingbaar recht is om de opgenomen bedragen te salderen en (b) er het voornemen is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Activa worden opgenomen na aftrek van (in voorkomende gevallen) bijzondere waardeverminderingen.

Financiële activa en verplichtingen

Alle financiële activa en verplichtingen – inclusief afgeleide financiële instrumenten – worden opgenomen volgens de in IFRS voorziene classificaties. Elke classificatie heeft hierbij een eigen specifieke waardering.

Voor financiële activa is de volgende classificatie aanwezig: (a) leningen en vorderingen, (b) tot einde looptijd aangehouden activa, (c) financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, en (d) financiële activa beschikbaar voor verkoop.

(a) Leningen en vorderingen: alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet genoteerd zijn in een actieve markt.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Zo nodig worden bijzondere waardeverminderingen aangelegd.

(b) Tot einde looptijd aangehouden activa: alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalbare betalingen waarvan de Vennootschap zich stellig voorneemt en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Zo nodig worden bijzondere waardeverminderingen aangelegd.

(c) Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening omvatten:

- financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, inclusief derivaten die niet als effectieve afdekkinginstrumenten werden aangeduid;
- financiële activa die vanaf verwerving of eerste toepassing van IFRS werden aangemerkt als aangehouden tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en daarna tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Alle derivaten met een positieve reële waarde worden bij de Vennootschap beschouwd als activa gehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze aangeduid werden als effectieve afdekkinginstrumenten.

- (d) Financiële activa beschikbaar voor verkoop: alle niet-afgeleide financiële activa die niet worden geclassificeerd als (a) leningen en vorderingen (b) tot einde looptijd aangehouden activa, of (c) financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde opgenomen worden op een aparte lijn van het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten overgeboekt van het eigen vermogen naar het resultaat van het boekjaar.

Voor de beleggingen in andere dan eigenvermogensinstrumenten wordt het verschil tussen de verwervingsprijs (inclusief transactiekosten) en de terugbetalingwaarde op basis van de effectieve rentemethode pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten in resultaat genomen als bestanddeel van de renteopbrengst van deze effecten.

De schommelingen van de reële waarde van deze effecten, die op een aparte lijn van het eigen vermogen worden opgenomen, worden gerealiseerd door de wijziging te berekenen tussen (a) hun verwervingsprijs (inclusief transactiekosten), vermeerderd of verminderd met het gedeelte van het bovenvermelde verschil dat in resultaat wordt genomen en (b) de reële waarde.

Voor financiële verplichtingen is de volgende classificatie aanwezig, namelijk (a) financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en (b) overige financiële verplichtingen.

Deze IFRS-indeling bepaalt de waardering en de opname van de resultaten als volgt:

- (a) financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening omvatten:

- financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, inclusief derivaten die niet als effectieve afdekkinginstrumenten werden aangeduid;
- financiële verplichtingen die vanaf verwerving of eerste toepassing van IFRS werden beschouwd als aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en daarna gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Alle derivaten met een negatieve reële waarde worden bij de Vennootschap beschouwd als verplichtingen gehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze aangeduid werden als effectieve afdekkinginstrumenten.

- (b) Overige financiële verplichtingen: dit zijn alle andere niet-afgeleide financiële verplichtingen die niet onder de vorige categorie vallen.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Baten en lasten voortvloeiend uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en van vastrentende effecten geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden verantwoord in de resultatenrekening op basis van de effectieve rentemethode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige kasstromen (met inbegrip van betaalde en ontvangen provisies en vergoedingen die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet, en ook transactiekosten en alle overige premies en kortingen) tijdens de verwachte looptijd van het schuldinstrument of, indien meer geschikt, over een kortere looptijd, nauwkeurig verdisconteert om tot de nettoboekwaarde van het actief of de verplichting op de balans te komen.

De methode gebruikt om dienstgerelateerde commissiebatens en -lasten te verantwoorden, hangt af van de aard van de dienst. Commissies die behandeld worden als een bijkomend onderdeel van de rente worden opgenomen in de effectieve rentevoet en verantwoord onder de nettorentebaten. Betaalde en ontvangen commissies waarvan de onderliggende transactie wordt voltooid, worden verantwoord bij de commissiebatens en -lasten.

Geldmiddelen en kasequivalenten

De 'geldmiddelen en kasequivalenten', zoals gebruikt bij het kasstroomoverzicht, omvatten liquide middelen, vrij beschikbare tegoeden bij centrale banken en andere niet-afgeleide financiële activa met een looptijd korter dan of gelijk aan drie maanden vanaf de datum van verwerving.

Materiële activa

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs (zijnde de aanschaffingswaarde inclusief direct toewijsbare kosten van aanschaffing), verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingspercentages zijn bepaald op basis van de verwachte economische levensduur en worden toegepast zodra de activa gebruiksklaar zijn.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is vastgoed dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardeverhoging of beide te realiseren. De waarderingsregels van materiële vaste activa worden ook toegepast voor de vastgoedbeleggingen (toepassing kostprijsmodel).

Specifieke waarderingsregels

Terreinen en gebouwen

De aankoopprijs en aankoopkosten van gronden worden niet afgeschreven, noch bij een onbebouwd, noch bij een bebouwd perceel.

Bij de aankoop van een bebouwd onroerend goed wordt de waarde van de grond en van het gebouw bepaald en worden de transactiekosten proportioneel verdeeld over de grond en het gebouw.

De gebouwwaarde wordt afgeschreven over de geschatte gebruiksduur van de gebouwen, d.w.z. naar rato van 3 % per jaar op pro rata basis.

De aankoopprijs en aankoopkosten van verbouwkosten worden aan 10 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

De aankoopprijs en aankoopkosten van de inrichting van gehuurde gebouwen worden afgeschreven over de duur van het huurcontract.

IT-materiaal

De aankoopprijs en aankoopkosten van hardware worden aan 33,33 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)

De aankoopprijs en aankoopkosten van meubilair en materieel worden aan 10 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

De aankoopprijs en aankoopkosten van rollend materieel worden aan 25 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

Goodwill en immateriële activa

Goodwill

Goodwill wordt beschouwd als het deel van de aanschaffingskosten in een bedrijfscombinatie, bovenop de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals bepaald op de datum van de aankoop.

Het wordt opgenomen als een immaterieel vast actief en gewaardeerd tegen kostprijs min eventuele bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen.

Immateriële activa

Een immaterieel actief is een identificeerbaar niet-monetair actief zonder fysieke vorm. Het wordt opgenomen tegen kostprijs als het toekomstige economische voordelen zal opleveren en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

Verworven software wordt – als de voorwaarden tot activering zijn vervuld aan aanschaffingswaarde – opgenomen onder de immateriële activa. De aankoopprijs en aankoopkosten worden, vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik, lineair afgeschreven.

De aankoopprijs en aankoopkosten van verworven software worden aan 20 % per jaar afgeschreven op *pro rata* basis.

Andere immateriële activa worden aan 10 % per jaar afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen

De Vennootschap onderzoekt al zijn activa op elke balansdatum op indicatoren die aanleiding kunnen geven tot een bijzondere waardevermindering.

De boekwaarde van activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt verlaagd tot hun geschatte realiseerbare waarde en het bedrag van de wijziging van de lopende verslagperiode wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Als in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen op activa andere dan goodwill of voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten als gevolg van een gebeurtenis die zich voordoet na de waardevermindering daalt, wordt het bedrag tegengeboekt via de winst- en verliesrekening.

Financiële activa

Voor een actief (of voor een groep van financiële activa) zal een op individuele basis bepaalde bijzondere waardevermindering worden aangelegd wanneer er (1) objectieve aanwijzingen zijn als gevolg van een of meer gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld na de eerste opname van het actief en (2) deze tot verlies leidende gebeurtenis(sen) een effect heeft (hebben) op de geschatte toekomstige kasstromen uit het financiële actief dat betrouwbaar kan worden geschat.

Afhankelijk van het soort financieel actief kan de realiseerbare waarde als volgt worden geschat:

- de reële waarde door middel van een waarneembare marktprijs;
- de contante waarde van verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief, of;
- op basis van de reële waarde van verkregen zekerheden.

Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten

Een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in een eigen-vermogensinstrument beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering.

Deze situatie zal elke keer individueel worden beoordeeld, maar als er geen bijkomende beoordelingselementen aanwezig zijn, beschouwt de Vennootschap een onafgebroken duur van 24 maanden als langdurig en een daling van minstens 30 % als aanzienlijk.

Als aan een van de criteria is voldaan, zal er overgegaan worden tot een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de betrokken positie om te oordelen of er een duurzame waardevermindering aanwezig is.

In de winst- en verliesrekening opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen op een belegging in een eigenvermogensinstrument dat wordt geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop, kunnen niet via de winst- en verliesrekening worden teruggenomen.

Beleggingen in andere dan eigenvermogensinstrumenten

Er worden bijzondere waardeverminderingen toegepast in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies die te wijten zijn aan financiële moeilijkheden van de debiteur.

De activa krijgen hierbij de status 'default' als de achterstand (in rente en/of kapitaal) 90 dagen bedraagt of de terugbetaling onwaarschijnlijk is.

Objectieve indicatoren die de Vennootschap gebruikt om het aanleggen van een voorziening af te wegen, omvatten onder meer significante financiële moeilijkheden van de emittent/debiteur; achterstallige betalingen die waarschijnlijkheid dat de emittent/debiteur een faillissement of financiële herstructurering boven het hoofd hangt, heronderhandeling van de voorwaarden van het actief door financiële moeilijkheden van de emittent/debiteur inclusief eventuele toegevingen, het verdwijnen van een actieve markt voor een financieel actief als gevolg van financiële moeilijkheden, wijziging van de kredietrating en waarneembare data die de toekomstige cashflows van een financieel actief negatief zullen beïnvloeden.

Bij evolutie naar de status default zal geval per geval beoordeeld worden of een waardevermindering moet worden aangelegd. Een waardevermindering zal overwogen worden als uit de objectieve gegevens blijkt dat

een of meer gebeurtenissen waarschijnlijk de toekomstige cashflows van een financieel actief negatief zullen beïnvloeden.

Hierbij houdt men naast bovenstaande indicatoren onder andere ook rekening met andere marktinformatie over de liquiditeit en solvabiliteit van de emittent/debiteur en trends voor gelijkaardige financiële activa; en lokale economische trends en voorwaarden.

- -Voor verkoop beschikbare financiële activa

Als een daling van de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar financieel actief direct in het eigen vermogen is opgenomen en er objectieve aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt het cumulatieve verlies dat direct in het eigen vermogen was opgenomen, overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening, ondanks het feit dat het financieel actief niet van de balans is verwijderd.

Het bedrag van het cumulatieve verlies dat van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening wordt overgeboekt, is gelijk aan het verschil tussen de verwervingsprijs (na aftrek van eventuele aflossingen op de hoofdsom en amortisatie) en de actuele reële waarde, verminderd met eventuele eerder in de winst- en verliesrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op dat actief.

Als de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar schuldbewijs in een volgende periode stijgt en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies in de winst- en verliesrekening, moet het bijzondere waardeverminderingverlies worden teruggenomen, waarbij het bedrag van de terugname in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen.

- -Leningen en vorderingen – individuele waardeverminderingen

Specifieke waarderingsregels voor hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen en leningen op afbetaling.

De status default wordt toegekend wanneer ofwel de betaalachterstand groter is dan de som van drie mensualiteiten of, bij een andere terugbetalingsfrequentie, vanaf wanneer er betalingsachterstand is van meer dan 3 maanden, zowel in kapitaal als in interest. Dit geldt ook voor een nog openstaande vordering op eindvervaldag groter dan 25 euro ofwel als op basis van indicatoren blijkt dat de vordering mogelijk geheel of gedeeltelijk oninbaar is (*unlikely to pay*).

De lijst van de hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen en leningen op afbetaling met status default wordt maandelijks opgemaakt.

Voor alle hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen en leningen op afbetaling met status default wordt de noodzakelijke informatie voor waardering verzameld. Het nog openstaande gedeelte wordt verminderd met de gedwongen verkoopwaarde van het hypotheekpand bij hypotheekleningen en / of de gedwongen verkoopwaarde van roerende goederen, onder andere in pand gegeven effecten, rekeningen, levensverzekeringen (tak 23) en fondsen.

Voor de in Nederland verstrekte hypotheekleningen wordt bij de berekening van de waardering het volgende in rekening gebracht: de gedwongen verkoopwaarde van het hypotheekpand; de afkoopwaarde van de levensverzekering; de waarde van de beleggersrekening; de totale waarde per einde maand van het bouwdepot; de totale waarde per einde maand van het spaardepot.

Als een in Nederland verstrekte hypotheeklening is afgesloten met een NHG, houdt men bij de berekening van de waardering van deze lening rekening met de annuïtaire daling van de NHG.

Als de waardering zoals hierboven beschreven leidt tot een resterende schuld, zal een bijzondere waardevermindering worden geboekt ten bedrage van de resterende schuld.

Als de in Nederland verstrekte hypotheeklening NHG geniet, zal de waardevermindering maximum het bedrag van de annuïtaire daling van de garantiebedragen.

Alle hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen en leningen op afbetaling met status default worden elke maand volledig automatisch gewaardeerd. Dit kan aanleiding geven tot een waardecorrectie in min of in meer.

Alle ten laste gelegde interesten, boetes en kosten worden in het resultaat opgenomen, aangezien de individuele waardecorrectie hier rekening mee houdt.

Als vastgesteld wordt dat de hypotheeklening, het investeringskrediet of de verkoop of lening op afbetaling oninbaar is, wordt de bijzondere waardevermindering besteed.

Een lening is oninbaar als aan de volgende voorwaarden is voldaan: (a) alle mogelijke procedures werden gevoerd en/of de procedurekosten die moeten gemaakt worden, wegen niet op tegen de eventuele baten die kunnen gerecupereerd worden, alle waarborgen werden uitgewonnen en/of de procedurekosten tot uitwinning van de waarborg zijn in disproportie tot de mogelijke baten; (b) op basis van de beschikbare gegevens zijn er geen verhaalmogelijkheden meer ten opzichte van de kredietnemers en wordt geen grotere recuperatie meer verwacht in de toekomst; (c) na uitwinning van de waarborgen, garanderen de inkomende betalingen (zowel betalingsregelingen en/of stortingen uit loonoverdracht of andere beslagen) geen volledige terugbetaling van de schuldvordering op korte termijn (< 1 jaar).

De bovenstaande regels moeten niet cumulatief voldaan zijn, maar kunnen elk op zich een motivatie zijn om de lening als oninbaar te beschouwen.

[Specifieke waarderingsregels voor niet-hypothecaire kredietopeningen en debetstanden op giro, gouden, internet en makelaarsrekeningen.](#)

Niet-hypothecaire kredietopeningen en debetstanden op rekeningen in default zijn ofwel vorderingen waar er een ononderbroken overschrijding is gedurende drie maanden ofwel vorderingen waarvan op basis van indicatoren blijkt dat de vordering mogelijk geheel of gedeeltelijk oninbaar is (*unlikely to pay*).

De indicatoren die aanleiding kunnen geven tot een status default zijn dezelfde als bij de hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen op afbetaling en leningen op afbetaling.

De bepalingen met betrekking tot de waardering, het aanleggen van bijzondere waardeverminderingen, de periodiciteit, opname in winst- en verliesrekening van interesten, boeten en kosten, en de besteding zijn dezelfde als bij de hypotheekleningen, investeringskredieten, verkopen op afbetaling en leningen op afbetaling.

- Leningen en vorderingen – collectieve waardeverminderingen

Naast de individuele bijzondere waardeverminderingen worden er ook collectieve op portefeuillebasis gebaseerde waardeverminderingen in de vorm van een IBNR-voorziening (*incurred but not reported*) aangelegd.

Een 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de hypothecaire vorderingen zonder default status en waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd op individuele basis (*performing loans*).

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een *loss confirmation period*.

Deze *loss confirmation period* staat voor een tijdsinterval (in maanden uitgedrukt) tussen het moment dat de gebeurtenis die de oorzaak is van de bijzondere waardevermindering zich voorgedaan heeft (i.e. een loss event) en het moment dat deze geïdentificeerd wordt in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de *loss confirmation period* zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, ook worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

De *loss confirmation period* wordt permanent geëvalueerd en kan gewijzigd worden in functie van marktevoluties (onder meer huizenprijzen, transacties, fiscaliteit), portfoliokarakteristieken en macro-economische indicatoren (onder meer werkloosheid, BNP-groei, schuldgraad, echtscheidingen).

De IBNR wordt berekend en aangelegd voor alle *retail*kredietportefeuilles op basis van aangepaste IRB-modellen die gebruikt worden voor het bepalen van de minimale prudentiële kapitaalvereisten. Deze aanpassingen betreffen essentieel de introductie van de vermelde *loss confirmation period* en een conjuncturele aanpassing die rekening houdt met de actuele verliezen op de portefeuille in plaats van de gemiddelde historische verliezen. De *loss confirmation period* bedraagt hierbij minimaal 3 maanden voor de verschillende risicoklassen.

Naast de IBNR-voorziening wordt er ten slotte ook een waardevermindering voor collectief beoordeelde financiële activa aangelegd. Deze op portefeuillebasis aangelegde waardevermindering wordt alleen aangelegd voor een MBS-portefeuille die onder de leningen en vorderingen geïdentificeerd zijn.

Overige activa

Voor niet-financiële activa wordt de realiseerbare waarde bepaald als de hoogste van enerzijds de reële waarde verminderd met verkoopkosten en anderzijds de bedrijfswaarde.

De reële waarde verminderd met verkoopkosten is het bedrag dat kan worden verkregen door de verkoop van een actief in een marktconforme (at arm's length) transactie tussen bewuste, bereidwillige partijen, na aftrek van verkoopkosten.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen waarvan verwacht wordt dat ze zal voortvloeien uit het voortgezette gebruik van een actief en uit zijn vervreemding aan het einde van zijn gebruiksduur.

Jaarlijkse impairment test goodwill

Goodwill wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen. Die worden aangelegd als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de goodwill behoort, hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten zoals swaps, termijncontracten en opties. Een dergelijk financieel instrument heeft een waarde die wijzigt als gevolg van veranderingen in onderliggende variabelen, vergt weinig of geen nettoaanvangsinvestering en wordt op een tijdstip in de toekomst afgewikkeld. Zij worden geïdentificeerd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze aangeduid werden als effectieve afdekkingsderivaten.

De Vennootschap maakt gebruik van afdekkingstransacties (effectieve afdekkingsderivaten) als aan alle daartoe vereiste voorwaarden is voldaan (volgens de vereisten van afdekkingstransacties van IAS 39 zoals goedgekeurd door de EU).

Die voorwaarden zijn: de aanwezigheid van formele documentatie van de afdekkingsrelatie aan het begin van de afdekking; de verwachting dat de afdekking effectief zal zijn; de mogelijkheid om de afdekkingseffectiviteit op betrouwbare manier te meten; en de continue meting tijdens de gerapporteerde periode waarin de afdekking als effectief kan worden bestempeld.

Bij **reëlewaardeafdekkingen** worden de derivaten ter afdekking van het risico gewaardeerd tegen reële waarde en worden de afgedekte posities aangepast voor de wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte waarbij al deze schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. De geprojecteerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de renteopbrengsten of rentekosten van de afgedekte posities. De administratieve verwerking als afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer voldaan is aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties of als het afdekkingsinstrument vervalt of wordt verkocht.

In dat geval wordt het herwaarderingsresultaat van de afgedekte positie (in het geval van vastrentende financiële instrumenten) in het resultaat van het boekjaar opgenomen tot eindvervaldag op basis van de effectieve rentevoet of bij realisatie van de afgedekte positie.

Reëlewaardeafdekkingstransacties **ter afdekking van het renterisico van een portefeuille** past de Vennootschap toe om het renterisico van een portefeuille leningen af te dekken met renteswaps. De renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. De wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte bedrag worden als een aparte post bij de activa opgenomen in de balans.

De Vennootschap past de carve-outversie van IAS 39 toe, zodat er geen ineffectiviteit ontstaat als gevolg van vervroegde terugbetalingen die afwijken van de verwachtingen, zolang er sprake is van een onderhedging. In geval van een niet-effectieve afdekking zal de cumulatieve reëlewaardeschommeling van het afgedekte bedrag worden geamortiseerd in de winst- en verliesrekening, en wel over de resterende levensduur van de afgedekte activa, of onmiddellijk worden weggeboekt uit de balans als de ineffectiviteit is ontstaan als gevolg van het feit dat de betreffende leningen niet langer worden erkend.

Bij **kasstroomafdekkingen** worden de derivaten ter afdekking van de risico's gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde toe te wijzen aan het effectieve deel van de afdekking worden opgenomen in een aparte post van het eigen vermogen. De geprojecteerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de rente-opbrengsten of rentekosten van de afgedekte posities. Het niet-effectieve deel van de afdekking wordt opgenomen in het resultaat van het boekjaar. De afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer voldaan is aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties. In dat geval worden de derivaten beschouwd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en als zodanig gewaardeerd.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden op de balans opgenomen tegen reële waarde op de transactiedatum. Nadien worden ze gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden met een positieve reële waarde komen op de actiefzijde van de balans, die met een negatieve reële waarde op de verplichtingzijde.

In contracten besloten derivaten

Financiële activa of verplichtingen of andere contracten kunnen in een contract besloten (*embedded*) derivaten bevatten. Dergelijke contracten worden 'hybride instrumenten' genoemd.

Als het basiscontract (1) niet wordt opgenomen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en (2) de kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat niet nauw aansluiten bij die van het basiscontract, moet het in een contract besloten derivaat worden afgezonderd van het basiscontract en gewaardeerd tegen reële waarde als een op zichzelf staand derivaat.

Reële waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Het basiscontract wordt opgenomen en gewaardeerd door toepassing van de regels van de betreffende categorie van het instrument.

Als (1) het basiscontract wordt opgenomen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening of als (2) de kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat nauw aansluiten bij die van het basiscontract, wordt het in een contract besloten derivaat niet afgezonderd en wordt het hybride instrument gewaardeerd als één enkel instrument.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde of *fair value* is de prijs die ontvangen/betaald zou worden bij het verkopen van een actief of het transfereren van een verplichting in een ordelijke transactie tussen marktparticipanten op de rapporteringsdatum.

De Vennootschap gebruikt de volgende volgorde voor het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten: eerst genoteerde prijzen in een actieve markt, daarna het gebruik van waarderingstechnieken.

De reële waarde van een financieel instrument wordt bepaald op basis van gepubliceerde prijsnoteringen in een actieve markt. Als er geen actieve markt is voor het financiële instrument, wordt de reële waarde bepaald met behulp van waarderingstechnieken.

Deze waarderingstechnieken maken zoveel mogelijk gebruik van marktinformatie, maar worden beïnvloed door de gehanteerde veronderstellingen, zoals risicomarges en inschattingen van toekomstige kasstromen.

De reële waarde van in het bijzonder de leningen en vorderingen wordt bekomen via de techniek van de contante waardeberekening, waarbij de toekomstige kasstromen worden verdisconteerd aan de 'swapcurve' plus een spread, die stelselmatig wordt herbekeken.

In het zeldzame geval waar het niet mogelijk is om de reële waarde van een niet-genoteerd eigenvermogensinstrument betrouwbaar te bepalen, wordt het tegen kostprijs opgenomen.

Bij eerste opname is de reële waarde van een financieel instrument de transactieprijs, tenzij de reële waarde blijkt uit waarneembare recente markttransacties van hetzelfde instrument, of wordt ze gebaseerd op waarderingstechnieken waarvan de variabelen alleen uit gegevens bestaan afkomstig uit waarneembare markten.

Leaseovereenkomsten

De Vennootschap sluit enkel operationele leaseovereenkomsten af voor de huur van materieel en gebouwen. Betalingen als gevolg van dergelijke leasetransacties worden op een lineaire basis in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Terugkoopovereenkomsten

Effecten die onder een terugkoopovereenkomst (repo) vallen, blijven in de balans opgenomen. De schuld die voortvloeit uit de verplichting tot terugkoop van de activa is begrepen in schulden aan banken of schulden aan cliënten, afhankelijk van de tegenpartij.

Effectisering

De effectisering kan de vorm aannemen van een verkoop van de betrokken activa naar met een speciaal doel opgerichte entiteiten (SPV's) of een overdracht van het kredietrisico door middel van kredietderivaten. Een SPV geeft effectentranche's uit ten behoeve van de financiering van de aankoop van de activa.

De in een effectisering begrepen financiële activa worden (volledig of gedeeltelijk) niet langer verantwoord wanneer de Vennootschap nagenoeg alle risico's en opbrengsten van de activa (of delen ervan) overdraagt.

Personeelsbeloningen

Pensioenverplichtingen

De Vennootschap heeft enkel pensioenverplichtingen op basis van toegezegde bijdrageregelingen. De bijdragen van de Vennootschap aan toegezegde bijdrageregelingen voor pensioenen worden in de winst- en verliesrekening als last opgenomen in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsrechten

Personeelsrechten omtrent jaarlijks toegezegde vakantiedagen en op grond van langdurige diensttijd verdiende vakantiedagen worden boekhoudkundig verwerkt in het jaar waarop deze dagen gebaseerd zijn.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen in de balans (1) als er een verplichting bestaat op de balansdatum, als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, (2) als een uitstroom van middelen waarschijnlijk is en (3) als een betrouwbare schatting gemaakt kan worden van het bedrag van de verplichting.

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting van de op afsluitingsdatum gedane uitgaven, die vereist zullen zijn om de bestaande verplichting af te wikkelen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van het mogelijke resultaat van de gebeurtenis.

Belastingen op het resultaat

De belastingen op het resultaat van het boekjaar betreffen de effectieve belastingen en de uitgestelde belastingen. Deze belastingen worden berekend in overeenstemming met de belastingwetgeving die van toepassing is in elk land waar de Vennootschap actief is.

De effectieve belastingen omvatten deze die verschuldigd zijn op het belastbare inkomen van het jaar, op basis van de belastingpercentages die gelden op de balansdatum, en elke herziening van de belastingen die verschuldigd (of terugbetaalbaar) zijn voor voorgaande jaren.

Uitgestelde belastingen worden berekend op tijdelijke belastbare verschillen die bestaan tussen enerzijds de fiscale waarde van de activa en verplichtingen en anderzijds hun boekwaarde in de jaarrekening.

Deze belastingen worden berekend aan de hand van de belastingvoeten die geldig zullen zijn op het moment van realisatie van de activa of verplichtingen waarop ze betrekking hebben.

Uitgestelde belastingvorderingen worden alleen geboekt als er waarschijnlijk voldoende toekomstige belastbare winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gecompenseerd en netto voorgesteld enkel en alleen als ze betrekking hebben op belastingen geheven door dezelfde belastinginstantie op dezelfde belastbare entiteit.

Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders***Aandelenkapitaal***

Er worden geen aandelen ingekocht door de Vennootschap.

Samengestelde financiële instrumenten

Componenten van samengestelde financiële instrumenten (delen van verplichtingen en van het eigen vermogen) worden opgenomen in de respectievelijke rubrieken van de balans.

Andere eigenvermogenscomponenten

Andere elementen die in het eigen vermogen worden opgenomen hebben onder meer betrekking op de 'voor verkoop beschikbare activa'.

3. Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders

De Vennootschap is de consoliderende vennootschap en 99,99 % van haar aandelen zijn in het bezit van BVG (de beleidsholding van de Argenta Groep).

Het IFRS eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders per 31 december 2015 bedraagt 1.672.757.634 euro tegenover 1.549.675.409 euro per 31 december 2014. De stijging van het eigen vermogen is de resultante van meerdere elementen.

Overzicht samenstelling IFRS eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
Volstort kapitaal	579.077.650	616.252.150
Herwaarderingsmeerwaarde voor verkoop beschikbare activa	137.852.251	93.963.258
Reserves	673.416.410	783.954.182
Resultaten lopende jaar	173.058.525	192.866.907
Kasstroomafdekking	-13.729.427	-14.278.863
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	1.549.675.409	1.672.757.634
Minderheidsbelangen	74.294	59.101
	1.549.749.703	1.672.816.735

Er is een stijging van het eigen vermogen als gevolg van onder meer de toevoeging van de winst van het boekjaar van 192.866.907 euro, een beperkte daling ten gevolge van een cash out van 25.346.250 euro n.a.v. een tussentijds dividend en een daling van "herwaarderingsmeerwaarde voor verkoop beschikbare activa. De elementen van het IFRS eigen vermogen worden in de onderstaande tekst verder beschreven.

Volstort kapitaal

Het volstort aandelenkapitaal, vertegenwoordigd door 168.975 aandelen (zonder vermelding van nominale waarde), bedraagt 616.252.150 euro (579.077.650 euro per 31 december 2014).

De stijging is het gevolg van een kapitaalverhoging van 37.174.500 euro die op 21 december 2015 plaatsvond. Deze kapitaalverhoging vond plaats zonder uitgifte van nieuwe aandelen en werd onderschreven door de huidige aandeelhouders.

In 2014 vond er een kapitaalverhoging van 60.831.000 euro plaats.

Herwaarderingsmeerwaarde voor verkoop beschikbare activa

De 'voor verkoop beschikbare financiële activa' (*Available For Sale-portefeuille* (AFS)) worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde opgenomen worden op een aparte lijn van het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet.

De vermelde schommelingen in reële waarde zijn terug te vinden in het eigen vermogen bij de post 'herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa'. Deze reserve evolueerde van 137.852.251 euro per 31 december 2014 naar 93.963.258 per 31 december 2015.

Detaillering herwaarderingsreserve	31/12/2014	31/12/2015
Totale latente meer- en minwaarden vastrentende effecten	320.864.966	236.941.126
Opgenomen <i>micro hedges</i>	-102.391.411	-86.873.644
Totale latente belastingen op de vastrentende effecten	-74.259.161	-51.007.938
Latente meer- en minwaarden op niet vastrentende effecten	479	-625
Latente minderwaarde geherclassificeerde activa	-9.638.876	-7.719.530
Latente belastingen op geherclassificeerde activa	3.276.254	2.623.868
Totaal herwaarderingsreserve	137.852.251	93.963.258

In totaal werd er in boekjaar 2014 voor 6.016.890 euro resultaat gerealiseerd van de latente waarden van de 'voor verkoop beschikbare activa'. In boekjaar 2015 was er een realisatie van 6.660.698 euro (meer details over deze gerealiseerde resultaten zijn terug te vinden bij toelichting 28).

Er was een fair value hedge aanpassing van 15.517.767 euro (zie lijn latente waarde opgenomen in het kader van *micro hedges*) en een amortisatie van een historische AFS reserve van 1.266.960 euro (na belastingen).

De totale herwaarderingsreserve bestaat hierbij uit een "herwaarderingsreserve van de voor verkoop beschikbare activa" en een zogenaamde 'bevrozen herwaarderingsreserve van een beperkte MBS-portefeuille' die in 2011 werd geherclassificeerd naar de leningen en vorderingen portefeuille.

Samenstelling herwaarderingsreserve	31/12/2014	31/12/2015
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	144.214.873	99.058.920
Bevrozen herwaarderingsreserve geherclassificeerde activa	-6.362.622	-5.095.662

Bij toelichting 14.3 is meer informatie terug te vinden in verband met de lijnen 'latente minderwaarde geherclassificeerde activa' en de bevrozen AFS-reserve.

Bij toelichting 15 is meer informatie te vinden in verband met de verwerking van de latente waarde die opgenomen werd in het kader van de *micro hedges*. Het betreft hier de cumulatieve waardeaanpassingen in het kader van reële waardeafdekkingen.

Kasstroomafdekking

De Vennootschap heeft een renteswap afgesloten die in het kader van *hedge accounting* als *cash flow hedge* verwerkt wordt. Door deze werkwijze komt het effectieve gedeelte van de wijzigingen in marktwaarde van de swap (na verrekening van belastingen) op een aparte lijn van het eigen vermogen. Bij toelichting 24 wordt deze *cash flow hedge* uitgebreider beschreven.

Reserves

In de post reserves van 783.954.182 euro per 31 december 2015 bevinden zich de statutaire reserves van de moedermaatschappij van de Bankpool, zijnde de Vennootschap.

Baten uit het lopende boekjaar

Het geconsolideerde resultaat (exclusief minderheidsbelangen) van het boekjaar bedroeg 192.866.907 per 31 december 2015 ten opzichte van 173.058.525 euro per 31 december 2014.

Dividendvoorstel voor het boekjaar

In oktober 2014 werd aan de aandeelhouders een tussentijds dividend uitgekeerd van 60.831.000 euro (360 euro per aandeel). Hierop volgend vond er een kapitaalverhoging voor hetzelfde bedrag plaats bij de Vennootschap waarop ingeschreven werd door de twee aandeelhouders.

In december 2015 werd aan de aandeelhouders een tussentijds dividend uitgekeerd van 62.520.750 euro (370 euro per aandeel). Hierop volgend vond er een kapitaalverhoging plaats van 37.174.500 bij de Vennootschap waarop ingeschreven werd door de twee aandeelhouders.

De raad van bestuur van de Vennootschap zal aan de algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap voorstellen om geen bijkomend dividend uit te keren over het boekjaar 2015.

4. Minderheidsbelangen

De minderheidsbelangen bij de Vennootschap hebben betrekking op de aandelen van haar dochtervennootschap AAM die niet in het bezit zijn van de Vennootschap.

Deze aandelen zijn rechtstreeks in het bezit van de overkoepelende beleidsholding van BVg.

Verder is bij de minderheidsbelangen het volledige kapitaal (18.000 euro) van de SPV Green Apple terug te vinden. Hoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap, werd deze vennootschap omwille van de IFRS-regels (SIC 12) wel mee geconsolideerd.

In 2015 was er een winst toewijsbaar aan het minderheidsbelang van 7.608 euro ten opzichte van 3.346 euro in 2014.

De herwaarderingsmeerwaarde voor verkoop beschikbare activa toewijsbaar aan de minderheidsbelangen bedroeg 0 euro op het einde van 2015 vermits de dochterentiteiten van de Vennootschap geen eigen effectenportefeuille meer hebben.

Er zijn bijgevolg ook geen minderheidsbelangen bij de 'andere elementen van het totaalresultaat' vermits AAM geen effectenportefeuille meer heeft en geen afgeleide instrumenten heeft.

5. Risk management

Professioneel en compleet risicobeheer is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van duurzame winstgevende groei. De Argenta Groep onderkent dat en beschouwt *risk management* als een van zijn kernactiviteiten.

Het kader voor risicobeheer wordt voortdurend geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe reglementeringen, dagelijkse ervaringen en wijzigingen in de activiteiten van Argenta. Het aantonen dat toereikende risicobeheerprocedures aanwezig zijn, is een sleutelvoorwaarde voor het verwerven en behouden van het vertrouwen van alle belanghebbenden: cliënten, beleggers, kantoorhouders, toezichhouders en ratingbureaus, maar ook bestuurders, management en medewerkers.

De strategie en het langetermijnbeleid van alle entiteiten binnen de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en de raad van bestuur van moedermaatschappij BVg. De twee voornaamste dochtervennootschappen, de Vennootschap en zusterentiteit Aras, staan in voor het operationele bestuur binnen hun bevoegdheden vastgelegd in het Memorandum of Internal Governance.

Het risicobeheer bij de Vennootschap

Algemeen

De directiecomités van de Vennootschap, Argenta Assuranties en BVg zijn geïntegreerd. Ze hebben een aantal gemeenschappelijke leden namelijk de CEO, de CFO en de CRO.

Die eenheid van leiding onderstreept het belang van een commerciële, risico- en financiële groepsstrategie die naadloos op elkaar zijn afgestemd, met de nadruk op de lange termijnrelatie met zowel cliënten als zelfstandige kantoorhouders.

In 2015 heeft de Argenta Groep verder gebouwd aan zijn voorzichtig en transparant risicobeheer. Dat heeft zijn toegevoegde waarde intussen meer dan bewezen.

Het RAF (Risk Appetite Framework) is sterk ingebed in de cyclus van het businessplanproces: inkleuren van de risicobereidheidsmatrix, vertaling naar voluntaristische RAF-normen, toetsing aan de iteraties van het businessplan en finaal de risico-evaluatie.

Er is een directe band tussen de risico-indicatoren uit het RAF en enerzijds het ICAAP voor de Bankpool en anderzijds de beleidsdocumenten via de verdere vertaling naar de operationele risicolimieten. Dit resulteerde in de dagelijkse inbedding van het risicobewustzijn in de eerste lijn en in betere en meer leane risicobeheerprocessen.

Het risicobeheer is geëvalueerd van een risicobeheer by design (beleidslijnen) en een risicobeheer in practice (inbedding) naar een cost effective risicobeheer.

Naast een optimalisatie van de risico governance werden ook de riskmetriekeken sterk verbeterd. De risicoparameters binnen het RAF werden hierbij verfijnd en uitgebreid door toevoeging van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve RAF-indicatoren.

De volgende kwantitatieve Risk Appetite Framework-indicatoren werden toegevoegd :

- Common Equity Tier 1 (CET1 ratio vervangt Tier 1 ratio)
- Total Capital ratio ('TCR')
- Average Portfolio Rating for Local & Regional Government loans ('APR LRG')
- Net Interest Income gevoeligheid / 100 bp up of down
- Large Exposures
- Asset Encumbrance Ratio strict ('AER' ruim werd een knipperlicht)

De volgende kwalitatieve RAF-indicatoren werden toegevoegd :

- Net Promotor Score ('NPS') personeel
- Operational Risk Management (ORM) Key Risk Indicator

De Net Promotor Score (NPS) is een eenvoudig maar krachtig instrument om klantentevredenheid, in dit geval personeelstevredenheid te meten. De ORM-indicator werd opgezet in het kader van de monitoring en inbedding van het operationeel risico in alle lijnen van de organisatie.

In 2015 werden de limieten van de volgende RAF-indicatoren geherkalibreerd: Leverage Ratio, APR bonds (excl. LRG), APR LRG, Risicoscore hypotheke, Liquidity Coverage Ratio, NPS cliënten en NPS kantoorhouders.

ICAAP / SREP

De resultaten van het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) zijnde de eigen beoordeling van de risico's en vereist kapitaal werden vergeleken met de SREP (Supervisory Review and Evaluation Process), zijnde de inschatting van de risico's en kapitaalvereiste door de NBB/JST volgens hun eigen interne methodologie.

Herstelplan (RRP - Recovery & Resolution Plan)

De verplichting om herstelplannen op te stellen, maakt deel uit van de structurele hervormingen die na de bankencrisis werden geïnitieerd door de G-20 en verplicht banken onder andere om herstelplannen op te stellen.

Het herstelplan vindt zijn grondslag in de vaststelling dat bepaalde oplossingen al voorafgaandelijk aan het uitbreken van een crisis kunnen onderzocht worden. Complexe oplossingen moeten immers heel snel beoordeeld en uitgevoerd kunnen worden.

Vandaar dat banken verplicht worden om als voorbereiding op een eventuele crisis na te denken over de verschillende opties waarover ze beschikken om hun financiële toestand te verbeteren in geval van een ernstige crisis. Daarbij is het cruciaal dat de bank de haalbaarheid en doeltreffendheid van de gekozen herstelopties aantoonbaar maakt onder verschillende crisisscenario's.

De Vennootschap heeft in 2015 een geactualiseerd herstelplan opgeleverd aan de toezichhouders. Dit herstelplan schetst een accuraat beeld van de robuustheid en veerkracht van de financiële positie van de Argenta Groep in een financiële crisissituatie.

Het nieuwe herstelplan levert een aantal nieuwe en bijkomende inzichten in vergelijking met het vorige herstelplan:

- inzicht in de (beperkte) evolutie van het risicoprofiel van de Argenta Groep door de impact van een crisissituatie op zijn financiële ratio's te vergelijken tussen beide herstelplannen (2014 versus 2015) bij ongewijzigde crisisscenario's
- inzicht in de dynamiek van een crisisscenario zowel op het niveau van de Vennootschap als op het niveau van de Argenta Groep, door in het geactualiseerde herstelplan tevens rekening te houden met de Argenta Groep;
- inzicht in een aantal nieuwe ratio's die werden toegevoegd aan de analyse, zoals de Leverage Ratio en de Asset Encumbrance Ratio.

De Argenta Groep blijft ook in het geactualiseerde herstelplan beschikken over een zeer sterke kapitaal- en liquiditeitspositie waardoor de groep in staat is het hoofd te bieden aan strenge crisissituaties. De herstelplandrempels werden hierdoor pas bereikt en geactiveerd na doorrekening van heel extreme scenario's.

Om haar kapitaal- en liquiditeitspositie te herstellen in geval van een crisissituatie beschikt de Vennootschap daarenboven over een brede waaier aan doeltreffende kapitaal- en liquiditeitsopties. Analyse toont aan dat de Vennootschap er goed in slaagt om haar financiële positie te herstellen door een of meerdere opties te activeren.

Aan de basis van deze financiële veerkracht ligt het bank-assurantiemodel van de Argenta Groep, de geografische spreiding van de kernactiviteiten over België en Nederland en de opbouw van een liquide en goed gediversifieerde beleggingsportefeuille. Bijgevolg werd op overkoepelend groepsniveau ook gekeken naar de interactie met zusterentiteit Argenta Assuranties.

Het herstelplan onderstreept verder het belang van een effectief monitoringkader waardoor een verslechtering van de financiële toestand tijdig wordt opgemerkt en aangepakt. Een tijdige aanpak verhoogt niet alleen de succesfactor en doeltreffendheid van de herstelopties maar verbreedt ook de waaier van mogelijke opties, inclusief proactieve opties. Bij de keuze van de herstelopties wordt ook grote aandacht besteed aan de impact op de structurele winstgevendheid.

Verdere stappen werden intussen ook gezet voor het opstellen van een transitioneel afwikkelingsplan. Een transitioneel afwikkelingsplan is een high-level-plan dat onder meer de verschillende afwikkelingsopties definieert, de afwikkelbaarheid van de Argenta Groep beoordeelt en een plan van aanpak ter vrijwaring van de operationele en business continuïteit bevat. Het herstelplan vormt de vertrekbasis voor het opstellen van het afwikkelingsplan.

Single Supervisory Mechanism (hierna SSM)

De ECB heeft sinds einde november 2014 het prudentieel toezicht op de Argenta Groep overgenomen van de NBB. Met het inrichten van een SSM waardoor het toezicht op financiële instellingen wordt overgedragen aan de ECB is een stap gezet om tot een volwaardige bankenunie te komen in Europa. De bedoeling is dat het SSM mede kan zorgen voor de financiële stabiliteit binnen de eurozone en het voor banken makkelijker zou maken om grensoverschrijdend te bankieren.

Sedert begin 2015 wordt dit toezicht effectief uitgevoerd door het zogenaamde Joint Supervisory Team van de ECB (waarin ook medewerkers van de NBB zijn opgenomen). Dit toezicht wordt uitgeoefend door middel van inspecties, workshops, interviews, en het opvragen van diverse rapporteringen. Dit nieuwe toezicht was ook gericht op de Risk-afdeling van de Argenta Groep.

Governance

Het groepsrisicobeheer bevindt zich, naast de onafhankelijke controlefuncties Interne Audit en Compliance, voornamelijk op het niveau van de Argenta Groep. De Risicobeheerfunctie wordt in het Charter Risicobeheer gedefinieerd als de tweedelijnsfunctie die het algemeen risicobeheer binnen de Argenta Groep stuurt.

De Risicobeheerfunctie begeleidt en controleert de eerste lijn qua risicobeheer en ondersteunt met advies over de risico's. Ze wordt uitgeoefend door de directie Risk en Validatie en staat onder de hiërarchische verantwoordelijkheid en het toezicht van de CRO.

Het risicobeheer in eerste lijn wordt binnen elke entiteit in volle verantwoordelijkheid georganiseerd en gedragen en behoort dus tot de verantwoordelijkheid van de bestuursorganen van de verschillende groepsvennootschappen.

In 2015 werd de zelfstandige directie Kredietrisicobeleid (KRB), het kenniscentrum van de modellering en analyse van de retailkredietrisico's, verder uitgebouwd en werd de visie bepaald, waarbij KRB evolueert van een product- en regulatoire focus naar een cliënt- en Argenta-model. Dit kenniscentrum heeft een fundamentele rol binnen het risicobeheer van de Argenta Groep door het geven van informatie en advies toegespitst op de retailkredietportefeuille, onder andere via het Kreco (Kredietrisicocomité retail).

Er werden belangrijke inspanningen gedaan om de rollen en verantwoordelijkheden in deze gespecialiseerde domeinen verder te omschrijven en te onderscheiden.

De directie Risk en Validatie:

- verzorgt de onafhankelijke tweedelijnscontrole;
- hanteert als basisprincipe: 'identificeren, meten, rapporteren en mitigeren' voor alle materiële risicofactoren, die vervolgens gekapitaliseerd worden in het ICAAP voor de Bankpool en stuurt hiermee ook het (economisch) kapitaalbeheer;
- heeft een radarfunctie, namelijk de verdere proactieve identificatie van nog niet volledig geïdentificeerde risico's;
- vervult een belangrijke rol in het beleid en de validatie bij het modelleren van risico's;
- doet de nodige formele risicocontroles en speelt vanuit haar finaliteit een actieve rol op onder meer het Groepsrisicocomité en het Asset and Liability-comité;
- adviseert de directiecomités, de raden van bestuur en de risicocomités op een onafhankelijke manier over het risicobeheerproces binnen de Argenta Groep.

Risicomanagement is niet alleen een tweedelijnsfunctie, maar een organisatiebrede activiteit (enterprise risk management of 'ERM'). Het moet gealigneerd zijn met de businessstrategie en het moet effectief zijn.

Het maandelijks overkoepelende GRC (Groepsrisicocomité) heeft een alternerende agenda met de ene maand ICAAP (Argenta Spaarbank) / ORSA (Argenta Assuranties) i.e. economisch kapitaalonderwerpen, de volgende maand kredietrisico-onderwerpen (Kreco - Kredietrisicocomité) en vervolgens het operationeel risico (Orco - Operationeel risicocomité).

Validatie

Naast de tweedelijnscontrole is het valideren van de risicomodellen een van de kernactiviteiten van de directie Risk en Validatie. De toezichthouder verplicht financiële instellingen immers om de ontwikkelde risicomodellen te laten valideren door een onafhankelijke validator.

De Validatiecel heeft in 2015 onder meer de volgende activiteiten verricht:

- validatie (conceptueel, numeriek en implementatie) van de update van het corporate model;
- validatie (conceptueel en numeriek) van de nieuwe PD- en LGD-modellen voor de Nederlandse hypotheekportefeuille;
- validatie van de review, backtesting en herkalibrering van de modellen voor het kredietrisico van de hypotheekportefeuilles Argenta Spaarbank, CBHK en Nederland;
- validatie van de review, backtesting en herkalibrering van de modellen voor het kredietrisico van de beleggingsportefeuille (meer bepaald de blootstelling op financiële instellingen, ondernemingen, covered bonds, centrale, regionale en lokale overheden);
- validatie van de sensitiviteitsanalyse van het PD model van de hypotheekportefeuille Argenta Spaarbank;
- validatie van de fair value berekeningen cession hypotheek van de Vennootschap naar Argenta Assuranties;
- meewerken aan de controle (Riskcheck) op post Asset Quality Review (AQR) projecten.

Daarnaast werden voorbereidingen getroffen om de validaties ook uit te breiden naar validatie opinies over de interest rate risk of the banking book modellen zoals prepayment modellen en het replicating model.

Het risicoprofiel van de Vennootschap

In dit jaarverslag worden de activiteiten van de Bankpool besproken en in overeenstemming met de bepalingen in artikel 119, 5° van het Wetboek van Vennootschappen wordt hieronder een overzicht gegeven van de doelstellingen en het beleid omtrent de beheersing van de bancaire risico's.

Het beleid en de organisatiestructuur van de Vennootschap betreffende dit risicobeheer zijn zodanig opgezet dat de gekende risico's op afdoende manier worden gesignaleerd, geanalyseerd, gemeten, opgevolgd en beheerst.

Door haar activiteiten wordt de Vennootschap blootgesteld aan verschillende risico's. Het risicobeheer voor de Vennootschap maakt hierbij onder meer een onderscheid tussen de volgende categorieën van risico: marktrisico (voornamelijk het renterisico), het liquiditeitsrisico, het kredietrisico (inclusief concentratierisico en landenrisico), het operationeel risico en de andere risico's.

Het niet onder controle houden van deze risico's kan negatieve gevolgen hebben voor de financiële prestaties en reputatie van de Argenta Groep.

Deze risico's worden voor heel de Argenta Groep op een uniforme manier beheerd, via het vermelde RAF, de beleidslijnen en procedures.

5.1. Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen. Binnen dit marktrisico zijn de volgende 4 risico's relevant: renterisico, spreadverwijdingsrisico, aandelenrisico en vastgoedrisico.

- Wijzigingen van de rentevoeten, rentecurves en rendementsschommelingen kunnen de rentemarge tussen de kosten voor uitlening en ontlening aantasten voor de Bankpool;
- Zo ook is het niveau van de kredietspread of de volatiliteit ervan - zonder dat deze noodzakelijk wordt veroorzaakt door een verandering van de kredietwaardigheid van de emittent - bepalend voor het rendement en de economische waarde van de beleggings- en leningportefeuille;
- De prestaties van de financiële markten kunnen ook de waarde van de beleggingsportefeuille doen schommelen.

Merk op dat de Bankpool enkel actief is in de Benelux en geen andere beleggingen doet dan in euro, waardoor hij geen wisselkoersrisico loopt. Er wordt tot nader order evenmin overwogen om posities in andere munten dan de euro in te nemen.

Renterisico

Het belangrijkste marktrisico waaraan de activiteiten van de Bankpool, en in het bijzonder Argenta Spaarbank, zijn blootgesteld, is het renterisico. Dat resulteert in de eerste plaats uit veranderende marktprijzen, onverwachte veranderingen in investeringsrendementen en veranderingen in correlatie van de interestvoeten tussen verschillende financiële instrumenten.

Als financiële dienstengroep met aan het hoofd een gemengde financiële holding zijn zowel de resultaten als de eigenvermogenspositie van de Argenta Groep onderhevig aan schommelingen die worden veroorzaakt door marktrisico's. Het professionele beheer van deze marktrisico's is – gelet op de specifieke strategische positionering van Argenta Spaarbank als spaarbank – vooral toegespitst op het oordeelkundige beheer van het renterisico, dat de voornaamste component is van het marktrisico.

De resultaten en de eigenvermogenspositie van de Vennootschap vertonen een bepaalde sensitiviteit voor rentewijzigingen omdat een belangrijk onderdeel van de bedrijfsstrategie erin bestaat middelen op korte tot middellange termijn – hoofdzakelijk via spaar- en termijndeposito's geplaatst bij retailcliënteel – aan te trekken en deze te herinvesteren via diverse vormen van kredieten en beleggingen. Vermits de looptijd van deze herbeleggingen niet noodzakelijk overeenstemt met die van de aangetrokken middelen ontstaat een looptijd mismatch, die door de renteversillen tussen de diverse looptijden aanleiding geeft tot de vorming van een transformatieresultaat.

De brutowaarde van het bedrijf (het verschil tussen de aan marktwaarde gewaardeerde investeringen en de kostprijs van de financiering hiervan) wordt beïnvloed door de schommelingen van deze rentetarieven. De intensiteit ervan wordt bepaald door de grootte van de getolereerde marktwaardegevoeligheid. Deze parameter geldt als maatstaf voor de structurele rentemismatch, waarmee in belangrijke mate de rentegevoeligheid kan worden bijgestuurd.

Deze marktwaardegevoeligheid vormt dan ook een van de belangrijkste instrumenten waarmee de Vennootschap op basis van haar inzichten in de toekomstige renteontwikkelingen richting geeft aan haar bedrijfsresultaten en ook rekening houdt met de potentiële impact hiervan op de brutowaarde van het bedrijf als richtgetal voor haar eigenvermogenspositie.

De marktwaardegevoeligheid kan op een flexibele manier en op korte termijn worden bijgestuurd op basis van financiële instrumenten. Ze kan ook op langere termijn aangepast worden door een fundamentele wijziging in de positionering van bepaalde activiteiten te overwegen.

- (i) De eerstgenoemde vorm van aanpassing van de rentegevoeligheid wordt uitgevoerd door middel van gangbare en liquide financiële instrumenten, die via de kapitaalmarkten ter beschikking staan, zoals interest rate swaps en caps. Zulke exogene instrumenten worden onder meer gebruikt in het kader van de beheersing van het renterisico. Ze zijn onderhevig aan een strikt beleid omtrent tegenpartijrisico's.
- (ii) De tweede reeks maatregelen heeft betrekking op endogene bijstellingen waarbij op basis van de prijspolitiek voor deposito's, termijnrekeningen en de toegepaste marges, en het acceptatiebeleid van kredieten in de diverse looptijdsegmenten de rentegevoeligheid van de portefeuille op structurele manier kan worden bijgestuurd. Een dergelijke bijstelling is evident gericht op de fundamentele strategische positionering van de Vennootschap, terwijl de eerder genoemde exogene maatregelen eerder een tactisch karakter hebben. Ze gelden wel als een aanvulling op de in beginsel nagestreefde endogene bijstelling van de balans.

De Vennootschap besteedt bij haar processen voor risicobeheersing veel aandacht aan een coherente interne organisatie, die haar in staat moet stellen deze activiteiten oordeelkundig, objectief en efficiënt uit te voeren en hieromtrent tijdig en volledig te rapporteren aan de bevoegde beleidsorganen. In de eerste plaats is dit het Asset and Liability-comité (hierna 'ALCO'). Het draagt specifieke verantwoordelijkheden bij de bewaking van het dagelijkse beheer van de financiële posities en rapporteert hierover aan het directiecomité. Het heeft als permanente opdracht om zowel de inkomensgevoeligheid van het netto-interestinkomen als de marktwaardegevoeligheid van het eigen vermogen binnen gestelde limieten te houden.

Bij de risicometing en beheersing wordt door het ALCO rekening gehouden met de diverse componenten van het renterisico die aanwezig zijn op de balans van de Argenta Groep waaronder het herprijsingsrisico (risico afkomstig van rente-mismatch tussen activa en passiva), het yield curve risico (risico afkomstig van niet-parallelle beweging van de rentecurve), het optierisico (risico afkomstig van de impliciete en expliciete opties op de balans) en het basisrisico.

Dit laatste risico ontstaat onder meer door het gebruik van verschillende referte-indexen op basis waarvan de activa en passiva producten herprijsen, bijvoorbeeld Belgische hypotheeklen op basis van OLO referte-index. Binnen ALM worden deze risico's gemonitord en beheerd door middel van scenarioanalyse.

Het renterisico, zoals ieder ander risico, vereist een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. Hoewel noch de Europese, noch de Belgische regelgevers of toezichtsautoriteiten voor het renterisico op vandaag binnen Pijler 1 precieze eigen vermogensverplichtingen hebben vastgesteld, bepaalt de Vennootschap hiervoor in haar ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) een bepaald volume aan vereist eigen vermogen.

De verdere ontwikkeling van haar activiteit als klassieke spaarbank en dus (onder meer) transformatiebank – een bank waarvan de activiteit bestaat in het omzetten (transformeren) van op korte termijn aangetrokken geld naar op lange(re) termijn uitgezette beleggingen – vereist vanzelfsprekend een continue opvolging (en aanvulling wanneer nodig) van dit vereiste eigen vermogen.

Om strategische redenen wil de Argenta Groep zijn renterisico verminderen om minder afhankelijk te zijn van de rente-inkomsten en renteontwikkelingen. Daarom wordt er meer nadruk gelegd op fee business, met name de verkoop van buiten-balansproducten waarbij het financieel risico veeleer bij de cliënt ligt. Deze pijler fee-business (of Beleggen) moet naast de pijlers Sparen en Betalen, Lenen en Verzekeren zorgen voor een diversificatie van het inkomen van de Vennootschap en de kwaliteit van de winst verbeteren.

De winstkwaliteit bij de Vennootschap bleef ook in 2015 op een hoog peil dankzij een efficiënt ALM-beleid en een doordachte commerciële politiek. De huidige Europese renteomgeving, de herfinanciering van een deel van de hypotheekportefeuille en de sterke daling van de obligatierendementen zorgen voor een negatieve druk op de rentemarge.

De combinatie van endogene en aanvullende exogene ALM-indekkingen verzekert dat de commerciële strategie van de Argenta Groep (onder meer de langetermijnrelaties met de cliënten, de groei van hypotheken, de duurzame en rendabele groei van de depositoportefeuille en de uitbouw van de vier pijlers) volledig past binnen het goedgekeurde RAF (Risk Appetite Framework of RisicoAppetijtFramework).

Om de marktsensitiviteit binnen de door de raad van bestuur van de Vennootschap goedgekeurde risicoappetijt te houden en de knipperlichtniveaus van de NBB niet te overschrijden, werden er in 2015 bijkomend renteswaps en caps afgesloten. Deze instrumenten vullen de portefeuille afgeleide instrumenten (caps en swaps) aan die in het verleden werden voor de indekking van het renterisico. Deze exogene indekking geldt als aanvulling op de altijd maximaal nagestreefde endogene bijsturing van de balans.

Dankzij een rente-indekking met een cap kan de tariefzetting op het spaarboekje gedeeltelijk mee volgen met een eventuele toekomstige rentestijging, terwijl dit zonder hedge moeilijk zou zijn door minder frequente herprijsingen van het actief.

Anderzijds moeten de rentevaste lange termijn activa vlottend gemaakt kunnen worden bij een opwaartse rentetrend. Dankzij een rente-indekking kan de gebudgetteerde rentevaste hypotheekproductie met lange looptijd vlottend gemaakt worden bij een eventuele toekomstige rentestijging. Dit biedt dan zowel bescherming vanuit zowel een inkomens- als waardeperspectief.

Op de financiële verwerking van afdekkingen zijn onder IFRS strenge regels van toepassing en niet iedere economische afdekking die voor de afdekking van het renterisico wordt gebruikt, wordt onder IFRS aangemerkt als hedge waardoor er volatiliteit in het IFRS-resultaat kan komen.

Meer informatie met betrekking tot de toegepaste reële waarde afdekkingen 'ter afdekking van het renterisico' van een portefeuille en de andere afdekkingen staan bij de toelichtingen 12, 15 en 24.

Gevoeligheidsanalyse - renterisico in het banking book

Het structureel renterisico van de balans wordt dus opgevolgd door middel van verschillende risicobeheerinstrumenten waaronder economische waarde en NII-gebaseerde risicomaatstaven. De norm werd vastgelegd op basis van het maximaal aanvaardbare verlies bij een rentewijziging van 1 % (100 basispunten).

De onderstaande tabel geeft per 31 december 2015 de rentegevoeligheid van het resultaat over 12 maanden en het eigen vermogen van de Vennootschap weer bij een parallelle renteschok van 100bp en vergelijkt deze met een conforme meting per eind 2014. De renteschok wordt verondersteld zich in 4 trappen van 25bp te voltrekken: onmiddellijk, na 3 maand, na 6 maand en na 9 maand.

(in 000 euro)	31/12/2014		31/12/2015	
	+100bp	-100bp	+100bp	-100bp
Impact op resultaat over 12 maanden	19.623.294	42.852.548	16.732.927	34.786.161
	3,89 %	8,50 %	3,35 %	6,96 %
Impact op eigen vermogen	25.418.162	10.164.982	-109.469.718	155.218.044
	1,24 %	0,50 %	-7,30 %	10,35 %

De berekeningen gebeuren door de ALM-afdeling. Bij de berekeningen wordt volgens standaardhypothese uitgegaan van een statische balans: de uitstaande posities en balansmix per 31 december worden constant gehouden.

Bij de simulaties wordt rekening gehouden met de volgende elementen:

- vervroegde kredietterugbetalingen (impact van de rentevoeten op de verwachte Constant Prepayment Rate en de te ontvangen wederbeleggingsvergoeding);
- voorziene trekkingen van goedgekeurde, maar nog niet (volledig) opgenomen, kredieten op positiedatum;
- rentecaps en -floors op kredieten met herzienbare rente;
- callopties in effectenportefeuille (weighted average life);
- waardevariëaties van rentederivaten waarop geen Hedge Accounting van toepassing is (fair value through P&L);
- een floor van 0 % of de huidige rente indien deze negatief is.

De rentegevoeligheid van het resultaat over 12 maanden aan een rentebeweging van 100bp ligt zowel in absolute als in relatieve termen op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar.

De rentegevoeligheid van het eigen vermogen aan een rentestijging van 100bp nam in 2015 toe door:

- een hogere hypotheekproductie op langere, rentevaste looptijden
- de verstelde rentecurve waardoor het gemodelleerde, verwachte prepaymentgedrag terugviel en het embedded caprisico toenam binnen de Belgische variabele hypotheekportefeuille.

Deze risico's werden evenwel gemitigeerd met bijkomende indekkingen (caps en payerswaps) waardoor de rentegevoeligheid binnen de groene zone van het RAF-limietenkader bleef.

Spreadverwijdingsrisico

Het rendement op de investeringsportefeuille wordt in belangrijke mate bepaald door de kredietsspread die wordt ontvangen op de gemaakte investeringen. De evolutie en de schommelingen van de kredietsspread zijn vaak marktgedreven en worden bepaald door andere factoren dan die die verband houden met de kredietwaardigheid van de emittent.

Deze marktrisicofactoren induceren spreadverwijdingsrisico en vormen naast het pure renterisico de belangrijkste driver van het activarendement en de economische waarde van de beleggingsportefeuille. Bovendien wordt de marktwaarde van de beleggingsportefeuille doorgerekend in de prudentiële kapitaalbasis van de bank (CRD IV). Voor deze laatste geldt wel een infaseringsperiode en enkele nationale discreties die bepalen in welke mate latente meer- en minderwaarden van de AFS-portefeuille de kapitaalbasis beïnvloeden.

Het voeren van een voorzichtig investeringsbeleid, het frequent opvolgen van de economische waardeschommelingen van de investeringsportefeuille en het meten van de gevoeligheid van wijzigingen in de kredietsspread vormen dan ook belangrijke pijlers binnen een gezond portefeuillebeheer.

Het voeren van een gezond investeringsbeleid wordt gestuurd door een strikt investeringskader dat in functie van de kredietwaardigheid van de emittent de toegestane investeringsenveloppe en maximale looptijd bepaalt. Dit investeringsbeleid wordt geconcretiseerd door een doorgedreven analyse van de kredietsectoren en investeringsdossiers en een actieve screening van marktopportunities. De tactische sturing van de portefeuilledistributie tussen de verschillende kredietsectoren gebeurt steeds met respect voor de regels zoals gedefinieerd binnen de Strategische Asset Allocatie.

De evolutie van de marktwaarde van de beleggingsportefeuille wordt opgevolgd binnen het Asset and Liability-comité. De berekening en opvolging van de kredietsspreadsensitiviteit gebeurt binnen het ICAAP-kader en wordt afgetoetst aan het RAF.

Aandelenrisico

De Bankpool besloot in 2015 om een beperkte positie in vastgoed en PPS ('Publiek Private Samenwerking') gerelateerde aandelen op te bouwen met het oog op het ontwikkelen van een ruimere diversificatie van de investeringsportefeuille, en ter aanvulling op de bestaande obligatieportefeuille.

Aandelen vormen vanuit strategische allocatieperspectief een aanvulling op de bestaande obligatie- en leningportefeuilles en hebben tot doel het risicorendementsprofiel van de portefeuille verder te optimaliseren. Binnen een beperkt investeringskader en mits naleving van strikte investeringscriteria beschikt de Vennootschap (vastgoed en PPS sector) over de mogelijkheid om aandelenposities op te nemen in haar beleggingsportefeuille.

Per 31 december 2014 had de Vennootschap een portefeuille van 28.676 euro aan participaties en eind 2015 werd een beperkte positie ingenomen in één vastgoedaandeel waardoor de totale portefeuille gestegen is naar 261.527 euro per einde 2015.

Vastgoedrisico

De evolutie van de vastgoedprijzen heeft een invloed op de kredietverlening aan particulieren en beïnvloedt door het in onderpand geven van het vastgoed mee het kredietrisico. De Vennootschap heeft hierbij een concentratie in kredietverlening aan particulieren in België en Nederland, meer bepaald bij de hypothecaire leningen voor particulieren. Dit maakt de Vennootschap afhankelijk van de ontwikkelingen in de huizenmarkt.

Bij de Vennootschap is er sinds 2015 de mogelijkheid voorzien om een beperkte portefeuille indirecte vastgoedbeleggingen uit te bouwen. Dit kan enkel onder strikte voorwaarden, zowel met betrekking tot het type van beleggingen als met betrekking tot de concentratierisico's.

De Vennootschap beschikt hierbij over een beperkte investeringsruimte waarbinnen (indirecte) vastgoedbeleggingen onder strikte voorwaarden, zowel met betrekking tot het type van beleggingen als tot de concentratierisico's, mogen opgenomen worden. Binnen dit limietenkader werden er dan ook een aantal kredietdossiers met vastgoedtegenpartijen op de balans genomen.

5.2. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om te voldoen aan financiële verplichtingen wanneer deze vervallen. Dit kan het gevolg zijn van:

- een onverwachte verlenging van de uitstaande vorderingen, bijvoorbeeld door wanbetaling van een lening;
- het risico dat bij de Bankpool meer kredietlijnen worden opgenomen of meer spaardeposito's worden opgevraagd;
- het risico dat de nodige financieringstransacties niet kunnen uitgevoerd worden (of aan slechte voorwaarden);
- het risico dat activa alleen geliquideerd kunnen worden tegen een serieuze afwaardering, omdat er op de markt te weinig geïnteresseerde tegenpartijen zijn.

Zoals bij elke bank-verzekeraar bestaat er ook bij de Argenta Groep een bijzondere aandacht voor de opvolging van het liquiditeitsrisico.

Het onvermogen van een financiële instelling om te anticiperen op en rekening te houden met onvoorziene dalingen of wijzigingen van de financieringsbronnen, kan gevolgen hebben voor het vermogen van een financiële instelling om haar verplichtingen na te komen wanneer zij verschuldigd zijn.

Het Asset and Liability-comité volgt de liquiditeitsratio's permanent op. Het beheerskader wordt duidelijk omschreven en gedetailleerd binnen de beleidslijn Thesaurie & ALM.

Voor het meten, opvolgen, controleren en rapporteren van het liquiditeitsrisico heeft de Vennootschap een aangepast managementinformatiesysteem (MIS), inclusief noodplan, om zowel onder normale als uitzonderlijke omstandigheden het liquiditeitsbeheer op een adequate manier te kunnen uitvoeren.

Sinds het uitbreken van de liquiditeits- en kredietcrisis staat het liquiditeitsbeheer centraal binnen het globaal bankmanagement en het banktoezicht. De integratie van specifieke liquiditeitsnormen binnen de nieuwe kapitaalreglementering onderschrijft de belangrijkheid van een robuust liquiditeitsbeheer binnen de banksector. De Bankpool neemt de liquiditeitspolitiek dan ook zeer ten harte.

De liquiditeitsrisicoappetijt wordt in het RAF van de Bankpool beheerd via knipperlichtniveaus op drie risico-indicatoren, namelijk de LCR (Liquidity Coverage Ratio), de NSFR (Net Stable Funding Ratio) en de AER (Asset Encumbrance Ratio).

- De LCR zet de liquiditeitsbuffer af tegen een gedefinieerd afvloeien van de aangetrokken gelden op 1 maand.
- De NSFR plaatst de beschikbare liquiditeit tegenover de vereiste liquiditeit over een periode van een jaar.

Binnen het RAF wordt een minimumlimiet van 100 % vooropgesteld voor de LCR, maar in de praktijk wordt er gestreefd naar een ratio van minstens 125 % opdat de Argenta Groep steeds zou beschikken over een comfortabele liquiditeitspositie.

- De AER vergelijkt de hoeveelheid aan niet-bezwaarde activa met het volume aan beschermde deposito's.

In 2015 werden door de NBB minimumdrempels vastgelegd waarvan de hoogte functie is van het belang van beschermde deposito's binnen de totale financieringsstructuur van de bank. Als categorie 3-bank dient de Vennootschap een minimumdrempel van 80 % (herstelplan) en 85 % (knipperlicht) te respecteren binnen de strikte toepassing van de AER.

Het dagelijks liquiditeitsbeheer, de definitie van EWI's (Early Warning Indicators) en de organisatie van stresstesten worden beschreven in het LCP (Liquidity Contingency Plan).

Dagelijks worden rapporten over de toestand op het vlak van funding verspreid over een breed doelpubliek binnen de Argenta Groep, alle leden van het directiecomité inclusief. Het hoger management wordt met andere woorden op een continue basis betrokken bij het liquiditeitsbeheer.

Ten behoeve van de SSM wordt een dossier samengesteld betreffende het Internal Liquidity Assessment Process (ILAAP). Dit dossier bestaat uit een kwalitatief en een kwantitatief luik en is onderdeel van het Supervisory Review and Evaluation Process (SREP).

Het kwalitatieve luik bestaat hoofdzakelijk uit enerzijds een self assessment template waarin de activiteiten gescoord moeten worden aan de hand van de 13 'sound principles of liquidity risk management' zoals gepubliceerd door de BCBS. Anderzijds dient dit ondersteund te worden door allerlei ondersteunende documentatie (waaronder beleidslijnen, contingency plannen, businessplannen, RAF) die de SSM een inzicht geven in het liquiditeitsrisico (beheer).

Daarnaast is er een kwantitatief luik met als hoofdbedoeling de liquiditeits situatie en -risico te kwantificeren. Dit wordt bereikt door allerlei bijlagen aan dit dossier toe te voegen inzake bijvoorbeeld de liquiditeitsstresstesten en resultaten van overige maatstaven."

Het liquiditeitsmodel van de Vennootschap kan als volgt worden samengevat:

- een belangrijke basis aan cliëntendeposito's
- een totale onafhankelijkheid van interbancaire financiering
- een lage 'loan to deposit' ratio
- een liquide effectenportefeuille

De Vennootschap moet dus geen beroep doen op de interbancaire of professionele markt om zich te financieren. Ze heeft echter wel de mogelijkheden uitgewerkt om dit te doen als dit ofwel uit rendementsoverwegingen opportuun zou zijn ofwel om in de toekomst tegemoet te komen aan nieuwe wettelijke vereisten om bepaalde types van schulden op de balans te hebben.

Periodiek worden er repo's aangegaan in het kader van het liquiditeitsbeheer ofwel in het kader van een beleggingsopportunity op de financiële markt. Meer informatie betreffende de repo's is terug te vinden bij toelichting 13.1 en 20.1.

Liquiditeitsbronnen

Het fundingbeleid is gericht op de particuliere cliënt via de uitgifte van zicht-, spaar-, termijnrekeningen en kasbons. De deposito's van cliënten vormen het belangrijkste deel van de primaire financieringsbronnen van de bankactiviteiten van de Vennootschap.

Deze deposito's kunnen beschouwd worden als bronnen van liquiditeit en als bronnen van liquiditeitsrisico. Betaalrekeningen en spaargelden van particulieren zijn immers direct of op korte termijn opvraagbaar, maar leveren niettemin een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit van de financieringsbasis op lange termijn. Deze stabiliteit staat of valt dan ook met het behoud van het vertrouwen van de rekeninghouder in de solvabiliteit, de rentabiliteit en het risicobeheer van de Vennootschap.

Financieringsbronnen	2014	2015
deposito's van kredietinstellingen	1,29 %	0,31 %
deposito's van cliënten	89,05 %	91,74 %
aan retailcliënteel verkochte kasbons	5,04 %	4,26 %
achtergestelde verplichtingen	1,61 %	1,25 %
andere verplichtingen	3,01 %	2,44 %
Totaal verplichtingen	100,00 %	100,00 %
Totaal verplichtingen in euro	31.974.325.335	32.189.228.890

De daling van het volume aan kasbons is toe te schrijven aan het feit dat de Vennootschap geen kasbons meer aanbiedt. Deze hebben immers dezelfde kenmerken als termijnrekeningen waardoor de Vennootschap enkel nog termijnrekeningen promoot in plaats van kasbons. De termijnrekeningen (met verschillende vaste looptijden) zitten vervat in de rubriek deposito's van cliënten.

Maturiteitsanalyse

Bij de toelichtingen 13 en 14 is bijkomende informatie over de resterende looptijd van de 'voor verkoop beschikbare financiële activa' en 'leningen en vorderingen' terug te vinden. In de onderstaande tabel wordt een looptijdanalyse van de categorie 'financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden', de financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, de derivaten gebruikt ter afdekking en de categorie 'andere verplichtingen' weergegeven.

Boekjaar 2014	< 3 maanden	< 12 maanden	2-5 jaar	> 5 jaar
Deposito's van centrale banken	0	0	0	0
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs				
- deposito's van kredietinstellingen	412.902.289	0	0	0
- <i>retailfunding</i> - deposito's zonder vaste looptijd	26.013.924.980	0	0	0
- <i>retailfunding</i> - deposito's met vaste looptijd	352.591.820	193.175.101	1.647.938.080	254.356.625
- <i>retailfunding</i> - kasbons	121.577.744	141.793.126	1.266.403.767	80.428.638
- in schuldbewijzen belichaamde schulden - obligaties	0	0	0	0
- achtergestelde leningen	23.030.698	88.243.445	379.811.890	22.300.655
Derivaten gebruikt ter afdekking	30.502.250	91.506.750	316.590.167	134.479.489
Andere verplichtingen	66.108.706	198.326.118	0	0
Totalen	27.020.638.488	713.044.539	3.610.743.904	491.565.407

Boekjaar 2015	< 3 maanden	< 12 maanden	2-5 jaar	> 5 jaar
Deposito's van centrale banken	0	0	0	0
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs				
- deposito's van kredietinstellingen	100.914.580	0	0	0
- <i>retailfunding</i> - deposito's zonder vaste looptijd	26.995.007.072	0	0	0
- <i>retailfunding</i> - deposito's met vaste looptijd	128.024.145	290.497.197	1.859.232.418	256.912.842
- <i>retailfunding</i> - kasbons	44.780.323	105.403.056	1.222.541.281	0
- in schuldbewijzen belichaamde schulden - obligaties	0	0	0	0
- achtergestelde leningen	103.847.704	144.916.024	153.205.525	0
Derivaten gebruikt ter afdekking	34.857.363	104.572.089	376.036.469	245.864.286
Andere verplichtingen	48.030.025	144.090.074	0	0
Totalen	27.455.461.210	789.478.439	3.611.015.694	502.777.128

Bij de 'financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden' en de 'derivaten gebruikt ter afdekking' zijn de intereststromen van de onder de betrokken categorie verwerkte swaps terug te vinden. Bij het berekenen van deze interesten werd gebruik gemaakt van de vaste en variabele interestvoeten zoals deze per 31 december 2015 vastlagen voor het respectievelijke vaste en variabele deel van de betrokken renteswaps.

De zichtdeposito's, deposito's van bijzondere aard en gereguleerde spaardeposito's werden voor deze rapportering onder het tijdsinterval < 3 maanden geklasseerd.

Onder de klasse 'achtergestelde verplichtingen' is per 31 december 2015 nog nominaal 68,8 miljoen euro van een in 2006 door de Vennootschap uitgegeven tier 1-lening terug te vinden. Daarnaast worden de achtergestelde certificaten die gekocht werden door het retailcliënteel, hier ook onder verwerkt.

Rapportering naar de toezichthouder

In de onderstaande tabel zijn de gerapporteerde liquiditeitsratio's en de liquide financiële activa van de Bankpool terug te vinden.

	31/12/2014	31/12/2015
LCR	182%	180%
NSFR	145%	144%
Uitsplitsing liquide financiële activa		
Kas en kastingoeden bij centrale banken	373.355.235	512.327.845
Effecten beleenbaar bij de ECB	8.542.188.495	8.784.054.827
Effecten realiseerbaar via verkooptransacties	874.097.375	751.355.153
Balanstotaal	33.524.075.038	33.862.045.625

5.3. Kredietrisico

Algemeen

Kredietrisico wordt omschreven als het risico dat een tegenpartij niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Dit kan het gevolg zijn van insolventie van een cliënt of tegenpartij. Dit risico ontstaat zowel bij de traditionele kredietverlening als bij beleggingsactiviteiten.

De risico's in verband met wijzigingen van de kredietkwaliteit en de invorderbaarheid van door tegenpartijen verschuldigde leningen en bedragen zijn onlosmakelijk verbonden met een groot deel van de activiteiten van de Argenta Groep.

Een verzwakking van de kredietkwaliteit van de ontleners en de tegenpartijen van de Vennootschap, een algemene verslechtering van de Belgische, Nederlandse of internationale economische omstandigheden of een daling die wordt veroorzaakt door de systeemrisico's kunnen de invorderbaarheid van uitstaande leningen en de waarde van de activa van de Vennootschap aantasten en een verhoging van de voorziening voor slechte en twijfelachtige leningen, en andere voorzieningen, nodig maken.

Het beheer van de kredietrisico's wordt geregeld door middel van passende en regelmatig geactualiseerde beleidslijnen (de beleidslijnen Kredietrisicobeleid retailkredieten en Thesaurie en ALM).

Alle entiteiten en afdelingen beschikken over adequate meetinstrumenten, richtlijnen en procedures om het kredietrisico te beheren. Dit omvat ook een volledig onafhankelijk goedkeuringsproces voor de toekenning van kredieten met vastgestelde limieten voor kredietwaardigheid, toezichtprocedures en globale indicatoren omtrent de kwaliteit van de retailkrediet-, de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen.

De governance wordt mee ondersteund binnen de werking van een aantal (overleg)comités als het Ratingoverleg, het Investeringsoverleg, het Kredietrisicocomité, het Groepsrisicocomité en het Asset and Liability-comité.

Concentratie van kredietrisico

Het kredietrisico verhoogt naarmate er concentraties in de kredietverlening ontstaan. Het kredietrisico van de Argenta Groep verhoogt hierbij omwille van de sector- en de geografische concentratie.

De Vennootschap heeft een concentratie in kredietverlening aan particulieren in België en Nederland, meer bepaald bij woonkredieten voor particulieren. Dit maakt ze sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in de huizenmarkt en de terugbetalingscapaciteit van de particuliere kredietnemer in België en Nederland.

De Bankpool streeft algemeen een laag risicoprofiel na in zijn kredietverlening. Deze strategische optie wordt onder meer bevestigd in de kredietacceptatievoorwaarden en procedures van de Vennootschap waarvan bedongen zekerheidsstellingen (in hoofdzaak hypothecaire inschrijvingen op panden) een van de basismodaliteiten is, samen met de strategische focus op kredietverlening aan retailcliënteel.

Daarnaast heeft de Argenta Groep een gespreide beleggingsportefeuille van hoge kwaliteit met een concentratie in schuldinstrumenten van de Belgische overheid en is ze een portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen aan het uitbouwen.

Het beheerskader van het kredietrisico wordt duidelijk omschreven en gedetailleerd binnen de beleidslijnen Thesaurie & ALM.

Evoluties kredietrisicobeheer in 2015

Voor de Argenta Groep zijn in essentie drie deelterreinen van belang voor wat betreft het kredietrisico: de markt van de hypothecaire kredietverlening aan particulieren (in België zowel als in Nederland), de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen. Het kredietrisicomanagement focust zich dan ook op deze drie segmenten.

De Vennootschap slaagde ook in 2015 voortreffelijk in zijn acceptatie- en (pre-)contentieuxbeleid van de retailkredieten en in een verdere diversificatie binnen de beleggingsportefeuille met behoud van een hoge assetkwaliteit. In 2015 werd verder aandacht geschonken aan de uitbouw van kredietverlening aan en beleggingen in lokale en regionale besturen.

De gehanteerde risicoappetijt wordt weergegeven in het RAF. Voor de monitoring van het kredietrisico zowel bij de retailkredietportefeuilles als bij de beleggingsportefeuille komen in het RAF risico-indicatoren voor gelinkt aan portefeuillekwaliteit en concentratierisico.

Het RAF werd in 2015 binnen de scope van de investeringsportefeuille uitgebreid met een indicator voor de monitoring van de leningen aan openbare entiteiten. Daarbij was ook in 2015 een voorzichtige beleggingspolitiek een permanente leidraad. Een dergelijke benadering wordt nog steeds als de efficiëntste eerste verdedigingslijn bij uitstek beschouwd.

In het afgelopen jaar werd een actualisatie van de Thesaurie en ALM-beleidslijn voor de Vennootschap doorgevoerd, waarbij een mogelijkheid tot diversificatie werd opgenomen naar welomschreven indirecte vastgoedbeleggingen.

Het beleggingskader blijft gefocust op een sterke kwaliteit van de tegenpartijen. Net zoals in 2014 al het geval was, werd in de loop van 2015 mee door het toedoen van het lage renteklimaat, nog verder op selectieve wijze gediversifieerd naar beleggingen in ondernemingen, en sinds afgelopen jaar ook naar indirecte vastgoedbeleggingen. Er werd ook een uitbreiding doorgevoerd inzake posities in effecten of leningen op lokale besturen.

De toepassing van het beleggingsbeleid wordt in de concrete uitvoering mee ondersteund door het Investeringsoverleg, waarin vertegenwoordigers van het directiecomité, van TIM (Treasury and Investment Management) en Financieel Management (afdeling Kredietrisicoanalyse) in eerste lijn, en van Risk in tweede lijn, investeringsissues bespreken en beslissen.

In het kader van een gepast en gedegen risicobeheer werden over 2015 alle bancaire en corporate tegenpartijen in een tijdspanne van één jaar via een eerstelijnsanalyse bestudeerd.

Dit kadert binnen het governanceverhaal gekoppeld aan het FIRB-statuut van de Argenta Groep. Deze analyses maken alle het voorwerp uit van een systematische risicocheck, als onderdeel van een jaarlijks terugkerend proces. Iedere bank en corporate krijgt voor opname in de portefeuille een interne rating toegewezen, conform het binnen de Argenta Groep bekrachtigde en geïmplementeerde FIRB-kader en wordt minstens jaarlijks aan een herziening onderworpen.

De resultaten van deze ratingonderzoeken komen aan bod op het maandelijks georganiseerde ratingoverleg, dat rapporteert aan het ALCO. Dit overleg bekrachtigt voorgestelde ratings of beslist volgens een welomschreven governancekader en met inachtnaam van twee beslissingsniveaus over de toekenning van interne ratings.

Ook aan tegenpartijen, gecatalogeerd als lokale en regionale besturen, worden interne ratings of -ratingindicaties toegewezen die verder relevant zijn binnen het acceptatiekader en tevens ook gehanteerd worden voor monitoring- en beheersdoeleinden en in het kader van de Pijler II-kapitaalberekeningen.

Voor regulatoire kapitaalberekeningen blijft de Argenta Groep binnen de afspraken met de toezichthouder de gestandaardiseerde benadering toepassen op overheden. Voor bancaire en corporate tegenpartijen is dit de FIRB-benadering.

Binnen het vooropgestelde FIRB-governancekader werd in 2015 de jaarlijkse review uitgevoerd op de FIRB-modellen voor banken en corporates. De interne ratingmodellen maken jaarlijks op passende wijze het voorwerp uit van een kritische interne analyse. In het kader van een continue optimalisatie van het interne scoringsproces werd in 2015 overigens een update van het scoringsmodel voor corporate tegenpartijen geïmplementeerd.

Verdere aandacht werd besteed aan de ontwikkeling en voortgang van de berekeningen voor economisch kapitaal omtrent kredietrisico. In 2015 werd gefocust op de verfijning van de healthcheck op de bekomen Pijler II-resultaten en op de monitoring van de opsplitsing van het migratierisico en het spreadverwijdingsrisico.

Ieder kwartaal van 2015 werden de beleggingsportefeuilles naargewoonte aan een grondige analyse onderworpen inclusief aan een risicotoetsing, met ook nu specifieke aandacht voor de verdere portefeuillediversificatie die in 2015 werd doorgevoerd.

Deze analyse vormt de basis van een regelmatige rapportering aan en bespreking binnen het Alco, het directiecomité en de raad van bestuur.

Kredietrisico en Basel kapitaalakkoord

De Bankpool heeft een jarenlange ervaring in het toekennen en beheren van hypothecaire kredieten aan retailcliënteel, wat resulteerde in een historiek van lage kredietverliezen.

Onder retailcliënteel vallen particulieren, zelfstandigen en uitoefenaars van vrije beroepen die hun gewoonlijke verblijfplaats in België (voor de Belgische activiteiten) of Nederland (voor de Nederlandse activiteiten) hebben en die bij de Vennootschap terecht kunnen voor hun normale niet-beroepsmatige kredietbehoeften.

Omwille van deze beleids optie en de vermelde jarenlange ervaring heeft de Vennootschap er dan ook voor gekozen om onder het Basel kapitaalakkoord zijn kredietverstrekking van hypothecaire leningen, mits niet-materiële uitzonderingen, op basis van interne ratings te laten plaatsvinden en de eigen vermogensvereisten volgens de IRB(F)-methode te berekenen. Hierbij wordt bij de kredietverstrekking aan iedere lening een rating toegekend. Hiervoor ontwikkelde de Vennootschap, voor zover van toepassing, zelf een of meer modellen.

Onderscheid wordt gemaakt tussen modellen voor PD (kans op wanbetaling) en LGD (loss given default - verlies bij wanbetaling). Voor de retail kredietportefeuilles waar gekozen wordt voor een intern ratingsysteem werd telkens zowel een PD als een LGD-model ontwikkeld. Maandelijks wordt de totale hypothecaire kredietportefeuille aan de PD en LGD-modellen aangeboden om er het kapitaalbeslag voor onverwachte verliezen uit af te leiden.

Bijzondere waardeverminderingen

Op individuele basis kunnen bepaalde bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen worden aangelegd, wanneer een krediet als gefaald beschouwd wordt, wat betekent dat er objectieve aanwijzingen zijn dat de Vennootschap niet alle verschuldigde bedragen in overeenstemming met de contractuele voorwaarden zal kunnen innen. Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

In concreto wordt een krediet als gefaald beschouwd wanneer een van de volgende gebeurtenissen heeft plaatsgevonden.

- De Vennootschap acht het onwaarschijnlijk dat de debiteur zijn kredietverplichtingen volledig kan nakomen zonder dat de Vennootschap zal moeten overgaan tot acties zoals het uitwinnen van zekerheden.
- De debiteur is meer dan 90 dagen achterstallig bij het nakomen van een materiële kredietverplichting.

Voor de kredieten die als gefaald worden beschouwd, wordt bijgevolg nagegaan of er (hierbij onder andere rekening houdend met de bekomen zekerheden) bijzondere waardeverminderingen moeten worden aangelegd.

Naast de op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen worden er ook collectieve – op portefeuillebasis gebaseerde – waardeverminderingen aangelegd. Deze collectieve waardeverminderingen worden enkel aangelegd voor de portefeuille 'leningen en vorderingen'.

Voor de retailhypotheekportefeuille bestaat deze in de vorm van een IBNR-voorziening (*incurred but not reported*). Een 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de vorderingen die niet aangemerkt werden als gefaald en dus niet onderworpen werden aan een individuele waardeverminderingstoets.

Leningen en vorderingen in achterstand en achterstallige bedragen

De Vennootschap beoordeelt haar portefeuille voortdurend op het stuk van achterstallige betalingen. In de onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de financiële activa 'leningen en vorderingen op andere cliënten' waarvoor er achterstallige bedragen zijn geconstateerd maar waarvoor er geen op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd.

Het gaat hier om het totaalbedrag van de uitstaande kredieten (total exposure) en dus niet het totaalbedrag van de achterstanden.

In deze bedragen zitten ook nog de kredieten die slechts 1 of 2 dagen achterstallig zijn of die omwille van een mogelijk laattijdige operationele verwerking van de betaling van de aflossingen (onder meer via domicilieringen) tijdelijk een achterstand vertonen.

Per 31/12/2014	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Consumentenkrediet	6.951.111	431.744	101.613	9.671
Hypothecaire leningen	1.101.209.469	40.650.223	20.798.021	32.800.853
Leningen op termijn	17.144.005	4.095.566	324.503	479.801
Zichtdeposito's	2.893.461	62.152	110.398	3.370.090
Overige kredietvorderingen	0	0	0	0
	1.128.198.046	45.239.685	21.334.535	36.660.415

Per 31/12/2015	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Consumentenkrediet	5.589.853	270.057	76.271	25.444
Hypothecaire leningen	918.915.810	41.059.189	23.086.941	25.739.956
Leningen op termijn	17.183.240	713.516	8.908	282.586
Zichtdeposito's	2.656.151	58.013	49.873	1.823.647
Overige kredietvorderingen	0	0	0	0
	944.345.054	42.100.775	23.221.993	27.871.633

Bovenstaande leningen en vorderingen werden ofwel nog niet als gefaald beschouwd ofwel waren er voldoende waarborgen waardoor er geen op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen moesten worden aangelegd.

Effectieve achterstallige bedragen (in kapitalen en interesten)

In de volgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de effectieve achterstallige bedragen (kapitalen en interesten), met andere woorden welke achterstanden zijn er effectief (dus zonder het totale bedrag van de betrokken lening te vermelden).

Onder de 'zichtdeposito's' zijn in hoofdzaak kaskredieten terug te vinden die bij overschrijding van hun kredietlijn voor het volledige bedrag in achterstand komen.

Per 31/12/2014	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Consumentenkrediet	344.204	26.392	642	690
Hypothecaire leningen	11.283.443	680.320	351.157	972.815
Leningen op termijn	207.997	22.487	8.779	2.565
Zichtdeposito's	2.893.461	62.152	110.398	3.370.090
Overige kredietvorderingen	0	0	0	0
	14.729.105	791.351	470.976	4.346.160

Per 31/12/2015	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Consumentenkrediet	285.111	17.754	3.583	699
Hypothecaire leningen	7.546.833	813.142	621.966	1.654.904
Leningen op termijn	192.646	6.781	873	10.081
Zichtdeposito's	2.656.151	58.013	49.873	1.823.647
Overige kredietvorderingen				
	10.680.741	895.690	676.295	3.489.331

In alle andere categorieën van financiële activa en de daarbinnen te onderscheiden aanwezige klassen zijn er geen achterstallen.

Op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen

Het volgende overzicht geeft de betrokken waarden van de financiële activacategorieën (en respectievelijke klassen) weer waarvoor op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen werden aangelegd.

	bruto boek- waarde van de in waarde vermin- derde activa	waardever- minderingen individuele basis beoordeelde activa boekjaar 2014	bruto boek- waarde van de in waarde ver- minderde activa	waardever- minderingen individuele basis beoordeelde activa boekjaar 2015
Voor verkoop beschikbare activa	0	0	6.189.450	1.935.920
Leningen en vorderingen				
consumentenkrediet	3.392.963	3.468.991	2.547.519	2.613.224
hypothecaire leningen	129.937.970	33.446.959	179.527.924	24.930.739
leningen op termijn	1.321.669	1.068.149	3.793.525	339.962
zichtdeposito's / voorschotten	5.871.354	2.869.065	1.602.296	1.277.134
overige kredietvorderingen	105.415	105.415	899	899
Totaal leningen en vorderingen	140.629.371	40.958.579	187.472.163	29.161.958

Per einde 2014 waren er voor 40.958.579 euro op individuele basis bepaalde waardeverminderingen voor de portefeuille leningen en vorderingen.

Per einde 2015 waren er voor 29.161.958 euro op individuele basis bepaalde waardeverminderingen voor de portefeuille leningen en vorderingen. Hiernaast was er nog één individuele waardevermindering van 1.935.920 euro voor één tegenpartij in de AFS- portefeuille.

De volgende tabellen geven de mutaties weer van de individuele bijzondere waardeverminderingen van de boekjaren 2014 en 2015. Bij toelichting 34 is er meer detail terug te vinden over de totale resultaatsimpact (inclusief de rechtstreekse afboekingen en recuperaties).

per 31/12/2014	beginsaldo 31/12/2013	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2014
Leningen en vorderingen				
consumentenkrediet	4.039.789	1.056.957	-1.627.755	3.468.991
hypothecaire leningen	29.996.128	27.128.340	-23.677.508	33.446.959
leningen op termijn	663.598	600.910	-196.358	1.068.149
zichtdeposito's / voorschotten	4.096.967	327.442	-1.555.345	2.869.065
overige kredietvorderingen	229.195	267.744	-391.524	105.415
Totaal leningen en vorderingen	39.025.677	29.381.392	-27.448.490	40.958.579

per 31/12/2015	beginsaldo 31/12/2014	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2015
Leningen en vorderingen				
consumentenkrediet	3.468.991	717.161	-1.572.928	2.613.224
hypothecaire leningen	33.446.959	20.999.048	-29.515.268	24.930.739
leningen op termijn	1.068.149	89.081	-817.268	339.962
zichtdeposito's / voorschotten	2.869.065	-1.462.432	-129.499	1.277.134
overige kredietvorderingen	105.415	0	-104.516	899
Totaal leningen en vorderingen	40.958.579	20.342.858	-32.139.479	29.161.958

Op portefeuillebasis bepaalde bijzondere waardeverminderingen

Voor alle *retail*kredietportefeuilles waarvoor in Basiskredietrisicomodellen zijn uitgewerkt worden collectieve IBNR-waardeverminderingen berekend en aangelegd.

Deze 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de hypothecaire vorderingen zonder default status en waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd op individuele basis (*performing loans*).

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een *loss confirmation period van 12 maanden*. Deze staat voor een tijdsinterval (in maanden uitgedrukt) tussen het moment dat de gebeurtenis die de oorzaak is van de bijzondere waardevermindering zich voorgedaan heeft (i.e. een *loss event*) en het moment dat deze geïdentificeerd wordt in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de *loss confirmation period* zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, ook worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

Op basis van een point in time PD (*probability of default*) worden de portefeuilles opgedeeld in risicoklassen en voor elke risicoklasse wordt nagegaan wat de kans is dat een krediet in deze klasse binnen een bepaalde periode in gebreke komt.

De onderstaande tabel geeft de *exposure at default* (EAD) en aangelegde collectieve bijzondere waardeverminderingen (IBNR) weer per eindejaar.

Portefeuille	31/12/2014		31/12/2015	
	EAD	IBNR	EAD	IBNR
port. Aspa België	8.091.991.693	567.756	8.714.321.534	1.258.535
port. Aspa Nederland	12.487.023.625	4.985.238	13.380.730.800	4.875.207
Green Apple	1.220.982.339	450.144	1.113.369.721	346.487
port. CBHK	486.988.812	616.047	367.349.714	395.471
Totaal		6.619.185		6.875.700

De IBNR-waardeverminderingen zijn beperkt gestegen van 6.619.185 euro per 31 december 2014 naar 6.875.700 euro ten gevolge van de hogere portefeuille hypothecaire leningen.

Naast de IBNR-voorziening wordt er ten slotte indien nodig ook een waardevermindering voor collectief beoordeelde financiële activa aangelegd. Deze op portefeuillebasis aangelegde waardevermindering wordt enkel opgebouwd voor een MBS-portefeuille die onder de leningen en vorderingen geïnclassificeerd is.

Per 31 december 2015 was er geen collectieve waardevermindering meer terwijl deze 259.458 euro bedroeg per 31 december 2014.

Ten slotte werd in 2014 een voorziening aangelegd van 2,5 miljoen euro die een *'best estimate'* raming is van de bijkomende waardeverminderingen die op leningen geboekt moeten worden naar aanleiding van de verdere verfijningen aan de interne processen voor het bepalen van de waardeverminderingen om een volledige overeenstemming met de EBA-reglementering hieromtrent te verzekeren. Per 31 december 2015 was deze voorziening gedaald tot 860.000 euro.

Zekerheden

Bij het toestaan van hypothecaire leningen worden altijd persoonlijke of zakelijke zekerheden gevraagd. Hoe lager de kredietwaardigheid van een kredietnemer, hoe meer waarborg die cliënt zal moeten geven. In het kader van het uitwinningbeleid komt het sporadisch voor dat bepaalde zekerheden verworven worden en op de balans terechtkomen.

Voor deze zekerheden (in casu de panden waarop een hypothecaire inschrijving of volmacht gevestigd zijn) vinden individuele nieuwe schattingen plaats als de dossiers waaraan de zekerheden verbonden waren als gefaald (zie definitie van gefaald bij de bovenstaande beschrijving van de bijzondere waardeverminderingen) beschouwd worden. Alle zakelijke zekerheden worden periodiek via een statistische methode herschat.

Uitwinningbeleid

Als alle andere middelen zijn uitgeoefend om een krediet in falend financieel af te handelen, wordt er (waar er een pand aanwezig is) overgegaan tot een onderhandse of openbare verkoop.

In 2015 waren er (inclusief verkopen die betrekking hebben op Nederlandse kredietdossiers met NHG bij de Vennootschap) 342 openbare en onderhandse verkopen (152 in 2014), waarbij het saldo van de verkoop de vordering niet volledig dekte. De totale restschuld hierbij bedroeg 3.854.757 euro (tegenover 3.079.193 euro in 2014).

De conservatieve kredietpolitiek en het strikte omkaderingsbeleid hadden tot gevolg dat de kredietverliezen binnen de diverse activiteitsdomeinen van de Vennootschap laag waren in de voorbije jaren.

Forbearance

Eind 2014 werden op basis van de EBA-definitie van forbearance de nodige beleidsdocumenten uitgewerkt en werden er aanpassingen gedaan aan de interne kredietsystemen voor de betere registratie van de betrokken dossiers. Het gaat hier over herfinancieringen en verlengingen naar aanleiding van betalingsachterstanden.

In het onderstaande overzicht werden de aan de toezichthouder gerapporteerde cijfers opgenomen. Het betreft de momentopname per toestanden 31 december 2014 en 31 december 2015.

	2014	2015
Totaal exposures met forbearance-maatregelen	4.096.225	15.981.879
Performing exposures met forbearance-maatregelen	1.722.095	9.060.992
Non-performing exposures met forbearance-maatregelen	2.374.130	6.920.887
Gecumuleerde waardeverminderingen en provisions voor deze exposures	-337.210	-677.922
Ontvangen collateral voor exposures met forbearance-maatregelen	6.200.684	14.121.224

De stijging is in hoofdzaak het gevolg van het correcter registreren van forbearance in de kredietsystemen. Zoals af te leiden is uit de aangelegde waardeverminderingen en afboekingen is het kredietrisico immers gedaald in 2015.

De forbearance-dossiers die als non-performing worden aangemerkt, worden steeds onderworpen aan een 'individuele waarderingstoets'.

Het bedrag aan ontvangen onderpand van alle forbearance-dossiers werd ook opgenomen in deze toelichting om aan te tonen dat er aanzienlijke waarborgen in de vorm van collateral zijn.

Uitstaand kredietrisico

De totale blootstelling aan kredietrisico (*total exposure*) bestaat uit de boekwaarden van financiële activa (grootste deel van de activazijde - binnenbalans) de berekende exposure van afgeleide financiële instrumenten en specifieke buiten balansposten (waaronder financiële garanties en kredietverbintenissen) zoals beschreven in de wetgevingen van het eigen vermogen (Basel).

Totale blootstelling aan kredietrisico	31/12/2014	31/12/2015
Totaal binnenbalans	32.521.923.372	33.764.584.249
Totaal buitenbalans	1.324.532.303	2.071.892.201
Totaal derivaten	123.956.316	167.530.969
	33.970.411.991	36.004.007.419

Meer informatie met betrekking tot de buiten balansposten is terug te vinden bij toelichting 37. Een uitgebreidere toelichting inzake het uitstaande kredietrisico is terug te vinden in de Basel pijler 3-toelichtingen die jaarlijks op de website van de Vennootschap komen (www.argenta.be).

Concentratie van kredietrisico

Deze concentratie kan – zoals al toegelicht - bestaan uit verschillende elementen waaronder enerzijds een concentratie in kredietverlening aan een individuele tegenpartij of een groep van onderling gerelateerde tegenpartijen (single name concentratie of wederpartijconcentratie). Anderzijds kan er ook een concentratie in kredietverlening zijn via een ongelijkmatige verdeling over sectoren of landen / regio's (sectorconcentratie).

Dit laatste risico kan ontstaan wegens significante risicoposities op groepen van tegenpartijen waarvan de kans op wanbetaling gedreven wordt door gemeenschappelijke onderliggende factoren.

In de beleidslijn kredietrisicobeheer worden limieten opgenomen met betrekking tot het concentratierisico. Deze limieten worden stelselmatig opgevolgd en gerapporteerd. Een van deze limieten heeft betrekking op de maximale exposure per tegenpartij in de *retail*kredietverlening en stelt dat deze maximale exposure op 1 retailtegenpartij nooit groter mag zijn dan 1 miljoen euro.

Worden toch hogere kredieten toegestaan dan kan dit enkel mits uitdrukkelijke beslissing van het kredietcomité en het directiecomité.

De onderstaande tabel geeft de procentuele verdeling over de 'leningen en vorderingen op andere cliënten' van de verschillende types van lening of vordering. De post 'overige kredietvorderingen' bevat een beperkte portefeuille MBS.

	2014		2015	
	Boekwaarden	Procentuele verdeling	Boekwaarden	Procentuele verdeling
consumentenkrediet	115.573.362	0,50%	97.424.542	0,40%
hypothecaire leningen	22.732.250.658	98,08%	23.842.271.932	98,08%
leningen op termijn	288.011.865	1,24%	335.622.758	1,38%
zichtdeposito's / voorschotten	5.991.028	0,03%	5.808.705	0,02%
overige kredietvorderingen	35.136.318	0,15%	27.025.034	0,11%
	23.176.963.231	100,00%	24.308.152.971	100,00%

Mogelijke concentratierisico's die resulteren uit de aanwezigheid in slechts twee hypotheekmarkten (namelijk België en Nederland), worden getemperd door een beperking van het kredietrisico per individueel dossier, en door een strikte opvolging van de evoluties in de Nederlandse en Belgische hypotheek- en residentiële vastgoedmarkten.

Hiernaast wordt er ook gezorgd voor een spreiding van de risico's door een groot aantal leningen voor een beperkt bedrag, gespreid over België en Nederland (ook regionaal) toe te staan. Door de spreiding in de tijd van de kredietverlening (iedere week / maand worden er wel kredieten toegestaan) worden de risico's getemperd (in zowel hoog- als laagconjunctuur worden immers kredieten toegestaan).

De basis voor de kwantitatieve beoordeling van het concentratierisico vormt de analyse van de portefeuillesamenstelling (balans) naar economische sectoren (overheden – openbare besturen, kredietinstellingen, overige leningen waaronder bedrijfsobligaties, hypothecaire kredietverlening, andere retailkredietverlening) en landen.

De Vennootschap classificeert het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille als 'voor verkoop beschikbaar financiële activa'. Het voornaamste deel van dit gedeelte van de beleggingsportefeuille bestond per 31 december 2015 (hierbij gebaseerd op de Belgische wettelijke schema A-indeling die gehanteerd wordt op enkelvoudig niveau) uit obligaties van 'openbare besturen' (45,12 % in 2015 tegenover 43,57 % in 2014). De categorie 'kredietinstellingen' vertegenwoordigt 22,98 % per 31 december 2015. De categorie 'effecten andere tegenpartijen' is van 26,38 % gestegen naar 31,90 %.

	2014		2015	
	Boekwaarden	Procentuele verdeling	Boekwaarden	Procentuele verdeling
Vastrentende effecten				
- openbare besturen	3.640.233.539	43,57%	3.611.365.958	45,12%
- kredietinstellingen	2.509.014.554	30,04%	1.839.635.416	22,98%
- effecten andere tegenpartijen	2.203.105.977	26,38%	2.553.261.386	31,90%
Niet-vastrentende effecten				
- beleggingsfondsen/aandelen	28.676	0,01%	261.528	0,00%
	8.352.382.746	100,00%	8.004.524.288	100,00%

De onderstaande tabel geeft een procentueel geografische uitsplitsing van de overheidsobligaties in de 'voor verkoop beschikbare financiële activa'. Uit het onderstaande overzicht blijkt nog een grote (maar dalende) blootstelling aan België (vestigingsplaats van de Vennootschap).

	31/12/2014	31/12/2015		31/12/2014	31/12/2015
België	73,40%	57,27%	Litouwen	0%	1,95%
Ierland	7,60%	8,55%	Tsjechië	0%	1,75%
Spanje	2%	5,27%	IJsland	0,60%	1,46%
Polen	1%	3,97%	Duitsland	1,40%	1,40%
Italië	3,90%	3,77%	Zweden	0%	0,69%
Oostenrijk	1,70%	2,81%	Roemenië	0%	0,32%
Nederland	0%	2,81%	Bulgarije	0,20%	0,21%
Slovakije	6%	2,75%	Mexico	0%	0,20%
Slovenië	2%	2,44%	Totaal	100 %	100 %
Letland	0%	2,37%			

De onderstaande tabel ten slotte geeft het ratingniveau weer van de volledige 'voor verkoop beschikbare activa'-portefeuille. Meer dan 98,87 % van deze portefeuille heeft een rating van "investment grade". Bijkomende informatie in verband met deze portefeuille is terug te vinden bij toelichting 13.

	31/12/2014	31/12/2015
Investment grade	99,56%	98,87%
Below investment grade	0,34%	1,12%
Non rated	0,10%	0,01%
Totaal	100,00%	100,00%

Onder de 'tot einde looptijd aangehouden activa' staan effecten ten bedrage van 404.465.119 euro (839.817.180 euro in 2014) die in hoofdzaak uitgegeven werden door de Belgische federale en regionale overheden. De grote daling ten opzichte van 2014 is te wijten aan 1 effect dat op einde vervalddag gekomen is.

De eerder vermelde beleidslijn 'Thesaurie & ALM' bepaalt in welke obligaties er met welke ratings mag belegd worden. De ratings van alle rentedragende vastrentende effecten worden nadien stelselmatig opgevolgd. Als na de aankoop de rating van een obligatie daalt onder de vooropgestelde minimum ratingvereiste, worden de betrokken obligaties opnieuw besproken in het Alco en het ratingoverleg (RO). Het Alco en bijgevolg ook het directiecomité van de Vennootschap moeten zich hierbij uitdrukkelijk uitspreken over het al dan niet behouden van de positie. Over de behouden posities wordt ook gerapporteerd aan de raad van bestuur.

Toelichting bezwaarde activa

Via de circulaire 2015/03 heeft de Belgische toezichthouder de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) van 27 juni 2015 over de openbaarmaking van bezwaarde en niet-bezwaarde activa in het Belgische prudentiële kader ten uitvoer gebracht. Het betreft hier geen toelichting over het kredietrisico van de Vennootschap op zijn schuldenaars maar een globale toelichting over haar bezwaarde activa.

De instellingen moeten op voortschrijdende basis informatie over de voorafgaande twaalf maanden openbaar maken uitgaande van mediaanwaarden van ten minste driemaandelijks gegevens. Wat betreft de openbaarmaking van de informatie over de eerste rapportageperiode kunnen de instellingen er evenwel voor kiezen de gegevens per 31 december 2015 te gebruiken.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bezwaarde activa bij de Vennootschap op rapportering toestand 31 december 2014 en 2015 evenals het gemiddelde over 2015.

	31/12/2014	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2015	gem. 2015	gem. 2015
	nom. waarde	marktwaarde	nom. waarde	marktwaarde	nom. waarde	marktwaarde
Collateral afgeleide instrumenten	489.285.000	583.343.619	419.032.000	485.653.196	438.850.250	517.264.729
Collateral repo transacties	367.000.000	410.538.477	85.594.000	99.876.707	92.020.000	100.957.997
Collateral Bank Card Company	31.000.000	31.403.792	35.000.000	35.123.886	34.000.000	34.215.713
Totaal gegeven collateral	887.285.000	1.025.285.888	539.626.000	620.653.789	564.870.250	652.438.439
Betaalde cash (afgeleide instrumenten)		21.850.884		15.350.000		12.192.500
Ontvangen cash (repo transacties)		5.272.000		0		0
Collateral kredietlijn NBB	250.000.000	278.370.256	250.000.000	272.322.206	250.000.000	272.801.898

Er waren eind 2014 voor nominaal 856.285.000 euro bezwaard in het kader van de afgeleide instrumenten en repo's en nominaal 31 miljoen in het kader van het gebruik van kredietkaarten door de cliënten van de Vennootschap. In het kader van het collateral beheer werd bij de afgeleide instrumenten voor 21.850.884 euro cash betaald en werd er 5.272.000 euro cash ontvangen in het kader van de uitgevoerde repotransacties.

In 2015 werd er gemiddeld voor nominaal 534.870.250 euro bezwaard in het kader van afgeleide instrumenten en repo's en nominaal 34 miljoen in het kader van het gebruik van kredietkaarten door cliënten van de Vennootschap. Daarnaast werd er gemiddeld 12.192.500 euro cash betaald bij het collateral beheer.

De Vennootschap heeft geen covered bonds uitgegeven en de kredieten die geëffectiseerd werden staan zoals al toegelicht terug op de balans van de Bankpool. De Vennootschap heeft een kredietlijn bij de NBB van 250 miljoen euro waarvoor effecten zullen bezwaard worden op het moment dat deze kredietlijn wordt aangesproken.

De hierboven vernoemde cash en de bewaarde activa zijn opgenomen in de balans en worden toegelicht bij de respectievelijke balansrubrieken.

5.4. Operationeel risico

Alle ondernemingen die activiteiten uitoefenen, hebben te maken met een operationeel risico. Financiële instellingen vormen daarop geen uitzondering.

De activiteiten van de Vennootschap zijn afhankelijk van het vermogen om een erg groot aantal transacties efficiënt, nauwkeurig en in overeenstemming met de beleidslijnen en de wet- en regelgeving te verwerken. Operationele risico's en verliezen treden op als gevolg van tekortschietende of falende interne processen (zoals processen die niet afgestemd zijn op de wettelijke voorschriften), mensen (zoals fraude, fouten van werknemers) en systemen (zoals systeemuitval) of als gevolg van externe gebeurtenissen (zoals natuurrampen, cybercriminaliteit of defecten van externe systemen, zoals die van de leveranciers of tegenpartijen van de Vennootschap). De impact kan bestaan uit financiële en/of reputatieschade. Ook het juridisch en compliance risico vallen hieronder.

De Vennootschap heeft een relatief beperkt aantal producten en diensten, wat het operationeel risico beperkt kan houden. Hoewel de Vennootschap maatregelen heeft genomen om de risico's te beheersen en eventuele verliezen te beperken en daarnaast aanzienlijke middelen uittrekt voor de ontwikkeling van efficiënte procedures en de opleiding van personeel, is het niet mogelijk procedures te implementeren waarmee Argenta al deze operationele risico's op een efficiënte manier volledig kan uitsluiten. Echter binnen het kader van het algemene risicoappetijt worden ook operationele risico's op een structurele manier beheerd.

Het Orco (Operationeel Risicocomité) vergadert trimestrieel binnen het GRC (groepsrisicocomité) met aandacht voor de key risk indicators, de RCSA's (Risk & Control Self Assessment) en de operationele verliezen.

Jaarlijks wordt een uitgebreid interne controlejaarsverslag opgesteld dat overgemaakt wordt aan het Auditcomité, de raad van bestuur en de NBB/ECB. In dit verslag worden de aanwezige beheersmaatregelen beoordeeld op hun adequaatheid en hun effectiviteit volgens de COSO-methodiek.

Algemeen wordt aangenomen dat operationele risico's in de bedrijven gaandeweg toenemen, en ook vanwege de toezichthouder stijgt de aandacht voor deze vorm van risico's. Dit is onder meer toe te schrijven aan de snel wijzigende technologische omgeving, de uitbreiding van de regelgeving, de toenemende complexiteit en vermenigvuldiging van producten en ook de algemene trend van het uitbesteden van niet-kernactiviteiten.

Argenta is zich uiteraard bewust van deze evolutie en heeft in 2015 beslissingen genomen die de aandacht voor operationeel risicobeheer binnen Argenta verder vergroten. Dit heeft zich ondermeer vertaald in:

- Een verhoogde structurele aandacht van het Audit- en het Risicocomité van Argenta voor operationele risico's.
- De oprichting van een specifieke directie (Operationeel risicobeheer & ECB Office) met specifieke focus op operationele risico's.
- Naar aanleiding van een externe doorlichting, die heeft plaatsgevonden in 2015 met als resultaat een aantal observaties en verbetervoorstellen, werd een korte- en een middellangetermijnactieplan opgesteld.
- Een continue verbetering in 2015 van het operationeel risicobeheer, onder andere door het opleiden en sensibiliseren van de eerstelijnsverantwoordelijken wat betreft de specifieke taken die zij dienen uit te voeren in het kader van Operational Risk Management ('ORM') en het opdrijven van Risk Control Self Assessments.
- Het proces omtrent de Business Impact Analyses ('BIA') werd geoptimaliseerd in 2015. Hierna werd bij elke directie een BIA gefaciliteerd door het ORM-team, waarbij alle kritieke processen, applicaties, functie en interacties werden herbepaald.
- Het verder concretiseren van de risicoappetijt van de Argenta Groep met aanpassing van de specifieke sublimieten voor de scenario's naargelang het perspectief (99,9 %, 95 % en 80 %).
- De aanwerving van een ORM-manager die zich, naast het operationeel risicobeheer, ook specifiek de rol van Information Security Officer binnen de Argenta Groep zal invullen en daarbij zal instaan voor het informatiebeveiligingsbeleid.

Het operationeel risicobeleid in 2015

In 2015 werd er een grondige analyse van het Operational Risk Management (ORM) framework van de Argenta Groep uitgevoerd door een externe partij.

Haar observaties en voorstellen werden verder verwerkt in een korte en lange termijn actieplan. Er werd een nieuwe directie specifiek voor ORM opgericht (ORM & ECB Office) en naast een directeur werd ook een ORM-manager aan het ORM team toegevoegd. Er werd eveneens een grote sensibiliseringsactie ondernomen door ORM, waarbij er bij elke directie werd langsgesegaan om ze verder op te leiden en intensief te ondersteunen bij hun ORM-taken.

Naast de dagelijkse opvolgings- en ondersteuningstaken (bijvoorbeeld het faciliteren van RCSA's (Risk & Control Self Assessment), de opmaak van het jaarverslag voor interne controle, de opvolging van Business Continuity Plannen en uitwijktesten, ...) werd onder andere gewerkt aan het kennismanagement (door de opstelling van procedures en handleidingen, geven van individuele en groeps-opleidingen), het uitwerken van een nieuwe RCSA-methodiek, het herbekijken van de sublimieten van de ORM-risicoappetijt, het heruitwerken van het proces van het Jaarverslag Interne Controle, de verdere uitwerking van het KRI (Key Risk Indicators) dashboard en de opname van een overkoepelende KRI in het kwalitatief RAF (Risk Appetite Framework).

Op het gebied van BCM (Business Continuity Management) werd de volledige cyclus van Business Impact Analyse (BIA), Business Continuity Plan (BCP) en uitwijktesten doorlopen. Daarnaast werd er een crisissimulatie met het CMT (CrisisManagementTeam) buiten de uren georganiseerd en werd een sectorbrede crisissimulatie meegedaan door het ORM-team (Market Wide Exercise 2015 geleid door de NBB). Verder werd in samenwerking met de Availability and Continuity Manager een presentatie verzorgd betreffende de BCM-materie tijdens de ICT-personeelsvergadering.

In het kader van informatiebeveiliging werden er bijlagen voor de gedragscode Informatiebeveiliging geactualiseerd. De risicoscoring binnen het audituniversum gebeurt op parameters, waaronder de maturiteit van de interne controle en de al dan niet aanwezigheid van RSCA's.

5.5. Andere risico's

Zonder exhaustief te willen zijn, werden onder deze paragraaf nog enkele andere risico's opgenomen. In 2015 is verder geïnvesteerd in een hernieuwd groepswijd risk assessment van alle identificeerbare risico's en in de economische kapitaalmodellen van ICAAP, in het bijzonder in de uitwerking van een geïntegreerde risicocartografie, stress-, scenario- en forward looking-testen.

Samen met de economische kapitaalberekeningen (aangevuld met kapitaalallocaties) op basis van simulatiemodellen bieden ze de Argenta Groep een integraal beeld van alle materiële risico's. De resultaten spelen een belangrijke rol in de inkomens- en waarde sturingsmodellen.

5.5.1. Strategisch risico

Het strategisch risico waaraan de Vennootschap blootgesteld is, is het risico op beïnvloeding van de huidige en toekomstige winsten en kapitaal door slechte beleidsbeslissingen, slechte implementatie van beslissingen of gebrek aan aanpasbaarheid (responsiveness) aan veranderende marktomstandigheden (zowel commercieel als financieel).

Om de strategische doelen zoals bepaald in de bedrijfsstrategie te bereiken, stelt de Argenta Groep middelen ter beschikking. Het gaat onder meer om communicatiekanalen, systemen, mensen, netwerken, managerstijd en -capaciteiten. De strategische doelen worden bepaald door het directiecomité, goedgekeurd door de raad van bestuur en periodiek opgevolgd.

De uiteindelijke realisatie van de bedrijfsstrategie hangt af van de passendheid van de ter beschikking gestelde middelen en de manier waarop deze middelen worden aangewend.

5.5.2. Businessrisico

Het businessrisico is het risico waarbij de huidige en toekomstige winsten en kapitaal beïnvloed worden door veranderingen in businessvolumes of door veranderingen in marges en kosten. Beide worden veroorzaakt door veranderende externe marktomstandigheden en de onmogelijkheid om er als organisatie op in te spelen. Ook een slechte diversificatie van de winsten (earnings) of de onmogelijkheid om een voldoende en degelijk niveau van winstgevendheid te bewaren, wordt onder dit risico opgenomen. De inkomensgevoeligheidsindicator binnen het RAF incorporeert al het business risico op de non maturity deposito's door een extra risico toeslag te rekenen.

Om het businessrisico waaraan de Argenta Groep blootgesteld is zo goed mogelijk op te vangen, heeft het bedrijf naast zijn klassieke activiteiten, een strategische keuze gemaakt voor de verkoop van producten die fee income genereren. Deze vierde activiteitenpijler, Beleggen, moet naast de pijlers Sparen en betalen, Lenen en Verzekeren een grotere diversificatie van de gegenereerde winst tot stand brengen. Belangrijk hierbij is ook de aandacht die er geschonken wordt aan de crossselling om zoveel mogelijk cliënten in meerdere pijlers te werven.

Om de winstbijdrage per product te bepalen, wordt bij de prijszetting van de producten van de Bankpool rekening gehouden met funds transfer pricing op economische basis.

5.5.3. Reputatierisico

De Argenta Groep loopt voortdurend een risico op schade (verlies) door het verslechteren van de reputatie of standing die veroorzaakt wordt door een negatieve perceptie van het imago van de organisatie bij cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders en/of regulerende instanties.

Het is een second order risk, een risico dat voortvloeit uit een ander risico, maar dat wel een eigen impact heeft. De Argenta Groep beschouwt dit risico als een verticaal risico, met andere woorden een risico dat alle andere risico's doorkruist. Door het opvolgen en beheren van de andere risico's wordt het reputatierisico eveneens beheerd.

5.5.4. Externe dienstverleners

De Vennootschap is blootgesteld aan het risico dat overeenkomsten met belangrijke externe dienstverleners beëindigd worden. Een dergelijke beëindiging kan leiden tot discontinuïteit of vertraging van belangrijke bedrijfsprocessen waartegen de Argenta Groep zich zo veel mogelijk indekt door middel van een adequaat bedrijfscontinuïteitsbeleid en transitiebepalingen in de betreffende overeenkomsten.

In 2015 heeft de Argenta Groep zijn bedrijfscontinuïteitsbeleid verder verbeterd, wat onder andere blijkt uit de vernieuwde Sourcing beleidslijn. De beleidslijn geeft de visie, de spelregels en het kader weer voor sourcing (uitbesteding). Daarnaast worden in de beleidslijn de verantwoordelijkheden en relaties met de bestaande (kritieke) leveranciers verder uitgediept en benoemd. Dit zorgt voor een verbetering van het toezicht op alle externe dienstverleners.

5.5.5. Regulatorisch risico

Het regulatorisch risico betreft de risico's die verbonden zijn aan wijzigingen in de wet- of regelgeving. Op alle plaatsen waar de Vennootschap actief is, is het onderworpen aan de wetten, voorschriften, administratieve maatregelen en beleidsvoorschriften over financiële dienstverlening.

Wijzigingen op het vlak van het toezicht en de regelgeving kunnen de activiteiten, aangeboden producten en diensten en de waarde van de activa van de Argenta Groep aantasten. Hoewel de Argenta Groep nauw samenwerkt met de toezichthouders en voortdurend toeziet op de situatie en toekomstige wijzigingen van de regelgeving, kunnen het fiscaal beleid en andere beleidsterreinen onvoorspelbaar zijn en vallen zij niet onder zijn controle.

In de laatste en komende jaren heeft en zal de Europese wet- en regelgeving veel bijkomende aandacht vergen. De Europese commissie heeft immers een sterke voorkeur voor een maximale harmonisatie van de Europese wet- en regelgeving. Een maximale harmonisatie van wet- en regelgeving is in het belang van de financiële sector, omdat het bijdraagt aan een gelijk speelveld (*level playing field*) voor alle marktpartijen.

Voor wat betreft de fiscaliteit zorgt de structuur van de Argenta Groep dat de deposito's inclusief het bijkantoor in Nederland integraal onder het Belgisch depositogarantiestelsel vallen, met als gevolg een gevoeligheid voor wijzigingen omtrent bankenheffingen.

Wat de gedragsregels met betrekking tot beleggingsproducten betreft, worden deze in eerste instantie op Europees vlak opgesteld en daarna door de verschillende landen vertaald in hun eigen regelgeving. Argenta commercialiseert in België beleggingsproducten. Voor de praktische uitwerking van de regelgeving in België door de FSMA baseert Argenta zich op de interpretaties van Febelfin en Assuralia. In Nederland is er aandacht voor het brede door de AFM aangestuurde thema 'Klantbelang Centraal'.

De nationale en internationale regels omtrent fiscale topics wijzigen verder periodiek ten gevolge van plaatselijke of internationale economische factoren. Zo is er in België vanaf boekjaar 2015 een aanpassing goedgekeurd aan het systeem van de notionele interestaftrek voor financiële instellingen. Er wordt momenteel ook nog verder overleg gepleegd om een fiscale rulling met Nederland op het vlak van vennootschapsbelasting te bekomen.

De eigenvermogensvereisten van kredietinstellingen, de zogenaamde Capital Requirements Regulation en de Capital Requirements Directive (samen 'CRD IV-package' genoemd) zijn nog steeds het voorwerp van wetgevende ontwikkelingen en hebben dus een impact op de Argenta Groep. De implementatie van nieuwe IFRS-normen en de IFRS 9-norm in het bijzonder zal ook een aanzienlijke (operationele) impact hebben.

In 2015 was er regelmatig overleg met de betrokken toezichthouders waarbij de SREP (Supervisory Review & Evaluation Process) en de update van het Herstelplan besproken werden.

Zo vonden er ook een aantal meetings plaats waarbij de overdracht van de toezichtbevoegdheden van de Nationale Bank van België naar de ECB werd besproken, met de thematische review van de risk governance en risico-appetijt, ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), IRRB (Interest Rate Risk in the Banking Book) en ICT Outsourcing in het bijzonder.

6. Solvabiliteit en kapitaalbeheer

6.1. Kapitaalbeheer

De dynamische groei van de financiële markten en het stijgende gebruik van complexere bankproducten hebben grote veranderingen teweeggebracht in de businessomgeving van de Vennootschap. Deze uitdagingen vereisen adequate mensen, processen en systemen voor de beperking en doelgerichte controle van de risicopositie van de Vennootschap.

Naast het beschrijven van methodes voor de berekening van de regulatoire kapitaalvereisten (kwantitatieve vereisten) legt het Basel-akkoord verhoogde nadruk op risicomanagement en geïntegreerd groepswijd management (kwalitatieve vereisten). De Vennootschap wordt verplicht om adequate procedures en systemen te implementeren om haar kapitaal toereikendheid op lange termijn te verzekeren terwijl alle materiële risico's in acht worden genomen.

Deze procedures worden internationaal het eerder vermelde ICAAP genoemd (*Internal Capital Adequacy Assessment Process* of intern beoordelingsproces van de kapitaaltoereikendheid). De doelstelling van het risicomanagement van de Vennootschap is dat er een optimale kapitaalstructuur aanwezig is en een risicobeheersing gelijkaardig aan het niveau van de belangrijkste marktspeelers, en waarbij blijvend voldaan wordt aan de wettelijke eigenvermogensvereisten.

De uitvoering van het *businessplan* waarbij te allen tijde voldoende kapitaal voorhanden moet zijn om de vooropgestelde groei te kunnen volgen, staat hierbij centraal.

De Vennootschap heeft altijd een politiek van autofinanciering gevolgd. Om een kapitaalniveau te behouden dat voldoende ruimte laat om te groeien en om de financiële en operationele risico's te kunnen dragen, beoogt de Vennootschap de mogelijke noden aan kapitaal te kunnen voldoen met (a) gereserveerde winst, (b) kapitaalverhogingen en (c) achtergestelde leningen.

Aanvullend kan onder meer beslist worden om de balans te verlichten door middel van effectiseringen van een deel van de portefeuille kredieten aan particulieren.

In de onderstaande tabel is het nuttig eigen vermogen per eindejaar terug te vinden.

Samenstelling gereguleerd nuttig eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
Tier 1 kapitaal	1.391.404.904	1.560.986.822
Tier 2 kapitaal	74.161.762	24.713.388
Totaal nuttig eigen vermogen	1.465.566.666	1.585.700.210

In de Basel pijler 3-toelichtingen wordt het boekhoudkundig eigen vermogen, het nuttig eigen vermogen en de reconciliatie tussen beide en de reglementaire vereisten uitgebreider besproken.

In onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig IFRS eigen vermogen naar het nuttig tier 1 eigen vermogen terug te vinden.

Samenstelling nuttig eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
- Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	1.549.675.409	1.672.757.634
- Minderheidsbelangen	74.294	59.101
Totaal eigen vermogen	1.549.749.703	1.672.816.735
Prudentiële filters		
- Immateriële vaste activa	-29.792.457	-33.052.784
- Herwaarderingsmeerwaarden	-137.852.251	-93.963.258
- Kasstroomafdekking	13.729.427	14.278.863
Aftrek in het kader van "voorzichtige waardering"	-131.860	-4.127.637
Aftrek in het kader van het eigen kredietrisico (DVA)	-2.586.358	-1.749.789
Opname latente waarden	-1.637.006	6.843.793
Niet opnemen van de minderheidsbelangen	-74.294	-59.101
Totaal nuttig eigen vermogen sensu stricto	1.391.404.904	1.560.986.822

Het financiële risicobeleid van de Vennootschap houdt naast de eigen managementkeuzes dus ook rekening met de prudentiële ICAAP.

ICAAP en economisch kapitaal

De risico's die de Vennootschap loopt, vereisen een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. De verdere ontwikkeling van haar activiteit als klassieke spaarbank en dus onder meer transformatiebank (zijnde een bank waarvan de activiteit bestaat in het omzetten (transformeren) van op korte termijn aangetrokken geld, naar op lange(re) termijn uitgezette beleggingen), vereist een continue opvolging (en aanvulling wanneer nodig) van dit vereiste eigen vermogen.

ICAAP omvat alle procedures en berekeningen van de bank die gebruikt worden om de volgende componenten te verzekeren:

- de gepaste identificatie en inschatting van de risico's;
- voldoende intern eigen vermogen in verhouding tot het risicoprofiel van de bank;
- het gebruik en de verdere ontwikkeling van risicomanagementsystemen.

Dit houdt in dat in alle omstandigheden (stressscenario's) en met voldoende graad van zekerheid de eigenvermogensvereisten van de Bankpool en al zijn geledingen, worden gerespecteerd. Dit wordt uitgedrukt door het economisch kapitaal waarbij rekening gehouden wordt met de verschillende risico's.

De berekeningen volgens de Basel-regels (pijler 1) voor het kapitaalbeheer worden gerapporteerd naar de toezichthouder en intern gebruikt maar de zogenaamde 80 %-floor voor het vereiste regulatorisch kapitaal blijft ook na 2011 de wettelijke basis. In zijn ICAAP onder pijler 2 berekent Argenta het vereiste economisch kapitaal op basis van Basel IRB-risico parameters. Deze zijn lager dan de minimaal aan te houden 80 %-floor.

Daarnaast worden in ICAAP ook alle materiële risicofactoren gemodelleerd zodat het totale ICAAP een meer volledig beeld geeft wat betreft het kapitaalbeslag. In 2015 werd er in het kader van het SREP-proces (*Supervisory Review and Evaluation Process*) stelselmatig overleg gepleegd met de toezichthouder.

6.2. Regelgeving en solvabiliteit

Als financiële instelling is de Vennootschap onderworpen aan prudentieel toezicht. In België is de Vennootschap onderworpen aan het toezicht van de ECB/NBB. Het bijkantoor in Nederland is zowel onderworpen aan het toezicht van de ECB/NBB als aan dat van DNB.

Alle entiteiten van de Bankpool moeten voldoen aan de richtlijnen van de diverse toezichhoudende instellingen in de landen en sectoren waar zij actief zijn. Volgens deze richtlijnen moeten financiële instellingen een minimaal eigen vermogen aanhouden ten opzichte van de kredietverplichtingen binnen en buiten de balans.

Het totaal gereguleerd nuttig eigen vermogen is geëvolueerd van 1.465.566.667 euro per einde 2014 naar 1.585.700.210 per einde 2015.

De Vennootschap berekent haar kapitaalratio's volgens de geldende Basel-regels die uit drie pijlers bestaan. Informatie over pijler 1 (minimale kapitaalvereisten) en pijler 2 (SREP-proces, met onder andere informatie over het rente-, liquiditeits- en concentratierisico) werden opgenomen in deze jaarrekening.

De pijler 3-toelichtingen zijn een verdere aanvulling op de eerste twee pijlers en willen marktdeelnemers de mogelijkheid geven de kapitaaltoereikendheid van een financiële instelling te beoordelen door middel van meer informatie. Deze pijler 3-toelichtingen worden afzonderlijk gepubliceerd op de website van de Vennootschap, waarbij een gedeelte van de informatie uit deze jaarrekening wordt overgenomen.

In het onderstaande overzicht is de toetsing van de belangrijkste vereisten terug te vinden, berekend volgens de van toepassing zijnde Basel (pijler 1)-regelgeving.

Samenstelling reglementair eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
Totaal nuttig eigen vermogen	1.465.566.667	1.585.700.210
Toepassing floor IRB overgangperiode	80 %- regel	80 %- regel
Totaal vereiste na toepassing Basel I-floor	633.858.176	670.037.143
Core tier 1-ratio	17,56 %	18,64%

De berekeningen per 31 december 2015 houden rekening met de specifieke Basel-regels voor de berekening van gewogen risico's waarvoor de Vennootschap een goedkeuring heeft gekregen. De Vennootschap maakt gebruik van de (F)IRB-methode voor de retailhypotheekportefeuilles, de MBS-portefeuille en de portefeuille 'corporates en instellingen', en de standaardmethode STA voor de overige exposures.

Als gevolg van de Basel-bepalingen die gelden bij de overgang van de STA- naar de IRB-methode moet het nuttig eigen vermogen minimum 80 % bedragen van het (volgens de Basel I-principes berekende) vereiste eigen vermogen. Het vereiste eigen vermogen per 31 december 2015 bedraagt dan ook 670.037.143 euro ten opzichte van 633.858.176 euro per 31 december 2014.

De tier 1-ratio van 18,64 % per 31 december 2015 wordt verkregen door het eigen vermogen sensu stricto – tier 1 eigen vermogen te delen door het berekende gewogen risicovolume (8.376.546.288 euro per 31 december 2015).

Vermits er per 31 december 2015 enkel core tier 1 eigen vermogen aanwezig is en geen bijkomend tier 1 eigen vermogen, bedraagt de core tier 1 ratio ook 18,64 %.

In 2014 en 2015 was het totaal gereguleerde nuttig eigen vermogen te allen tijde groter dan de vereisten, zodat de Vennootschap volledig voldeed aan alle eigen vermogensvereisten.

7. Bezoldiging van de bestuurders

Hieronder worden de samenstelling van de raden van bestuur en de betaalde vergoedingen aan de betrokken bestuurders weergegeven.

7.1. Samenstelling van de raden van bestuur

De raden van bestuur van de Vennootschap en de overige vennootschappen van de Argenta Groep zijn structureel op een vergelijkbare manier samengesteld.

Zij omvatten steeds:

- de leden van het directiecomité van de betrokken vennootschap (hierna de uitvoerende bestuurders);
- een aantal onafhankelijke bestuurders;
- een aantal bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen (samen met de onafhankelijke bestuurders, hierna de niet-uitvoerende bestuurders).

Het aantal bestuurders is voor iedere raad van bestuur bij voorkeur niet groter dan vijftien.

Leden van de raad van bestuur zijn uitsluitend natuurlijke personen. Tot de algemene vergadering van 29 april 2016 maken nog een beperkt aantal bestuurders via een rechtspersoon deel uit van de raad.

De mandaten van de bestuurders hebben in beginsel een duurtijd van zes jaar en zijn hernieuwbaar.

Voor bestuurders geldt een leeftijdsgrens:

- uitvoerende bestuurders zijn van rechtswege ontslagnemend wanneer zij de volle leeftijd van 65 jaar bereiken;
- niet-uitvoerende bestuurders zijn van rechtswege ontslagnemend wanneer zij de volle leeftijd van 70 jaar bereiken;
- bestuurders die de leeftijdsgrens bereiken, kunnen hun mandaat blijven uitoefenen tot in hun opvolging is voorzien.

De raad kan in individuele gevallen afwijkingen op deze regel toestaan.

De raden van bestuur zijn zo samengesteld dat geen van de drie erin te onderscheiden groepen (de bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen, de onafhankelijke bestuurders en de bestuursleden van het directiecomité) de meerderheid hebben. De meerderheid in de raden van bestuur wordt altijd gevormd door niet-uitvoerende bestuurders.

Onafhankelijke bestuurders worden benoemd met het oog op het aantrekken van competenties in de kernactiviteiten van de Argenta Groep, namelijk bankieren en verzekeren. Onafhankelijke bestuurders moeten op basis van hun vroegere of huidige activiteit van een ruime ervaring in minstens een van deze kerndomeinen blijik geven. Zij moeten voldoen aan alle vereisten zoals bepaald in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

De raden van bestuur van de Vennootschap, Argenta Groep en Argenta Spaarbank tellen een aantal onafhankelijke bestuurders, waarbij minstens één onafhankelijke bestuurder van de Vennootschap niet zetelt in de raad van Argenta Assuranties, en omgekeerd. De onafhankelijke bestuurders van de Vennootschap en Argenta Assuranties kunnen, maar zijn niet noodzakelijk, lid zijn van de raad van bestuur van de Vennootschap.

De governancevoorschriften inzake de onafhankelijke bestuurders beogen bij het bestuur van de diverse vennootschappen van de Argenta Groep een passend evenwicht te verzekeren tussen de behartiging van het groepsbelang en de behartiging van de belangen (van de stakeholders) van de individuele vennootschappen die van de Groep deel uitmaken.

Met het oog op een passende vertegenwoordiging van Argen-Co, de coöperatieve vennootschap van kantoorhouders en cliënten van Argenta, die een kapitaaldeelname van 13,49 % in de Argenta Groep aanhoudt, werd op 14 oktober 2015 mevrouw Cynthia Van Hulle aangesteld als bestuurder van de Vennootschap, van Argenta Groep en van Argenta Spaarbank. Mevrouw Van Hulle zetelt sinds 23 juni 2015 als onafhankelijk bestuurder in de raad van bestuur van Argen-Co.

De taakverdeling tussen de raden van bestuur en de wisselwerking met de verschillende comités is gedocumenteerd in het Memorandum Internal Governance.

Het Handvest 'Geschiktheid Sleutelfunctionarissen', dat is opgesteld voor de Argenta Groep, inclusief de buitenlandse dochtermaatschappijen ALN en AAM, beschrijft de governance en het gestructureerd kader dat Argenta heeft opgezet om de geschiktheid van de sleutelfunctionarissen te verzekeren.

Met geschiktheid wordt bedoeld dat de betrokken persoon deskundig en professioneel betrouwbaar (fit & proper) is, zoals nader omschreven in de Circulaire van de NBB van 17 juni 2013 over de standaarden van 'deskundigheid' en 'professionele betrouwbaarheid' voor de leden van het directiecomité, bestuurders, verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties en effectieve leiders van financiële instellingen.

Sleutelfunctionarissen zijn bestuurders of commissarissen, leden van het directiecomité, effectieve leiders en verantwoordelijken van de interne controlefuncties (interne auditfunctie, risicobeheerfunctie, compliancefunctie en actuariële functie), conform de bovenstaande circulaire van de NBB.

Naast de beoordeling van de geschiktheid van de individuele bestuurders op basis van de genoemde geschiktheidscriteria evalueert de raad ook periodiek zijn werking, zijn performantie en de performantie van de individuele bestuurders.

Tijdens het jaar 2015 vond een omvattende, en extern gefaciliteerde evaluatie van de werking van het directiecomité plaats. Een nieuwe en omvattende evaluatie van de werking en de performantie van de volledige raad zal plaatsvinden in 2016, in opvolging van deze die plaatsvond in 2013.

Iedere bestuurder wordt aangemoedigd om zijn persoonlijke en professionele activiteiten zodanig te organiseren dat hij of zij belangenconflicten met de Argenta Groep vermijdt (in lijn met artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen). De raden van bestuur van de vennootschappen van de Argenta Groep hebben in hun reglement van interne orde een beleid vastgesteld, met inbegrip van organisatorische en administratieve regelingen, inclusief het bijhouden van gegevens over de toepassing ervan. Het bevat ook procedures om belangenconflicten te identificeren, te voorkomen of, als het redelijkerwijze niet mogelijk is, ze te beheren zonder schade voor de belangen van de cliënten.

Hieronder wordt de samenstelling van de raden van bestuur van de vennootschappen uit de Bankpool weergegeven.

Raad van Bestuur AAM: Voorzitter: J. Heller en leden: S. Duchateau en G. Ferrant.

Raad van Bestuur ASPA: Voorzitter: J. Cerfontaine en leden: Advaro bvba (1), G. Ameloot, A. Coppens, C. Henriksen, Raco bvba (2), W. Van Pottelberge, D. Van Dessel, C. Van Hulle, R. Vanderstichele, E. Walkiers en G. Wauters.

(1) met als vaste vertegenwoordiger D. Van Rompuy

(2) met als vaste vertegenwoordiger B. Van Rompuy

7.2. Bedrag van de vergoedingen van de leiding

De bezoldiging van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders van de vennootschappen van de Argenta Groep wordt vastgesteld door de respectievelijke raden van bestuur, op voorstel van het remuneratiecomité. Ze wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de algemene vergadering van de respectievelijke vennootschappen.

Bezoldiging van de niet-uitvoerende bestuurders

De bezoldiging van de niet-uitvoerende leden van de raden van bestuur van de vennootschappen van de Argenta Groep bestaat uitsluitend uit een door de respectievelijke algemene vergaderingen vastgestelde vaste bezoldiging. Ze is dezelfde voor alle onafhankelijke bestuurders en bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen.

Voor de deelname aan bijzondere comités die worden opgericht in de schoot van de raad van bestuur (het audit-, risk- en compliancecomité en het remuneratiecomité) ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders een bijkomende vergoeding per bijgewoonde bijeenkomst. Deze vergoeding is dezelfde voor alle leden van een dergelijk comité. De voorzitter ontvangt een hogere vergoeding.

De voorzitter van de respectievelijke raden van bestuur is een bestuurder die de familiale aandeelhouder vertegenwoordigt. Hij heeft een vaste bezoldiging die verschilt van de vergoeding van de andere niet-uitvoerende bestuurders.

Bezoldiging van de uitvoerende bestuurders

De uitvoerende bestuurders genieten een vaste jaarlijkse vergoeding. Ze ontvangen geen enkele vorm van variabele vergoeding. De vergoeding omvat geen elementen die kunnen aanzetten tot het nastreven van kortetermijn doelstellingen die niet stroken met de objectieven van de Argenta Groep op langere termijn.

De vergoeding beantwoordt aan wat werd bepaald in het Reglement van de CBFA van 8 februari 2011 over het beloningsbeleid van financiële instellingen, en ook aan de bepalingen van de Bankwet. De vergoeding is dezelfde voor alle leden van de directiecomités, met uitzondering van de voorzitter.

Naast de vaste jaarvergoeding genieten de uitvoerende bestuurders ook van de voordelen van drie groepsolissen: de vorming van een pensioenkapitaal, een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid en een hospitalisatieverzekering.

De samenstelling van en de taakverdeling binnen de directiecomités van de drie kernvennootschappen van de Argenta Groep (de Vennootschap, Argenta Groep en Argenta Spaarbank) is in hoge mate geïntegreerd.

De navolgende rapportering verstrekt een toelichting bij de vergoeding van de uitvoerende bestuurders van de Argenta Groep, ongeacht de identiteit van de vennootschap die de vergoeding effectief betaalde.

In 2015 bedroeg het basissalaris van de heer Johan Heller (CEO van de Argenta Groep en voorzitter van de directiecomités van de Vennootschap, Argenta Spaarbank en Argenta Assurantie) 449.200 euro inclusief leasingwagen (398.400 euro in 2014). De bijdrage voor de groepsolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid bedroeg 71.904 euro (55.875 euro in 2014).

In 2015 bedroeg de totale directe bezoldiging van de uitvoerende bestuurders / directiecomitéleden van de Argenta Groep, exclusief die van de CEO, 1.505.684 euro (1.768.800 euro in 2014).

De bijdrage voor de groepsolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid voor de directiecomitéleden, exclusief die van de CEO, bedroeg 241.532 euro (140.799 euro in 2014).

De mediaan van het basissalaris binnen de Vennootschap in 2015 bedraagt 50.396 euro. De mediaan van de loonstijging ten opzichte van 2014 bedraagt 2,3 %.

Er werden in 2015 opzegvergoedingen aan leden van het directiecomité uitbetaald voor een totaal bedrag van 474.525 euro (935.840 euro in 2014).

De uitvoerende bestuurders genieten contractueel een beëindigingsvergoeding die, behoudens bij herroeping van het mandaat omwille van een zware fout, gelijk is aan een vergoeding van 18 maanden. Het bedrag van deze vergoeding wordt bepaald op basis van de jaarlijkse brutovergoeding en berekend over de 24 maanden voorafgaand aan de beslissing tot beëindiging van de overeenkomst of berekend over de volledige periode van het mandaat mocht dit korter zijn dan 24 maanden.

De termijn van 18 maanden wordt herleid tot (i) 12 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 58 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt; (ii) 9 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt; en (iii) 6 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

8. Vergoeding van de commissaris

De controle op de financiële toestand en op de jaarrekening van de Venootschap is opgedragen aan de commissaris Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA vertegenwoordigd door de heer Dirk Vlamincx.

De door Deloitte ontvangen vergoedingen (inclusief btw) voor de jaren 2014 en 2015 kunnen worden onderverdeeld (conform art. 134 van het wetboek Venootschappen) in:

- vergoedingen voor controleopdrachten: hierin zijn begrepen de vergoedingen voor het controleren van de statutaire en geconsolideerde jaarrekening(en) en overige rapporteringen 299.790 euro in 2015 en 345.790 euro in 2014.

- vergoedingen voor andere opdrachten:

460.860 euro in 2015 met betrekking tot supplementaire auditwerkzaamheden, fiscale werkzaamheden en kleinere ad-hocopdrachten

158.490 euro in 2014 met betrekking tot supplementaire auditwerkzaamheden, fiscale werkzaamheden en kleinere ad-hocopdrachten

De vergoedingen aan de commissaris en de met de commissaris verbonden entiteiten worden op geconsolideerd niveau opgevolgd door het auditcomité. Bijkomende controlewerkzaamheden en adviesopdrachten worden goedgekeurd door het auditcomité overeenkomstig artikel 133 § 6 van het Wetboek van Venootschappen wanneer deze het totaal bedrag van de vergoeding van het auditmandaat overschrijden.

9. Transacties met verbonden partijen

De Venootschap gaat bij haar bedrijfsvoering regelmatig transacties aan met verbonden partijen. De transacties hebben voornamelijk betrekking op leningen, deposito's en verzekeringscontracten. Deze werden te allen tijde uitgevoerd tegen de commerciële en marktcondities die gehanteerd worden voor niet-verbonden partijen (*at arm's length*).

In de onderstaande tabellen staat een overzicht van de financiële reikwijdte van de activiteiten die werden aangegaan met de verbonden partijen. De relaties tussen de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen worden beschreven bij toelichting 1 (algemene informatie).

Balans 2014	moeder- maatschappijen	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Activa: leningen en vorderingen			
Zichtdeposito's	0	0	0
Leningen op termijn	0	0	14.057.054
Consumentenkredieten	0	0	345.755
Hypothecaire leningen	0	170.787	80.488
Overige vorderingen	0	0	3.058.623
Totaal activa	0	170.787	17.516.827
Verplichtingen: financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
Deposito's	46.718.236	572.613	340.392.631
In schuldbewijzen belichaamde schulden	0	0	13.956.600
Achtergestelde verplichtingen	0	0	0
Andere verplichtingen	1.733.397	0	2.836.256
Totaal verplichtingen	48.451.633	572.613	357.185.487
Door de groep verstrekte garanties	0	0	0
Door de groep ontvangen garanties	47.100	0	0

Balans 2015	moedermaatschappijen	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Activa: leningen en vorderingen			
Zichtdeposito's	0	0	0
Leningen op termijn	0	0	0
Consumentenkredieten	0	0	299.014
Hypothecaire leningen	0	151.883	0
Overige vorderingen	62.869	0	3.792.250
Totaal activa	62.869	151.883	4.091.264
Verplichtingen: financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
Deposito's	75.698.871	669.972	391.303.111
In schuldbewijzen belichaamde schulden	0	0	6.851.500
Achtergestelde verplichtingen	0	0	0
Andere verplichtingen	462.892	0	0
Totaal verplichtingen	76.161.763	669.972	398.154.611
Door de groep verstrekte garanties	0	0	0
Door de groep ontvangen garanties	47.100	0	0

Zoals toegelicht, is de beleidsholding BVg de moedermaatschappij van de Vennootschap. Daarboven staat nog de familiale holding Investar. In de kolom moedermaatschappij(en) zijn de gegevens opgenomen van beide holdings.

Bij de kolom 'managers op sleutelposities' zijn de gegevens opgenomen van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders (zie toelichting 7) en de nauwe verwanten van de bestuurders die natuurlijke persoon zijn.

De nauwe verwanten van een natuurlijke persoon zijn die verwanten van wie kan worden verwacht dat ze invloed kunnen uitoefenen op de natuurlijke persoon (betreft onder andere de huisgenoot en (inwonende) kinderen van de natuurlijke persoon).

Onder de 'andere verbonden partijen' worden de gegevens opgenomen van de zustermaatschappijen van de Vennootschap, namelijk de eerder vermelde Verzekeringsspool.

Winst- en verliesrekening 2014	moedermaatschappij	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Lasten			
Rentelasten	527.591	4.093	1.259.750
Honoraria en provisies	0	0	3.196.000
Verzekeringspremies	0	0	5.860
Verrichten van diensten	0	0	8.317.829
Overige	19.416.901	0	863.761
Totaal van de lasten	19.944.492	4.093	12.383.451
Baten			
Rentebaten	1.294	3.407	2.257.385
Honoraria en provisies	0	0	0
Overige	706.172	0	23.161.757
Totaal van de baten	707.466	3.407	25.419.142

Winst- en verliesrekening 2015	moedermaatschappij	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Lasten			
Rentelasten	348.164	3.778	147.388
Honoraria en provisies	0	0	5.260.354
Verzekeringspremies	0	0	31.735
Verrichten van diensten	0	0	7.259.089
Overige	16.214.211	0	6.969.568
Totaal van de lasten	16.562.375	3.778	19.668.134
Baten			
Rentebaten	3.387	3.054	2.135.865
Honoraria en provisies	0	0	0
Overige	598.459	0	23.181.647
Totaal van de baten	601.846	3.054	25.317.512

Er werden in 2014 en 2015 geen bijzondere waardeverminderingen geboekt op balansposten die staan ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting kredietcessies van de Vennootschap naar zusterentiteit Aras

Sinds 2013 vinden er kredietcessies plaats tussen de Vennootschap en zusterentiteit Aras. Er is hierbij een algemene raamovereenkomst afgesloten en een RACI (*Responsible – Accountable – Consulted – Informed*) opgesteld. Op basis van deze RACI worden de cessies gecoördineerd en worden alle relevante partijen stelselmatig betrokken zodat de transacties *at arm's length* plaatsvinden.

De Vennootschap staat hierbij Nederlandse kredieten toe via het bijkantoor die dan definitief worden overgenomen door Aras. De betrokken definitief overgedragen kredieten en bijhorende verrekening van transactiekosten zijn niet opgenomen in de bovenstaande overzichten.

Toelichting ontvangen en gegeven garanties

Per einde 2014 en 2015 was er enkel nog een waarborgstelling voor 47.100 euro.

Toelichting vergoeding uitvoerende bestuurders

De vergoedingen van de uitvoerende bestuurders werden al beschreven bij toelichting 7. In de onderstaande tabel worden de vergoedingen van de uitvoerende bestuurders opgesomd. Er zijn geen vergoedingen betaald na een uitdiensttreding.

Vergoedingen van de uitvoerende bestuurders	2014	2015
Ontslagvergoedingen	467.741	474.525
Salarissen en bestuursvergoedingen	1.610.400	1.937.556
Totaal	2.078.141	2.412.081

10. Operationele segmenten

De Vennootschap moet informatie over operationele segmenten verschaffen om gebruikers van haar jaarrekening in staat te stellen de aard en de financiële gevolgen te kunnen evalueren van de bedrijfsactiviteiten die zij uitoefent en de economische omgevingen waarin zij opereert.

Een operationeel segment is een onderdeel van de Vennootschap dat bedrijfsactiviteiten uitoefent waaruit opbrengsten kunnen worden verdiend en waarbij kosten kunnen worden gemaakt, waarvan onder andere de bedrijfsresultaten respectievelijk prestaties regelmatig afzonderlijk worden beoordeeld door het management en waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

Bij toelichting 1 (algemene informatie) wordt de structuur van de Vennootschap (met een bijkantoor in Nederland dat in de structuur van Argenta Spaarbank nv verwerkt is) uitgelegd.

De operationele segmentering in de IFRS-jaarrekening is gebaseerd op geografische gebieden waar de Bankpool actief is. Dit wordt stelselmatig verder weerspiegeld in de organisatiebasis door het bestaan van Argenta Spaarbank nv in België, een bijkantoor in Nederland (onderdeel van Argenta Spaarbank nv) en een dochteronderneming, Argenta Asset Management (AAM) in Luxemburg. De ultieme *chief operating decision maker* (CODM) is het directiecomité van de Vennootschap.

De Bankpool levert hierbij diensten aan onder de noemer '*retailbanking*' wat tot nader order in de interne rapportering als één operationeel segment wordt behandeld. In 2015 werden verdere stappen gezet in de kredietverlening aan lokale en regionale overheden (maar deze kredieten werden in 2015 beschouwd als een bijkomende beleggings(activa)klasse. In 2016 zullen stappen gezet worden om een globale dienstverlening aan dit type van cliënten te voorzien.

In het kader van de IFRS 9-norm (die vanaf 01-01-2018 in voege zal treden) bepalen de business modellen mee de "classificatie en measurement". De hieronder vermelde indeling in geografische gebieden geeft geen inzicht in de gehanteerde businessmodellen.

Informatie over geografische gebieden

De operationele segmentering die gebaseerd is op geografische gebieden, weerspiegelt de focus van de Vennootschap op de Benelux. De onderstaande geografische segmentering is hierbij specifiek gebaseerd op de locatie van de geleverde diensten en geeft een indicatie van uitsplitsing naar geografische gebieden.

Geconsolideerde balans 2014	België	Nederland	Luxemburg	consolidatie	31/12/2014
Activa					
Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	48.780.041	99.049.607	1.547.808	0	149.377.456
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	13.555.879	12.578.332	0	0	26.134.211
Voor verkoop beschikbare financiële activa	8.352.382.746	0	0	0	8.352.382.746
Leningen en vorderingen	10.934.878.432	12.577.385.320	15.425.707	0	23.527.689.459
Derivaten gebruikt ter afdekking	0	0	0	0	0
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	839.817.180	0	0	0	839.817.180
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities	398.422.686	0	0	0	398.422.686
Materiële activa	32.275.458	336.623	33.311	0	32.645.392
Vastgoedbeleggingen	1.534.359	71.078	0	0	1.605.437
Goodwill en andere immateriële activa	43.961.091	1.142.123	30.034	0	45.133.248
Belastingvorderingen	28.903	0	81.624	0	110.527
Andere activa	88.747.746	73.807.915	4.282.377	-16.081.341	150.756.697
Totaal activa	20.754.384.521	12.764.370.998	21.400.861	-16.081.341	33.524.075.038

Geconsolideerde balans 2014	België	Nederland	Luxemburg	consolidatie	31/12/2014
Verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen					
Deposito's van centrale banken	0	0	0	0	0
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	280.948	11.083.821	0	0	11.364.769
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	28.607.040.881	3.658.212.361	0	-1.266.774.383	30.998.478.859
Derivaten gebruikt ter afdekking	607.092.752	0	0	0	0
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities	0	0	0	0	0
Voorzieningen	10.527.883	3.180.153	0	0	13.708.037
Belastingverplichtingen	45.917.240	33.328.854	0	0	79.246.094
Andere verplichtingen	246.839.395	15.864.824	1.730.605	0	264.434.824
Totaal verplichtingen	29.517.699.099	3.721.670.013	1.730.605	-1.266.774.383	31.974.325.335
Eigen vermogen	1.057.702.838	351.242.354	19.670.254	0	1.549.675.409
Minderheidsbelang	0	18.000	56.294	0	74.294
Totaal verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen	30.575.401.936	4.072.930.367	21.457.152	-1.266.774.383	33.524.075.038

Geconsolideerde balans 2015	België	Nederland	Luxemburg	consolidatie	31/12/2015
Activa					
Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	394.771.365	115.841.799	1.714.681	0	512.327.845
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	18.324.423	10.468.200	0	0	28.792.623
Voor verkoop beschikbare financiële activa	8.004.524.288	0	0	0	8.004.524.288
Leningen en vorderingen	10.830.574.053	13.483.256.144	9.672.774	0	24.323.502.971
Derivaten gebruikt ter afdekking	6.078.917	0	0	0	6.078.917
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	404.465.119	0	0	0	404.465.119
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities	304.086.209	0	0	0	304.086.209
Materiële activa	34.707.597	755.806	44.608	0	35.508.011
Vastgoedbeleggingen	1.524.735	0	0	0	1.524.735
Goodwill en andere immateriële activa	49.478.540	333.098	199.686	0	50.011.324
Belastingvorderingen	4.888.549	28.903	0	0	4.917.452
Andere activa	113.380.923	82.368.972	5.431.232	-14.874.996	186.306.131
Totaal activa	20.166.804.718	13.693.052.922	17.062.981	-14.874.996	33.862.045.625

Geconsolideerde balans 2015	België	Nederland	Luxemburg	consolidatie	31/12/2015
Verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen					
Deposito's van centrale banken	0	0	0	0	0
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	9.128	10.308.233	0	0	10.317.361
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	28.711.734.247	3.845.489.585	0	-1.151.941.665	31.405.282.167
Derivaten gebruikt ter afdekking	496.161.248	0	0	0	496.161.248
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities	0	0	0	0	0
Voorzieningen	10.406.788	0	0	0	10.406.788
Belastingverplichtingen	50.155.731	24.348.087	437.409	0	74.941.227
Andere verplichtingen	132.529.747	57.317.798	2.272.554	0	192.120.099
Totaal verplichtingen	29.400.996.889	3.937.463.703	2.709.963	-1.151.941.665	32.189.228.890
Eigen vermogen	1.010.369.140	648.076.577	14.311.917	0	1.672.757.634
Minderheidsbelang		18.000	41.101	0	59.101
Totaal verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen	30.411.366.029	4.585.558.280	17.062.981	-1.151.941.665	33.862.045.625

De 'eliminaties' komen zowel op de actief- als op de verplichtingenzijde voor. Het betreft eliminaties met betrekking tot bijvoorbeeld effecten die uitgegeven zijn door één entiteit van de groep (op de passiefzijde van de balans van de SPV Green Apple) en aangekocht zijn door een andere entiteit (terug te vinden op de actiefzijde van de Vennootschap).

In de consolidatie worden deze posten geëlimineerd maar om een duidelijk overzicht per segment te bekomen, worden beide posten terug opgenomen in de segmentvoorstellingen.

Resultatenrekening 2014	België	Nederland	Luxemburg	eliminaties	31/12/2014
Financiële en exploitatiebaten en -lasten					
Nettorentebaten	335.058.087	204.897.741	374.180	0	540.330.008
Dividenden	0	0	0	0	0
Nettobaten uit provisies en vergoedingen	-62.865.012	64.439	3.086.028	0	-59.714.545
Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	5.966.982	10.457	39.451	0	6.016.890
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-35.395.725	-14.467.600	0	0	-49.863.325
Resultaat uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	1.961.952	0	0	0	1.961.952
Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	2.469	0	0	0	2.469
Ander exploitatieresultaat	19.364.046	198.665	990.379	0	20.553.090
Administratiekosten	-193.202.000	-25.483.760	-2.728.195	0	-221.413.955
Afschrijvingen	-20.467.617	-1.024.360	-57.038	0	-21.549.015
Voorzieningen	-583.834	-54.871	0	0	-638.705
Bijzondere waardeverminderingen	-3.322.607	1.254.449	0	0	-2.071.158
Totale winst voor aftrek belastingen en minderheidsbelang	46.516.741	165.392.160	1.704.805	0	213.613.706
Winstbelastingen	-3.640.318	-36.297.153	-614.363	0	-40.551.834
Totale winst na belastingen en voor minderheidsbelang	42.876.423	129.095.007	1.090.442	0	173.061.872

Resultatenrekening 2015	België	Nederland	Luxemburg	eliminaties	31/12/2015
Financiële en exploitatiebaten en -lasten					
Nettorentebaten	273.156.986	285.346.937	422	0	558.504.345
Dividenden	1.125	0	0	0	1.125
Nettobaten uit provisies en vergoedingen	-62.894.093	157.204	7.331.830	0	-55.405.059
Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarden worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	6.660.698	0	0	0	6.660.698
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	14.649.426	-20.939.119	0	0	-6.289.693
Resultaat uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	6.381.081	0	0	0	6.381.081
Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	154.985	0	0	0	154.985
Ander exploitatieresultaat	29.444.073	444.536	33.551	0	29.922.160
Administratiekosten	-226.644.918	-37.150.920	-1.896.794	0	-265.692.632
Afschrijvingen	-22.899.461	-1.067.900	-33.009	0	-24.000.370
Voorzieningen	3.301.249	0	0	0	3.301.249
Bijzondere waardeverminderingen	-1.280.324	887.355	0	0	-392.969
Totale winst voor aftrek belastingen en minderheidsbelang	20.030.827	227.678.093	5.436.000	0	253.144.920
Winstbelastingen	-8.078.694	-51.112.233	-1.079.478	0	-60.270.405
Totale winst na belastingen en voor minderheidsbelang	11.952.133	176.565.860	4.356.522	0	192.874.515

Alle transacties tussen de segmenten gebeuren 'at arms length'. De belangrijkste resultaatgebonden transactie tussen de operationele segmenten bestaat uit de doorrekening van een fundingkost door de Vennootschap (België) aan het bijkantoor (Nederland) voor de ter beschikking gestelde kapitalen (waardoor er in Nederland kredieten kunnen worden toegestaan).

Informatie over producten en diensten

Deze geconsolideerde IFRS-rapportering gaat over de Bankpool, die volledig onder de noemer 'retailbanking' valt en die in de overkoepelende interne rapportering als één operationeel segment wordt behandeld.

Retailbanking biedt financiële diensten aan particulieren, zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. In de Benelux biedt zij advies met betrekking tot dagelijks bankieren, sparen, lenen en beleggen.

Informatie over belangrijke cliënten

Als de opbrengsten uit transacties met één enkele externe cliënt ten minste 10 % van de opbrengsten van de Vennootschap bedragen, moet zij dit feit vermelden.

Bij de Vennootschap zijn er verschillende beleidslijnen van toepassing, die de concentratie van het kredietrisico (en impliciet de concentratie van opbrengsten) beperken, zodat deze grens van 10 % binnen de huidige beleidslijnen nooit zal bereikt worden.

Toelichtingen met betrekking tot de geconsolideerde balans

11. Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken

Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale en andere banken (activazijde)

Deze rubriek omvat alle geldmiddelen en saldi van de zichtrekeningen bij de centrale en andere banken.

	31/12/2014	31/12/2015
Geldmiddelen	44.479.891	47.911.356
Zichtrekeningen bij centrale banken	194	363.566.585
Zichtrekeningen bij andere financiële instellingen	104.897.370	100.849.904
Totaal	149.377.455	512.327.845
waarvan geldmiddelen en kasequivalenten	149.377.455	512.327.845

Per 31 december 2014 stonden de 'zichtrekeningen bij centrale banken nog bij de 'leningen en vorderingen' op kredietinstellingen. Deze bedroegen toen 328.875.344 euro wat betekent dat er in 2015 een gelijkaardig bedrag staat bij de centrale banken dan in 2014.

In 2014 en 2015 zijn er geen deposito's van centrale banken ontvangen.

12. Financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

De financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden zijn als volgt samengesteld:

Financiële activa (niet beursgenoteerd)	aantal	notioneel	31/12/2014	aantal	notioneel	31/12/2015
Renteopties – caps	21	5.000.000.000	12.793.951	31	7.850.000.000	16.338.018
Swaps effectiveringstransactie	2	1.221.994.770	11.072.496	1	1.115.591.100	10.312.762
waarden gebaseerd op waarderingstechnieken			23.866.447			26.650.780
Secundaire obligaties	7	2.067.000	2.267.764	4	2.002.000	2.141.843
Totaal financiële activa			26.134.211			28.792.623

Een aantal capcontracten zijn *cilinder caps* (gecombineerde contracten) met zowel een aangekocht als verkocht luik. In dit schema werden ze apart voorgesteld (splitsing van het aangekochte en verkochte luik).

De financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn als volgt samengesteld:

Financiële verplichtingen (niet beursgenoteerd)	aantal	notioneel	31/12/2014	aantal	notioneel	31/12/2015
Renteopties - caps	12	3.500.000.000	280.948	3	1.000.000.000	9.128
Swaps effectiseringstransactie	2	1.221.994.770	11.083.821	1	1.115.591.100	10.308.233
waarden gebaseerd op waarderingstechnieken			11.364.769			10.317.361

Niet beursgenoteerd (OTC) - caps

Onder financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden komen (vanwege hun positieve reële waarde) de renteopties (caps) terecht. Onder de financiële verplichtingen de renteopties (caps) met negatieve reële waarde.

Deze renteopties, die over-the-counter (OTC) gekocht werden bij andere financiële instellingen worden altijd aangegaan in het kader van economische afdekkingstransacties maar waarvoor geen hedge accounting wordt toegepast. Bij toelichting 24 is meer informatie terug te vinden inzake afgesloten cilinder caps.

De opties worden gebruikt als bescherming tegen het renterisico en zijn opties waarbij de verkoper zich verplicht aan de koper een renteverskil te betalen in ruil voor een door de koper betaalde premie.

Niet beursgenoteerd (OTC) - swaps

Onder deze rubriek komen de swaps (op actiefzijde diegene met een positieve reële waarde en op de verplichtingzijde diegene met een negatieve marktwaarde) terecht die, alhoewel ze afgesloten werden in het kader van het ALM-beheer, niet verwerkt worden volgens de *hedge accounting*-principes.

Niet beursgenoteerd (OTC) - swaps effectiseringstransactie

In het kader van de uitgevoerde effectiseringstransactie werden er swaps afgesloten. Het verschil tussen de marktwaarde van de swaps is verwerkt in de resultatenrekening.

Secundaire obligaties

De Vennootschap biedt naast primaire uitgaven van obligaties (bij de initiële uitgifte) ook obligaties aan die al genoteerd zijn en secundair verhandeld worden.

Deze beperkte portefeuille wordt in IFRS dan beschouwd als een portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden om deze continu te kunnen aanbieden aan de cliënten van de Vennootschap.

13. Voor verkoop beschikbare financiële activa en tot einde looptijd aangehouden activa

13.1. Voor verkoop beschikbare financiële activa

Onder deze rubriek wordt het grootste gedeelte van de effectenportefeuille (aandelen en obligaties) van de Vennootschap gecatalogeerd.

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal	8.352.382.746	8.004.524.288
waarvan afgedekt via micro hedges (notioneel bedrag)	855.991.300	955.569.300
Geografische uitsplitsing		
België	3.084.189.468	2.781.299.674
Europese Monetaire Unie	3.368.100.664	3.673.334.675
rest van de wereld	1.900.092.614	1.549.889.939
Indeling naar effecten met vaste of variabele rentevoet		
Variabel	3.181.265.948	3.108.146.041
Vast	5.171.088.122	4.896.116.721
Onbepaald (aandelen)	28.676	261.527
Indeling naar resterende looptijd volgens vervaldatum		
tot 1 jaar	1.569.932.319	1.135.200.381
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	1.090.425.241	1.214.203.919
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	1.377.680.330	932.925.081
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	597.059.686	1.235.943.703
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	1.127.594.627	1.265.714.169
meer dan 5 jaar	2.589.661.867	2.220.275.508
Onbepaald	28.676	261.527
volgens de vroegste renteherzieningsdatum of vervaldatum		
tot 1 jaar	4.714.096.360	3.806.812.687
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	649.386.678	1.024.156.256
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	893.761.650	695.516.306
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	331.411.557	657.538.040
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	420.148.738	975.689.198
meer dan 5 jaar	1.343.549.087	844.550.274
Onbepaald	28.676	261.527
Bijzondere waardeverminderingen	0	-1.935.920
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	1,85%	1,58%
Gebruikt als zakelijke zekerheden (notioneel bedrag)	887.285.000	539.626.000
Bezwaren bij mogelijke benutting van de kredietlijn bij de NBB	250.000.000	250.000.000

Er werd voor een nominaal bedrag van 539.626.000 euro effecten bezwaard in het kader van van het onderpandbeheer van de afgeleide instrumenten, de aangegane repo's en als waarborg voor de uitgever van kredietkaarten. Daarnaast heeft de Vennootschap een kredietlijn bij de NBB van 250 miljoen euro waarvoor effecten bezwaard worden op het moment dat deze kredietlijn wordt aangesproken.

In 2011 vond er een herclassificatie plaats van een beperkte portefeuille MBS van de 'voor verkoop beschikbare financiële activa' naar de 'leningen en vorderingen'. Een uitgebreidere toelichting betreffende deze herclassificatie is terug te vinden in toelichting 14.3.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs en de hieraan gerelateerde ongerealiseerde resultaten (latente min- of meerwaarden) van de 'voor verkoop beschikbare activa' zijn per 31 december 2014 en 31 december 2015 als volgt:

Boekjaar 2014	geamortiseerde kostprijs zonder pro rata	prorata interesten	ongerealiseerde resultaten	bijzondere waardeverminderingen	reële waarden
Vastrentende effecten					
- openbare besturen	3.343.342.993	51.820.361	245.070.183	0	3.640.233.538
- kredietinstellingen	2.442.955.117	19.523.745	46.535.692	0	2.509.014.554
- effecten andere tegenpartijen	2.159.449.719	14.397.167	29.259.091	0	2.203.105.977
Niet-vastrentende effecten					0
- beleggingsfondsen / overige	28.198	0	479		28.676
	7.945.776.027	85.741.273	320.865.445	0	8.352.382.746

Boekjaar 2015	geamortiseerde kostprijs zonder pro rata	prorata interesten	ongerealiseerde resultaten	bijzondere waardeverminderingen	reële waarden
Vastrentende effecten					
- openbare besturen	3.364.384.101	46.312.695	200.669.162	0	3.611.365.958
- kredietinstellingen	1.807.202.910	11.408.299	21.024.207	0	1.839.635.416
- effecten andere tegenpartijen	2.528.655.055	11.294.493	15.247.758	-1.935.920	2.553.261.386
Niet-vastrentende effecten					
- aandelen	199.655	0	-1.163		198.492
- beleggingsfondsen / overige	62.498	0	538		63.036
	7.700.504.219	69.015.487	236.940.502	-1.935.920	8.004.524.288

De indeling naar openbare besturen, kredietinstellingen en 'effecten andere tegenpartijen' ofwel 'other debt securities' is deze van een prudentiële rapporting op soloniveau.

Bij toelichting 23 is meer informatie terug te vinden met betrekking tot de level hiërarchie van de gebruikte externe reële waarden.

13.2. Tot einde looptijd aangehouden activa

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal	839.817.180	404.465.119
Geografische uitsplitsing		
België	816.676.688	381.332.922
Europese Monetaire Unie	23.140.492	23.132.197
Indeling naar effecten met vast of variabel rentevoet		
variabel	573.945.723	101.364.041
vast	265.871.458	303.101.078
Indeling naar resterende looptijd		
volgens vervaldatum		
tot 1 jaar	500.592.500	0
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	0	0
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	0	217.100.810
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	217.091.628	26.337.220
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	26.337.459	22.550.398
meer dan 5 jaar	95.795.593	138.476.691
volgens de vroegste renteherzieningsdatum of vervaldatum		
tot 1 jaar	573.945.722	101.364.042
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	0	0
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	0	217.100.810
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	217.091.629	26.337.220
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	26.337.459	11.049.478
meer dan 5 jaar	22.442.370	48.613.569
Totaal openbare en regionale besturen (sovereign)	828.178.147	392.833.843
Totaal andere sectoren (other MBS)	11.639.033	11.631.276
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	1,04%	2,35%

14. Leningen en vorderingen

14.1 Leningen en vorderingen op kredietinstellingen

De leningen en vorderingen op kredietinstellingen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal leningen en vorderingen op kredietinstellingen	350.726.228	15.350.000
Geografische uitsplitsing		
België	332.396.228	0
Europese Monetaire Unie	18.330.000	15.350.000
Rest van de wereld	0	0
Indeling naar restlooptijd: tot 3 maanden		
	332.396.228	15.350.000
Indeling naar type		
bij centrale banken aangehouden monetaire reservetegoeden	328.875.344	0
ontvangen collateral van financiële instellingen	21.850.884	15.350.000
waarvan geldmiddelen en kasequivalenten	350.726.228	15.350.000
Bijzondere waardeverminderingen		
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	0,00%	-0,16%

Per 31 december 2015 staat er enkel nog een bedrag dat ontvangen werd in het kader van het collateral management bij deze rubricering.

14.2 Leningen en vorderingen op andere cliënten

De leningen en vorderingen op andere cliënten zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal	23.176.963.231	24.308.152.971
Indeling naar restlooptijd		
tot 1 jaar	716.143.527	803.236.362
1 tot 5 jaar	2.620.255.189	2.966.564.024
> 5 jaar	19.840.564.516	20.538.352.586
Bijzondere waardeverminderingen	40.958.579	36.897.658
Indeling naar krediettype		
consumentenkrediet	115.573.362	97.424.542
hypothecaire leningen	22.732.255.662	23.842.271.932
leningen op termijn	288.006.861	335.622.758
zichtdeposito's - voorschotten	5.991.028	5.808.705
overige kredietvorderingen – MBS portefeuille	35.136.318	27.025.034
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	3,69%	3,32%

De portefeuille hypothecaire leningen is verder gestegen door de bijkomende kredietverlening aan het *retail*cliënteel van de Vennootschap en dit zowel in België als in Nederland.

14.3. Toelichting herclassificatie portefeuille MBS'en

Op 1 oktober 2011 werd een portefeuille MBS met een boekwaarde van 72.886.764 euro geherclassificeerd van de voor verkoop beschikbare activa naar de leningen en vorderingen (terug te vinden onder 'overige kredietvorderingen'). De reden voor de herclassificatie was het ontbreken van een actieve markt van de betrokken effecten.

De effecten werden geherclassificeerd tegen hun reële waarde. Op het moment van de herclassificatie was er (na berekening van een belastingslatentie) 15.953.789 euro aan negatieve herwaarderingsreserve in het eigen vermogen.

Per 31 december 2015 was er nog een negatieve herwaarderingsreserve van 5.095.662 euro in het eigen vermogen (overige elementen van het totaalresultaat) terwijl deze 1.216.859 euro zou bedragen hebben, had er geen herclassificatie plaatsgevonden. In de IFRS-balans staan deze effecten bij de "leningen en vorderingen" voor het bedrag van 27.025.034 euro.

Per 31 december 2014 was er nog een negatieve herwaarderingsreserve van 6.362.622 euro in het eigen vermogen (overige elementen van het totaalresultaat) terwijl deze 773.534 zou bedragen hebben, had er geen herclassificatie plaatsgevonden. In de IFRS-balans staan deze effecten bij de 'leningen en vorderingen' voor een bedrag van 35.136.318 euro.

Bij toelichting 23.1 is informatie terug te vinden over de huidige marktwaarde van deze portefeuille (terug te vinden bij 'overige kredietvorderingen – MBS-portefeuille').

In 2015 is er 73.861 euro in het renteresultaat gekomen van de betrokken effecten (238.665 euro in 2014). Er waren geen indicaties aanwezig om over te gaan naar het aanleggen van individuele waardeverminderingen.

De daling van deze portefeuille is in hoofdzaak te verklaren doordat er effecten op vervaldag kwamen en/of er gedeeltelijke aflossingen bij de betrokken effecten waren.

15. Derivaten gebruikt ter afdekking

In dit hoofdstuk worden onder meer bijkomende toelichtingen gegeven bij de balansrubriek 'derivaten gebruikt ter afdekking' en bij de balansrubriek 'cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities bij de afdekking van het renterisico'.

Algemene toelichting

Hedge accounting (boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties in IFRS) kan worden gebruikt voor derivaten die als dusdanig bestemd zijn, op voorwaarde dat bepaalde criteria zijn vervuld. Deze criteria voor de boekhoudkundige verwerking van een derivaat als afdekkingsinstrument zijn onder andere:

- het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie en de afdekkingsdoelstelling, -strategie en -relatie moeten formeel worden gedocumenteerd voordat hedge accounting wordt toegepast;
- de afdekking moet worden gedocumenteerd, waaruit moet blijken dat ze naar alle verwachting zeer effectief (binnen een bandbreedte van 80 % tot 125 %) zal zijn in het compenseren van veranderingen in reële waarde (of kasstromen) die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico tijdens de gehele verslagperiode; en
- de afdekking is effectief bij aanvang en wordt voortdurend beoordeeld.

Toelichting macro hedges

Eerst en vooral past de Vennootschap de door de EU bekrachtigde IAS 39 toe omdat deze de manier weerspiegelt waarop de Vennootschap zijn activiteiten beheert.

De afdekkingsrelaties zijn bedoeld om het renterisico te beperken dat voortkomt uit de geselecteerde categorie van activa (of verplichtingen) die aangewezen zijn als in aanmerking komende afgedekte posities.

De Vennootschap voert een globale analyse van het renterisico uit en selecteert activa (en/of verplichtingen) die opgenomen moeten worden in de afdekking van het renterisico van de portefeuille. Zij definieert bij aanvang de af te dekken risicopositie, de tijdsduur, de manier waarop en de frequentie waarmee ze testen uitvoert.

De Vennootschap heeft ervoor gekozen om een portefeuille hypothecaire leningen met een vaste rentevoet af te dekken en selecteert binnen die portefeuille de afgedekte posities in functie van de renterisicobeheerstrategie. De beoordeling van de effectiviteit bestaat erin om na te gaan of aan de afdekkingsdoelstelling, namelijk de beperking van het renterisico, is voldaan.

Met de hedge accounting worden de wijzigingen in de reële waarde van de vaste benen van de swaps grotendeels gecompenseerd door tegengestelde wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities. De fluctuaties van de reële waarde van de vlottende benen van de swaps hebben een netto-impact op het resultaat.

Het betreft hier een reële waardeafdekking (*fair value hedge*) waarbij het afgedekte risico bestaat uit de 'benchmark' (euribor), zijnde de rentecomponent van de hypothecaire leningen met vaste rente. De winsten of verliezen van de afgedekte posities ten gevolge van het afgedekte risico, en de winsten of verliezen op de afdekkingsinstrumenten worden verwerkt in de resultatenrekening (zie toelichting 30).

De wijzigingen in reële waarde van de afgedekte posities (in dit geval een afgedekte portefeuille hypothecaire leningen) is terug te vinden bij de rubriek 'cumulatieve waardeschommelingen van de afgedekte posities bij de afdekking van het renterisico' en bedraagt 304.086.209 euro per 31 december 2015 ten opzichte van 398.422.686 euro per 31 december 2014. Het betreft hier macro *fair value hedges* op het renterisico van een ingedekte portefeuille hypothecaire kredieten.

Toelichting micro hedges

De Vennootschap sluit ook swaps af ter indekking van het renterisico van individuele instrumenten (zogenaamde *micro hedges*).

Vooralsnog zijn er hierbij swaps afgesloten om op dat moment aangekochte effecten die alle onder de 'voor verkoop beschikbare activa' geclassificeerd zijn (AFS *micro hedge*), in te dekken. De wijzigingen in de reële waarde van de vaste benen van deze swaps worden gecompenseerd door tegengestelde wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities.

Een deel van de wijziging in reële waarde van de betrokken 'voor verkoop beschikbare' effecten worden dus niet in een aparte lijn van het eigen vermogen opgenomen maar worden in het kader van de hedge accounting in de resultatenrekening verwerkt. Per 31 december betrof het een bedrag van 102.391.411 euro en 84.873.644 euro per 31 december 2015.

Daarnaast werd er in 2011 een swap afgesloten die in IFRS als *cash flow hedge* (CFH) verwerkt werd. Het betrof een *forward starting swap* (startdatum 31 mei 2016 en einddatum 31 mei 2021) voor een notioneel bedrag van 100 miljoen euro voor de indekking van het renterisico van een toekomstige portefeuille termijnproducten.

Bij deze swap van 100 miljoen euro was er geen ineffectiviteit in 2014 en 2015. Deze swap had een negatieve marktwaarde van 19.038.484 euro per 31 december 2015 (18.305.903 euro per 31 december 2014).

Toelichting bij de fair value hedges

Overzichtstabel van de swaps gebruikt ter afdekking en verwerkt als *fair value hedges*. De als '*cash flow hedge*' verwerkte swap is niet opgenomen in dit overzicht maar alle details werden besproken in de voorgaande paragraaf.

Macro hedge - reële waarde afdekking	aantal	notioneel	31/12/2014	aantal	notioneel	31/12/2015
Wijziging in de reële waarde afgedekte posities (L&R)			398.422.686			304.086.209
Derivaten met negatieve marktwaarde (clean price)	14	3.350.000.000	-409.001.385	27	3.350.000.000	-314.952.280
Derivaten met positieve marktwaarde (clean price)	0	0	0	8	1.000.000.000	6.309.906

Micro hedge - reële waarde afdekking	aantal	notioneel	31/12/2014	aantal	notioneel	31/12/2015
Wijziging in de reële waarde afgedekte posities (AFS)			102.391.411			86.873.644
Derivaten met negatieve marktwaarde	5	855.991.300	-102.901.193	7	955.569.300	-87.024.878

Het 'aantal' in de bovenstaande tabel heeft betrekking op het aantal contracten, de hoofding 'notioneel' op de notionele bedragen van de respectievelijke afgesloten swaps en onder de vierde en zevende kolom is de clean price van de betrokken afgeleide instrumenten en wijziging van de afgedekte posities terug te vinden.

Toelichting totalen derivaten gebruikt ter afdekking

In de onderstaande tabel zijn de afgeleide instrumenten opgenomen zoals ze verwerkt zijn in de balans en werd er bijkomend het totaal van de marktwaarde toegelicht dat onder de respectievelijke IFRS hedge accounting toepassing werd verwerkt.

Overzicht marktwaarden (dirty price) derivaten gebruikt ter afdekking	31/12/2014	31/12/2015
Derivaten gebruikt ter afdekking (activazijde)	0	6.078.917
Derivaten gebruikt ter afdekking (verplichtingenzijde)	607.092.752	496.161.248
Fair value macro hedges	476.439.534	373.563.403
Fair value micro hedges	112.347.315	97.480.444
Cash flow hedge	18.305.903	19.038.484

16. Materiële activa

De materiële activa (na opname met toepassing van het kostprijsmodel) zijn per 31 december 2014 en 31 december 2015 als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Gebouwen, terreinen, uitrusting	32.645.392	35.508.011
Vastgoedbeleggingen	1.605.437	1.524.735
Totaal	34.250.829	37.032.746
Reële waarde vastgoedbeleggingen	1.997.985	1.930.527

De portefeuille vastgoedbeleggingen wijzigt in hoofdzaak door de aankoop van panden in het kader van het uitwinningbeleid bij de hypothecaire kredietverlening. Daarnaast staan er ook een aantal parkings onder de vastgoedbeleggingen.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen werd bekomen op basis van de individuele schattingsverslagen van de respectievelijke vastgoedbeleggingen.

2014	Terreinen Gebouwen	IT-materiaal	ander materiaal	totaal	vastgoed- beleggingen
Openingsbalans per 1 januari 2014	25.222.708	3.522.011	6.347.382	35.092.101	919.503
- investeringen	8.178.279	2.717.507	3.881.876	14.777.662	710.253
- vervreemdingen	-17.917.245	0	-875.286	-18.792.531	0
- afschrijvingen	-1.052.720	-2.357.348	-2.373.159	-5.783.227	-30.072
- overdrachten	8.024.284	0	0	8.024.284	5.753
- overige mutaties	0	-107.542	-565.355	- 672.897	0
Eindbalans per 31 december 2014	22.455.306	3.774.628	6.415.458	32.645.392	1.605.437

2015	Terreinen Gebouwen	IT-materiaal	ander materiaal	totaal	vastgoed- beleggingen
Openingsbalans per 1 januari 2015	22.455.306	3.774.628	6.415.458	32.645.392	1.605.437
- investeringen	636.729	3.483.169	4.719.569	8.839.467	367.962
- vervreemdingen	-21.260	0	-647.864	-669.124	-397.287
- afschrijvingen	-1.149.161	-2.495.865	-1.662.698	-5.307.724	-51.377
- overdrachten	0	0	0	0	0
- overige mutaties	0	0	0	0	0
Eindbalans per 31 december 2015	21.921.614	4.761.932	8.824.465	35.508.011	1.524.735

17. Goodwill en andere immateriële activa

Goodwill wordt beschouwd als het deel van de aanschaffingskosten in een bedrijfscombinatie, bovenop de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals bepaald op de datum van de aankoop.

Per 31 december 2015 waren de andere immateriële activa (die volgens het kostprijsmodel worden verwerkt) als volgt samengesteld:

	verworven software	andere immateriële activa	goodwill	totalen
Openingsbalans per 1 januari 2014	38.914.791	864.626	0	39.779.417
- afzonderlijk verworven toevoegingen	19.487.565	2.240.931	0	21.728.496
- buitengebruikstelling & vervreemding	-638.949	0	0	-638.949
- opgenomen afschrijvingen	-15.706.357	-29.359	0	-15.735.716
- bijzondere waardeverminderingen			0	0
Eindbalans per 31 december 2014	42.057.050	3.076.198	0	45.133.248
- afzonderlijk verworven toevoegingen	21.631.945	1.887.400	0	23.519.345
- buitengebruikstelling & vervreemding	0	0	0	0
- opgenomen afschrijvingen	-17.490.333	-1.150.935	0	-18.641.268
- bijzondere waardeverminderingen			0	0
- overige mutaties	-333.514	333.513	0	0
Eindbalans per 31 december 2015	45.865.148	4.146.176	0	50.011.324

Bij de verworven software betreft het de aangekochte software en de geactiveerde kostprijs van immateriële vaste activa.

Het bedrag van 18.641.268 euro van boekjaar 2015 is terug te vinden in de resultatenrekening bij de afschrijvingen van de betrokken activa.

De aankoopprijs en aankoopkosten van verworven software en de geactiveerde kostprijs van immateriële vaste activa worden aan 20 % per jaar afgeschreven. Andere immateriële activa wordt aan 10 % per jaar afgeschreven.

18. Belastingvorderingen en verplichtingen

De belastingpositie kan als volgt worden samengevat:

	31/12/2014	31/12/2015
Actuele belastingvorderingen	110.527	4.917.451
Uitgestelde belastingvorderingen	0	0
Totaal belastingvorderingen	110.527	4.917.451
Actuele belastingverplichtingen	19.337.446	29.545.117
Uitgestelde belastingverplichtingen	59.908.648	45.396.110
Totaal belastingverplichtingen	79.246.094	74.941.227

Bij de uitgestelde belastingverplichtingen is de belangrijkste post eind 2014 de uitgestelde belasting op de positieve delta marktwaarde van de 'voor verkoop beschikbare activa' (74.259.161 euro). Daarnaast zijn er onder meer belastingsbedragen van -3.276.254 euro (L&R herclassificatie), -4.576.476 euro (cash flow hedge), -25.045.448 euro (betreffende de impact van de marktwaarde van de swaps en caps) en 23.741.286 euro (met betrekking tot de amortisatie van de transactiekosten).

In 2015 is er een uitgestelde belasting van 51.007.938 euro op de positieve delta marktwaarde van de "voor verkoop beschikbare activa", een negatieve post van -2.623.868 met betrekking tot de L&R herclassificatie en -4.759.621 euro in verband met de cash flow hedge.

Bij toelichting 35 is meer informatie terug te vinden over de impact van de vennootschapsbelastingen op het resultaat van de Vennootschap.

19. Andere activa

De andere activa zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Vooruitbetaalde kosten	3.338.681	14.343.574
Waarden ter incasso	0	0
Voorschot betaalkaarten	0	0
Te ontvangen notaris - kredietverlening	44.945.272	67.445.555
Vooruitbetaalde kasbons	0	0
Toe te wijzen posten	102.472.744	104.517.003
Totaal andere activa	150.756.697	186.306.132

Onder de 'toe te wijzen posten' staan de bedragen die tot definitieve toewijs op specifieke boekhoudrekeningen staan.

20. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

20.1 Deposito's van kredietinstellingen

De deposito's van kredietinstellingen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Deposito's van kredietinstellingen	412.902.289	100.914.580
Geografische uitsplitsing		
België	163.222.089	908.234
Andere EMU-landen	249.680.200	100.006.346
Rest van de wereld	0	0
Indeling naar restlooptijd		
tot 1 jaar	412.902.289	100.914.580
Indeling naar type		
zichtdeposito's	2.270.842	928.443
Repo's	405.359.447	99.986.137
collateral van financiële instellingen	5.272.000	0
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	0,04%	-0,20%

Per einde 2014 had de Vennootschap twee repo's op haar balans staan die in november werden aangegaan met een eindvervaldag in maart 2015. Bij deze repo's werden olo's als onderpand gegeven voor een nominaal bedrag van 367.000.000 euro. Deze effecten hadden een marktwaarde van 410.538.477 euro waardoor er per einde 2014 een cash onderpand van 5.272.000 euro werd ontvangen in het kader van deze repo's.

Per einde 2015 was er één repo voor een bedrag van 99.986.137 euro in de IFRS-balans. Bij deze repo – die verviel op 14 januari 2016 – werd een negatieve rentevoet bekomen.

20.2 Retail funding – deposito's

De deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen – wat in hoofdzaak particulieren zijn bij de Vennootschap – zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen	28.461.986.606	29.529.673.674
Indeling naar type		
zichtdeposito's	2.616.175.265	2.801.613.286
deposito's met vaste looptijd	2.448.061.626	2.534.666.602
gereguleerde spaardeposito's	21.080.433.409	21.825.332.441
deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen	524.657.406	404.852.910
deposito beschermingsregeling	0	0
overige deposito's	1.792.658.900	1.963.208.435
Indeling naar restlooptijd van de deposito's met vaste looptijd		
tot 1 jaar	545.766.921	418.521.342
meer dan 1 jaar tot 5 jaar	1.647.938.080	1.859.232.418
meer dan 5 jaar	254.356.625	256.912.842
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	0,95%	0,66%

De portefeuille gereguleerde spaardeposito's stijgt geleidelijk verder. De deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen bevatten ondermeer de nog niet opgenomen bedragen bij hypothecaire leningen en "spaarwaarde" verbonden aan Nederlandse hypothecaire leningen.

Deze laatste post betreft de plaatsing van de spaarwaarden – die opgebouwd worden bij groepsentiteit ALN – door deze entiteit bij de Vennootschap.

Onder de 'overige deposito's' staan de spaarinlagen van het bijkantoor in Nederland.

20.3 Retail funding – in schuldbewijzen belichaamde schulden – kasbons

De in schuldbewijzen belichaamde schulden zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
In schuldbewijzen belichaamde schulden – kasbons	1.610.203.276	1.372.724.660
Indeling naar restlooptijd		
tot 1 jaar	263.370.870	150.183.379
meer dan 1 jaar tot 5 jaar	1.266.403.767	1.222.541.281
meer dan 5 jaar	80.428.639	0
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	2,63%	2,54%

De dalende trend van de afgelopen jaren bij deze portefeuille zet zich voort mee als gevolg van de lage rentevoeten op dit type van funding maar ook omdat de Vennootschap besloten heeft om geen kasbons meer te promoten maar wel termijnrekeningen die in feite dezelfde kenmerken hebben.

20.4. In schuldbewijzen belichaamde schulden – obligaties

Onder deze rubriek kwamen in het verleden de door de entiteiten ABL (nu AAM) en ARNE uitgegeven obligaties en notes. Alle uitgegeven effecten zijn op vervaldag gekomen zodat er geen bijkomende toelichting dient te worden gegeven.

20.5. Achtergestelde verplichtingen

De gewone achtergestelde schulden worden door de Vennootschap geplaatst bij een *retail* cliënteel. De eeuwigdurende (zogenaamde tier 1) lening werd aangeboden aan institutionelen.

De achtergestelde verplichtingen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31/12/2014	31/12/2015
Achtergestelde verplichtingen	513.386.688	401.969.253
Indeling naar restlooptijd		
tot 1 jaar	111.274.143	248.763.728
meer dan 1 jaar tot 5 jaar	379.811.890	153.205.525
meer dan 5 jaar	22.300.655	0
Indeling naar type		
<i>achtergestelde leningen (retail funding)</i>	444.074.568	332.485.004
<i>tier 1 lening (corporate funding)</i>	69.312.120	69.484.249
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31-12	3,56%	3,55%

In oktober 2006 werd door de Vennootschap een vervroegd terugbetaalbare perpetuele tier 1-lening (undated deeply subordinated non-cumulative note) uitgegeven van nominaal 100 miljoen euro met een coupon van 5,855 % tot 31 oktober 2016 en daarna een variabele rentecoupon van Euribor drie maand + 275 basispunten (ISIN-code BE0932117444). De Vennootschap heeft vanaf 31 oktober 2016 het recht (call option) om de lening vervroegd terug te betalen.

Begin 2014 werd nog een bijkomende aankoop gedaan van 500.000 euro waardoor er op de balans nog voor nominaal 68.800.000 euro openstaat voor deze uitgifte.

Sinds 2014 werden er geen achtergestelde certificaten meer aangeboden aan het retail cliënteel. De huidige portefeuille zal dan ook stelselmatig dalen doordat de effecten op vervaldag zullen komen.

21. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen over het jaar is als volgt:

	lopende rechtsgeschillen	andere voorzieningen	Totalen
Openingsbalans 1 januari 2014	1.017.832	12.051.500	13.069.332
toevoegingen	0	638.705	638.705
tegen boekingen	0	0	0
Eindbalans 31 december 2014	1.017.832	12.690.205	13.708.037
toevoegingen	0	639.098	639.098
tegen boekingen	-488.478	-3.451.869	-3.940.347
Eindbalans 31 december 2015	529.354	9.877.434	10.406.788

De voorzieningen voor lopende rechtsgeschillen (fiscale en juridische zaken) zijn gebaseerd op de best mogelijke schattingen zoals beschikbaar op jaareinde waarbij rekening wordt gehouden met de adviezen van juridische en fiscale adviseurs. Zij hebben te maken met rechtsgeschillen met kantoorhouders waarmee de samenwerking werd stopgezet.

De post 'andere voorzieningen' heeft betrekking op fiscale voorzieningen voor btw. Met de respectievelijke leveranciers waarop de provisies betrekking hebben, wordt overleg gepleegd om de betrokken zaken af te handelen. Voor het betwiste onderwerp wordt stelselmatig een provisie aangelegd zodat er nooit een negatieve impact zal zijn maar enkel een positieve impact wanneer de uitspraak of afwikkeling positief zou uitvallen voor de Vennootschap.

Het tijdstip van de uitgaande kasstromen die samenhangen met deze voorzieningen, is per definitie onzeker, gezien de onvoorspelbaarheid van de uitkomst van en de tijd die verbonden is met het afwickelen van geschillen.

Toelichting groepsverzekering

De Vennootschap heeft een pensioenplan van het type vaste bijdragen gefinancierd via een groepsverzekering waarbij de verzekeraar een minimum rendement garandeert. De bijdragen worden volledig ten laste genomen door Argenta. Krachtens artikel 24 van de Wet van 28.04.2003 betreffende de Aanvullende Pensioenen (de zogenaamde "de WAP") moet de werkgever een gemiddeld minimumrendement garanderen voor dergelijke plannen.

Voor pensioentoezeggingen van het type vaste bijdragen bedroeg de rendementsgarantie ten laste van de werkgever met betrekking tot de werkgeversbijdragen tot 31 december 2015 3,25 %. De rendementsgarantie werd recent gewijzigd door de Wet van 18-12-2015 (B.S. 24-12-2015): voor de bijdragen gestort vanaf 1 januari 2016 geldt een variabele rendementsgarantie, gekoppeld aan het rendement van de OLO op 10 jaar, die minimaal 1,75 % en maximaal 3,75 % bedraagt. De gecumuleerde bijdragen per 31 december 2015 blijven echter onderhevig aan de 3,25 % minimum rendementsgarantie tot de datum van uitdiensttreding van de deelnemers aan het pensioenplan van de Vennootschap.

Rekening houdend met uittreedingskansen gebaseerd op de ervaring van de Vennootschap werd per deelnemer het verschil geschat tussen de minimale te garanderen kapitalen door de Vennootschap op basis van de WAP en de al verzekerde kapitalen gegarandeerd door de verzekeraar per 31 december 2015. Aangezien de actuele waarde van de positieve verschillen minder bedroeg dan de activa in de financieringsfondsen werden geen bijkomende kost en verplichting geboekt. De onderliggende actualisatie voet bedroeg 2,25 % rekening houdend met de duration van de verplichtingen.

Tevens kan opgemerkt worden dat op basis van de intrinsieke waardemethode toegepast per 31 december 2014 (i.e. voor de wijziging in de wetgeving) er eveneens geen tekort was per 31 december 2015. De wiskundige reserve bedroeg per 31 december 2015 18.477.539 euro (13.292.916 euro per 31 december 2014).

22. Andere verplichtingen

De andere verplichtingen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Sociale lasten	3.683.021	5.262.210
Toe te rekenen kosten	851.639	6.485
Leveranciersrekeningen	34.041.015	30.898.351
Schulden andere groepsmaatschappijen	15.741.883	22.820.752
Schulden agenten	29.624.590	29.229.173
Nog toe te wijzen posten kredieten	64.999.896	16.346.324
Overige	115.492.780	87.556.804
Totaal andere verplichtingen	264.434.824	192.120.099

Onder de boekhoudrekeningen 'toe te wijzen posten' staan voornamelijk de bedragen die enkele dagen (tot definitieve toewijs) op deze boekhoudrekeningen staan.

23. Reële waarde van financiële instrumenten

23.1. Niet tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten

De onderstaande informatie moet met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

De opgenomen reële waarden zijn immers op basis van interne berekeningen een schatting van de waarde. Deze kunnen echter dag per dag schommelen ten gevolge van de gebruikte parameters zoals rentevoeten en kredietwaardigheid van de tegenpartij. Het is ook niet de bedoeling om de reële waarde onmiddellijk te realiseren. Als gevolg daarvan vertegenwoordigt deze waarde niet de wezenlijke waarde voor de Vennootschap als *going concern*.

De schatting van de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd tegen historische kostprijs vereist het gebruik van technieken, modellen, hypothesen en veronderstellingen die verschillen van instelling tot instelling.

De reële waarde of *fair value* is de prijs die ontvangen / betaald zou worden bij het verkopen van een actief of het transfereren van een schuld in een *ordelijke transactie* tussen marktparticipanten op de rapporteringsdatum.

De Vennootschap gebruikt de onderstaande volgorde voor het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten: eerst de genoteerde prijzen in een actieve markt en daarna het gebruik van waarderingstechnieken.

De reële waarde die getoond wordt, is de volledige reële waarde inclusief opgelopen rente, vermits deze ook onder de respectievelijke rubrieken verwerkt werden.

De berekening van de reële waarde van financiële instrumenten, waarvan de reële waarden niet extern worden bekomen, kan als volgt worden samengevat:

- (1) bij schuldinstrumenten op korte termijn of onmiddellijk opvraagbaar (onder andere zichtrekeningen, spaarrekeningen) benadert de reële waarde de boekwaarde; en
- (2) bij andere instrumenten wordt gebruik gemaakt van de contante waardeberekening (*Discounted Cash Flow*-methode) waarbij het disconteringspercentage gebaseerd is op een referentierente met een marktconforme marge.

Bij deze laatste constante waardeberekening (DCF-methode) wordt onder meer rekening gehouden met een kapitaalkost en een kredietkost. De gebruikte rentecurves zijn analoog aan deze die gebruikt werden bij de sensitiviteitsanalyse van het renterisico (zie riskgedeelte 5.1).

De bekomen marktwaarden moeten ook steeds volgens de reële waardehiërarchie van IFRS 13 weergegeven worden. Het level (niveau) van de reële waarde is hierbij afhankelijk van het type van input dat gebruikt wordt voor de waardering van de financiële instrumenten.

Bij level 1 betreft het genoteerde (onaangepaste) prijzen in actieve markten (extern beschikbare en observeerbaar reële waarden van financiële instrumenten op liquide markten).

Level 2 bevat alle reële waarden die op basis van observeerbare (of niet observeerbare parameters (input) waarvan de impact niet significant zijn) met behulp van modellen direct of indirect kunnen worden verkregen.

Ten slotte worden de reële waarden die berekend worden op basis van niet observeerbare parameters (input) en waarvan de impact significant is, onder level 3 gerubriceerd.

In de volgende tabel zijn de boekwaarde en de reële waarde weergegeven van de financiële activa en financiële verplichtingen, die op de geconsolideerde balans niet tegen hun reële waarde zijn opgenomen. Zij bevat niet de reële waarde van de 'tot einde looptijd aangehouden activa' en de niet-financiële instrumenten als materiële vaste activa en overige immateriële activa die kort besproken werden bij de respectievelijke toelichtingen.

	31/12/2014		31/12/2015	
	boekwaarde	reële waarde	boekwaarde	reële waarde
Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	149.377.455	149.377.455	512.327.845	512.327.845
Leningen en vorderingen	23.527.689.459	26.555.475.617	24.323.502.971	27.110.558.348
leningen en vorderingen op kredietinstellingen	350.726.228	350.726.228	15.350.000	15.350.000
- zichtrekeningen	0	0	0	0
- termijnrekeningen	0	0	0	0
- bij centrale banken aangehouden reserves	328.875.334	328.875.334	0	0
- collateral bij financiële instellingen	21.850.884	21.850.884	15.350.000	15.350.000
leningen en vorderingen op andere cliënten	23.176.963.231	26.204.749.389	24.308.152.971	27.095.208.348
- consumentenkrediet	115.573.362	123.830.849	97.424.542	103.548.159
- hypothecaire leningen	22.732.250.658	25.730.438.769	23.842.271.932	26.614.464.533
- leningen op termijn	288.011.865	300.899.040	335.622.758	338.485.834
- zichtdeposito's / voorschotten	5.991.028	5.991.028	5.808.705	5.808.705
- overige kredietvorderingen – MB-portefeuille	35.136.318	43.589.703	27.025.034	32.901.117
Totaal financiële activa	23.677.066.914	26.704.853.072	24.835.830.816	27.622.886.193
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	30.998.478.859	31.343.381.885	31.405.282.167	31.665.338.539
Deposito's van kredietinstellingen	412.902.289	412.902.289	100.914.580	100.914.580
Deposito's van andere dan kredietinstellingen	28.461.986.606	28.649.547.814	29.529.673.674	29.685.930.737
- zichtdeposito's	2.616.175.265	2.616.175.265	2.801.613.286	2.801.613.286
- deposito's met vaste looptijd	2.448.061.626	2.606.917.674	2.534.666.602	2.690.923.665
- deposito's van bijzondere aard	1.792.658.900	1.792.636.152	1.963.208.435	1.963.208.435
- gereguleerde spaardeposito's	21.080.433.409	21.080.433.409	21.825.332.441	21.825.332.441
- deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen	524.657.406	524.657.406	404.852.910	404.852.910
- deposito beschermingsregeling	0	0	0	0
In schuldbewijzen belichaamde schulden inclusief kasbons	1.610.203.276	1.729.513.325	1.372.724.660	1.454.953.761
- kasbons	1.610.203.276	1.729.513.325	1.372.724.660	1.454.953.761
- obligaties	0	0	0	0
Achtergestelde schulden	513.386.688	551.418.457	401.969.253	423.539.461
- achtergestelde leningen	444.074.568	474.361.010	332.485.004	349.947.848
- tier 1-lening	69.312.120	77.057.447	69.484.249	73.591.612
Totaal verplichtingen	30.998.478.859	31.343.381.885	31.405.282.167	31.665.338.539

Conform de IFRS 13-norm moet er ook een level toegekend worden aan alle marktwaarden. In de onderstaande tabel werden de fair value waarden van de vermelde IFRS-classificaties schematisch voorgesteld volgens de level hiërarchie.

Aan de financiële instrumenten op zeer korte termijn - waarbij de boekwaarde als marktwaarde werd weerhouden - werd door de Vennootschap een level 2 toegekend, de andere berekende marktwaarden krijgen een level 3 toegekend.

Gegevens per 31/12/2014	reële waarde	level 1	level 2	level 3
Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	149.377.455	0	149.377.455	0
Leningen en vorderingen	26.555.475.617	0	384.419.694	26.171.055.923
Tot einde looptijd aangehouden looptijd	867.766.129	227.821.021	581.435.237	58.509.871
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	31.343.381.885	0	26.426.827.269	4.916.554.616

Gegevens per 31/12/2015	reële waarde	level 1	level 2	level 3
Geldmiddelen, zichtrekeningen en deposito's bij (centrale) banken	512.327.845	0	512.327.845	0
Leningen en vorderingen	27.110.558.348	0	42.155.420	27.068.402.928
Tot einde looptijd aangehouden looptijd	425.123.089	223.499.621	115.266.325	86.357.142
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	31.665.338.539	0	27.095.921.652	4.569.416.887

23.2. Tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten

In de volgende tabellen wordt de reële waarde weergegeven van de financiële instrumenten die op de balans tegen hun reële waarde zijn opgenomen.

De reële waarden bij de 'voor verkoop beschikbare activa' zijn afkomstig van dezelfde externe bronnen zoals vorige jaren, namelijk Bloomberg en Euroclear (de belangrijkste clearing- en bewaartegenpartij van de Vereniging). Om de level toewijzing te staven, worden waar nodig zelf marktwaarden berekend.

De reële waarden van de afgeleide instrumenten worden intern berekend met behulp van een FINCAD-applicatie en onder meer in het kader van de European Market Infrastructure Regulation (EMIR) worden de marktwaarden dagelijks berekend.

Het collateral management (margin calls) gebeurt afhankelijk van de gemaakte afspraken op een dagelijkse of wekelijkse basis. De bij de margin calls bekomen externe marktwaarden worden stelselmatig vergeleken met de intern berekende reële waarden.

De vanilladerivaten (vanilla IRS en caps) worden gewaardeerd op basis van rentecurves en impliciete volatiliteiten die observeerbaar zijn in de markt (level 2-input). De reële waarde van deze transacties wordt dan ook beschouwd als level 2.

Voor de waardering van de CMS-swap / caps en de Green Apple-swaps worden ook niet-observeerbare gegevens (level 3-input) gebruikt. Gebaseerd op de sensitiviteit van deze niet-observeerbare parameters werd er geoordeeld om deze reële waarden vanaf 2013 een level 3-waardering toe te kennen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de level-hiërarchie van de tegen reële waarde opgenomen financiële activa en verplichtingen.

Gegevens per 31/12/2014	level 1	level 2	level 3
Aan reële waarde opgenomen activa			
Activa aangehouden voor handelsdoeleinden	2.267.765	1.745.870	22.120.576
Voor verkoop beschikbare activa	6.585.094.615	1.688.151.587	79.136.543
Aan reële waarde opgenomen verplichtingen			
Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	204.496	11.160.273
Derivaten gebruikt ter afdekking	0	588.786.849	18.305.903

Gegevens per 31/12/2015	level 1	level 2	level 3
Aan reële waarde opgenomen activa			
Activa aangehouden voor handelsdoeleinden	2.141.843	9.647.762	17.003.018
Voor verkoop beschikbare activa	6.118.613.500	1.838.552.388	47.358.400
Derivaten gebruikt ter afdekking		6.078.917	
Aan reële waarde opgenomen verplichtingen			
Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden		5.896	10.311.465
Derivaten gebruikt ter afdekking		477.122.764	19.038.484

Bij de 'voor verkoop beschikbare' portefeuille zijn er sporadisch wijzigingen tussen level 1 en level 2 ten gevolge van wijzigingen (bijvoorbeeld meer providers) betreffende de marktwaarden. Deze wijzigingen in level worden individueel gedocumenteerd, moeten conform het uitgebouwde beleid zijn en worden driemaandijks gerapporteerd aan het Alco.

De onderstaande tabel geeft de reconciliatie weer van de level 3 reële waarden tussen 1 januari 2014 en 31 december 2015. Deze toelichting heeft betrekking op de afgeleide instrumenten (die onder de 'activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden' en onder de 'derivaten gebruikt ter afdekking' staan) en de effecten die onder de 'voor verkoop beschikbare activa' staan.

	afgeleide instrumenten activa zijde	afgeleide instrumenten verplichtingen zijde	AFS portefeuille - vastrentende effecten	AFS portefeuille - niet vastrentende effecten
Begin totaal 01/01/2014	112.657.973	-69.934.928	146.575.467	27.152
Aankopen/nieuwe contracten	0		5.230.460	0
Vervallen instrumenten	-8.804.959	9.009.130	-40.473.081	0
Terugbetalingen (gedeeltelijk)	0		-8.692.473	0
Mutaties naar andere levels	0		0	0
Mutaties van andere levels	0		0	0
Andere mutaties (waaronder waardewijzigingen)	-81.732.438	31.459.621	-23.530.981	0
Eind totaal per 31/12/2014	22.120.576	-29.466.177	79.109.392	27.152
Aankopen/nieuwe contracten			9.962.256	
Vervallen instrumenten			-38.557.614	
Terugbetalingen (gedeeltelijk)				
Mutaties naar andere levels				
Mutaties van andere levels				
Andere mutaties (waaronder waardewijzigingen)	-5.117.558	116.228	-3.217.086	34.300
Eind totaal per 31/12/2015	17.003.018	-29.349.949	47.296.948	61.452

Zoals af te leiden uit de tabel is er maar een beperkt bedrag aan level 3 marktwaarden bij de betrokken financiële instrumenten.

Het totaal van de laatste twee kolommen (vastrentende effecten en aandelen) bedraagt maar 47.358.400 euro per 31 december 2015 (ten opzichte van 79.136.544 euro per einde 2014).

Level-wijzigingen op zich hebben geen impact op de P&L. De delta marktwaarden van de 'verkoop beschikbare activa' komen in het other comprehensive income (OCI) terecht in het eigen vermogen.

Per 31 december 2014 was er van deze level 3-effecten een positieve impact van 270.175 euro in de OCI, per 31 december 2015 was er een negatieve impact van 495.369 euro.

Toelichting over het kredietrisico in de marktwaarde van de derivaten

Conform de marktpraktijken werd er vanaf 2014 rekening gehouden met een CVA (*Credit Valuation Adjustment*) en DVA (*Debt Valuation Adjustment*) bij de marktwaardering van de derivaten. De gecombineerde impact van beide elementen was zeer beperkt en bedroeg 0,1 miljoen euro in 2014 en 0,2 miljoen euro in 2015.

24. Derivaten

De Vennootschap heeft, naast in contracten besloten derivaten, per 31 december 2015 twee derivaattypes (afgeleide financiële instrumenten) op haar balans staan: renteopties (gekochte en verkochte caps) en swaps.

Afgeleide financiële instrumenten moeten onder IFRS ressorteren onder de handelsportefeuille, tenzij er een afdekkingsrelatie wordt aangetoond tussen het betreffende actief en een welbepaald afgedekt bestanddeel.

Dergelijke afdekkingsrelatie kan als effectief worden beschouwd als onder invloed van marktfactoren zoals rentewijzigingen, de waardeschommelingen of kasstromen van het afgeleide financiële instrument de waardeschommelingen of kasstromen van het afgedekte bestanddeel nagenoeg volledig compenseren.

Als gevolg van de strenge IFRS-voorwaarden om deze als afdekkingsinstrumenten te kunnen classificeren, worden ze soms toch geclassificeerd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden.

De Vennootschap maakt hier gebruik van afdekkingstransacties die voldoen aan alle daartoe vereiste voorwaarden voor afdekkingstransacties van IAS 39 zoals goedgekeurd door de EU. Hierdoor worden de betrokken afdekkingsinstrumenten geclassificeerd als derivaten gebruikt ter afdekking. Het kader om *micro hedges* te verwerken op de AFS-portefeuille en het kader om afgeleide instrumenten als *cash flow hedge* te verwerken, werd ook ingebed bij de Vennootschap.

Er werd in 2014 en 2015 geen *off setting* gedaan bij de verwerking van de afgeleide instrumenten op de balans en buitenbalans zodat er geen toelichtingen conform de beschrijvingen van IFRS 7 over dit onderwerp werden gedaan.

Renteopties

Renteopties worden gebruikt als bescherming tegen het renterisico en zijn opties waarbij de verkoper zich verplicht aan de koper een renteverskil te betalen in ruil voor een door de koper betaalde premie. Dit renteverskil is het verschil tussen de huidige rente en een afgesproken rentetarief voor een notioneel bedrag.

Om de kostprijs van de indekkingen te verminderen, werden periodiek tegelijkertijd caps gekocht en geschreven voor hetzelfde notioneel bedrag en dezelfde looptijd. De strikes van de verkochte caps liggen hierbij hoger dan de strikes van de gekochte caps zodat het risico van de betrokken gecombineerde gekochte en verkochte caps beperkt blijft tot de netto betaalde premie (cilinder caps).

Per 31 december 2015 had de Vennootschap 35 caps (eind 2014 waren dit 33 caps) op haar balans staan voor een notioneel bedrag van 8,85 miljard euro (eind 2014 bedroeg het notioneel bedrag 8,5 miljard euro). Van deze 35 caps waren er 12 gekochte en verkochte cap combinaties (24 caps in totaal, om het renterisico van de verplichtingzijde in te dekken) en 11 caps om het renterisico van de hypothecaire kredietverlening in te dekken.

Deze caps worden (alhoewel ze afgesloten zijn om het renterisico in te dekken) in IFRS verwerkt als instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden.

De gebruikte reële waarden van de bovenstaande afzonderlijk vermelde afgeleide financiële instrumenten werden uitsluitend bepaald op basis van waarderingstechnieken die zich baseren op objectief observeerbare marktparameters.

Renteswaps

Renteswaps zijn contractuele overeenkomsten tussen twee partijen op grond waarvan rentekasstromen in dezelfde valuta worden uitgewisseld. Deze verplichtingen worden berekend op basis van verschillende rentetypes. Bij de meeste renteswaps vindt een netto- uitwisseling van kasstromen plaats. Dit bestaat uit het verschil tussen de vaste en variabele rentebetalingen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van alle per jaareinde aanwezige swaps, de ingedekte posities en de verwerkingswijze in IFRS.

2014			
aantal	notioneel	Indekking	verwerkingswijze in IFRS
14	3.500.000.000	renterisico portfolio kredieten	macro portfolio fair value hedge
5	855.991.300	renterisico individuele AFS-effecten	micro fair value hedge AFS-instrumenten
1	100.000.000	renterisico portefeuille kasbons	micro hedge - cash flow hedge
2	2.443.989.540	renterisico geëffectiseerde kredieten	aangehouden voor handelsdoeleinden

2015			
aantal	notioneel	Indekking	verwerkingswijze in IFRS
27	4.350.000.000	renterisico portfolio kredieten	macro portfolio fair value hedge
7	955.569.300	renterisico individuele AFS-effecten	micro fair value hedge AFS-instrumenten
1	100.000.000	renterisico portefeuille kasbons	micro hedge - cash flow hedge
2	2.231.182.200	renterisico geëffectiseerde kredieten	aangehouden voor handelsdoeleinden

Toelichting bij de in bovenstaande tabel vermelde cash flow hedge

Op 3 mei 2011 werd een forward starting swap van notioneel 100 miljoen euro afgesloten (startdatum 31 mei 2016 en einddatum 31 mei 2021) voor de indekking van de rentekost van een toekomstige portefeuille kasbons / termijnrekeningen.

Het gaat dus om het vastleggen van de interestkost (financieringskost) van termijnproducten met een looptijd van 5 jaar (die in 2016 uitgegeven en nadien gebruikt zullen worden als financiering voor hypothecaire leningen die in het tweede kwartaal van 2011 werden toegestaan met een looptijd van 10 jaar).

Per 31 december 2014 had de betrokken swap een negatieve marktwaarde van 18.305.903 euro en na verrekening van een latente belastingvordering van 4.576.476 euro stond er een bedrag van 13.729.427 euro op de lijn 'kasstroomafdekking' in het eigen vermogen.

Per 31 december 2015 had de betrokken swap een negatieve marktwaarde van 19.038.484 euro en na verrekening van een latente belastingvordering van 4.759.621 euro stond er een bedrag van 14.278.863 euro op de lijn 'kasstroomafdekking' in het eigen vermogen.

In contracten besloten derivaten

De in contracten besloten derivaten moeten afgezonderd worden - als afzonderlijk derivaat op de balans worden genomen - wanneer er geen nauw verband bestaat tussen hun economische kenmerken en risico's en die van het basiscontract.

Er moesten geen dergelijke derivaten van die aard afgezonderd worden en onder deze rubriek geclassificeerd worden.

Toelichtingen bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening

25. Netto rentebaten

De verdeling van de rentebaten en -lasten per soort financieel instrument dat rentemarge genereert, wordt als volgt weergegeven:

	31/12/2014	31/12/2015
Rentebaten		
voor verkoop beschikbare financiële activa	192.028.536	140.024.812
leningen en vorderingen op kredietinstellingen	477.530	473.963
leningen en vorderingen op andere cliënten	859.787.447	832.626.674
tot einde looptijd aangehouden beleggingen	16.165.671	12.473.431
derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	13.187.219	5.529.002
Rentelasten		
deposito's van kredietinstellingen	-55.399	-206
deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen	-333.292.748	-235.263.909
schuldbewijzen belichaamde schulden inclusief kasbons	-57.892.111	-41.242.551
achtergestelde verplichtingen	-18.393.572	-16.725.621
derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-131.682.565	-139.391.250
Nettorentebaten	540.330.008	558.504.345
rentebaten van in waarde verminderde financiële activa	678.451	512.219

26. Dividenden

De onderstaande tabel geeft een specificatie van de ontvangen dividenden.

	31/12/2014	31/12/2015
Dividenden uit eigenvermogensinstrumenten uit voor verkoop beschikbare financiële activa	0	1.125
Totaal dividend inkomsten afkomstig van andere aandelen	0	0

27. Netto baten uit provisies en vergoedingen

De nettobaten uit provisies en vergoedingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31/12/2014	31/12/2015
Baten uit provisies en vergoedingen	75.445.834	94.055.716
effecten: aan- en verkooporder en overige	12.840.506	15.804.022
ontvangen beheersvergoedingen	32.437.320	45.079.734
betalingsdiensten	10.739.852	12.006.452
premie hospitalisatieverzekering	13.234.906	11.681.737
overige posten	6.193.250	9.483.771
Lasten in verband met provisies en vergoedingen	-135.160.379	-149.460.775
Acquisitiekosten (commissies en/of transactiekosten)	-104.266.421	-116.144.229
bewaring	-1.489.988	-2.039.251
premie hospitalisatieverzekering	-11.552.994	-10.184.746
betalingsdiensten	-16.643.129	-19.373.380
overige posten	-1.207.847	-1.719.169
Nettoprovisieresultaat	-59.714.545	-55.405.059

28. Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening

Het gerealiseerde resultaat op enerzijds voor verkoop beschikbare financiële activa en anderzijds financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs, kan als volgt worden voorgesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Gerealiseerde winsten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		
• meerwaarden vastrentende effecten	7.045.564	8.017.258
• meerwaarden op niet-vastrentende effecten	0	0
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
Gerealiseerde verliezen		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		
• minderwaarden vastrentende effecten	-1.028.674	-1.356.560
• minderwaarden niet-vastrentende effecten	0	0
Totaal netto gerealiseerd resultaat	6.016.890	6.660.698

Een gedetailleerdere uitsplitsing van de niet-gerealiseerde winsten en verliezen van de categorie 'voor verkoop beschikbare financiële activa' is terug te vinden bij toelichting 13.

In de toelichting 23 zijn de reële waarden van de categorie 'financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs' terug te vinden.

Op consolidatieniveau worden de betrokken notes (zij die ingekocht werden door de Venootschap en deze die op de verplichtingenzijde stonden van de SPV Green Apple) met elkaar geëlimineerd waardoor er hier een meerwaarde ontstond.

In 2014 was er een totaal resultaat van 6 miljoen euro dat afkomstig was van de 'voor verkoop beschikbare activa'. In 2015 bedroeg dit 6,6 miljoen euro.

29. Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Het resultaat van de activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden kan als volgt worden voorgesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Resultaat met betrekking tot swaps	-3.481.669	-134.695
Resultaat met betrekking tot caps	-46.469.380	-6.214.111
Resultaat met betrekking tot obligaties	87.724	59.113
Resultaat rentedragende instrumenten	-49.863.325	-6.289.693

Onder het nettoresultaat is het resultaat van renteopties, swaps en een zeer beperkte portefeuille obligaties (die aangeboden worden aan de cliënten) terug te vinden.

De betrokken swaps en caps worden steeds voor rekening van de Venootschap afgesloten in het kader van het ALM-beleid. Het resultaat van de caps bestaat uit de verdere afschrijving van de betaalde premies en de marktwaardewijzigingen.

30. Winsten (en verliezen) uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties

Voor de derivaten die vallen onder de reële waarde afdekkingstransacties om het renterisico van een portefeuille of van individuele effecten af te dekken, wordt de betreffende rente weergegeven onder nettorentebedaten.

De reële waardeveranderingen van deze derivaten en de reële waardeveranderingen die voortkomen uit het afgedekte risico van de afgedekte activa worden opgenomen in de post 'winsten (verliezen) uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties'.

	31/12/2014	31/12/2015
Afdekking renterisico van een portefeuille		
Wijziging van de reële waarde van de hedging instrumenten	-120.925.180	100.359.009
Reële waardeveranderingen afgedekte instrumenten	123.029.626	-94.336.476
Afdekking renterisico van individuele financiële instrumenten		
Wijziging van de reële waarde van de hedging instrumenten	59.250.161	-15.517.767
Reële waardeveranderingen afgedekte instrumenten	-59.392.655	15.876.315
Resultaat administratieve verwerking afdekkingstransacties	1.961.952	6.381.081

Bij de swap die verwerkt wordt als cash flow hedge was er geen ineffectiviteit in 2014 en 2015 waardoor er geen bewegingen in verband met deze swap terug te vinden zijn onder deze classificatie.

31. Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa

In de onderstaande tabel wordt het resultaat van "het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa" opgenomen.

	31/12/2014	31/12/2015
Winsten materiële vaste activa	64.468	199.829
Winsten vastgoedbeleggingen	64	26.803
Verliezen materiële vaste activa	-9.858	-52.428
Verliezen vastgoedbeleggingen	-52.205	-19.219
Totaal resultaat	2.469	154.985

32. Ander exploitatieresultaat

Het ander exploitatieresultaat bestaat uit de volgende componenten:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal ander exploitatieresultaat	20.553.090	29.922.160
Exploitatiebaten		
huurinkomsten uit vastgoedbeleggingen	50.993	70.167
kostendeling groepsmaatschappijen	21.032.355	23.181.648
overnamevergoeding portefeuille agenten	2.586.314	3.551.142
terugname provisie garantieregeling	1.154.218	2.045
ontvangen huurlasten - huur printers – ICT-infrastructuur	2.342.051	2.189.328
overige ontvangen vergoedingen	11.511.357	8.967.400
Exploitatielasten		
kostendeling groepsmaatschappijen	-17.632.978	-7.603.933
overige betaalde vergoedingen	-491.220	-435.637

De 'kostendeling groepsmaatschappijen' heeft betrekking op de doorrekening van kosten van en naar 'niet door de Vennootschap geconsolideerde entiteiten' van de Argenta Groep (in casu de overkoepelende holding BVg) en de Verzekeringsspool.

33. Administratiekosten

De personeelskosten bestaan uit de volgende componenten:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal personeelsuitgaven	34.818.193	49.861.708
bezoldigingen	24.219.628	35.113.921
sociale lasten	6.668.510	9.588.293
pensioenlasten	2.469.195	2.300.856
op aandelen gebaseerde betalingen	0	
andere	1.460.860	2.858.638
Gemiddeld personeelsaantal, in VTE	495,44	688,20
directieleden	16,66	19,00
bedienden	478,78	669,20
arbeiders	0	0

De Vennootschap heeft enkel pensioenverplichtingen op basis van toegezegde bijdrageregelingen (waarbij de bijdrage enkel betaald wordt door de werkgever). In België wordt een minimumrendement voorzien bij deze groepsverzekeringen, dat tot nader order door de respectievelijke verzekeringsmaatschappij(en) werd gewaarborgd.

Er werd voor de toestand op 31 december 2015 een beoordeling gedaan van de toereikendheid van de technische reserves van de groepsverzekering. Op basis van deze beoordeling werden er in 2015 geen bijkomende verplichting en kost geboekt. De periodieke bijdragen voor de betrokken groepsverzekeringen zijn terug te vinden onder de post pensioenlasten.

Er zijn geen 'op aandelen gebaseerde betalingen' bij de Vennootschap.

De algemene en administratieve uitgaven worden als volgt gespecificeerd:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal algemene en administratieve uitgaven	186.595.762	215.830.924
marketingkosten	2.444.902	3.376.407
honoraria	27.200.577	39.363.056
IT-uitgaven	39.040.259	40.172.977
huurgelden	6.311.607	6.676.800
bedrijfsbelastingen	42.232.324	44.281.242
bijdrage depositobeschermingsfonds in België	19.880.891	20.896.893
andere	49.485.202	61.063.549

Onder de post 'andere' zijn onder meer begrepen: telefoonkosten, portkosten, bureelbenodigdheden, bijdragen beroepsverenigingen en reiskosten.

De aanzienlijke stijging van de algemene en administratieve uitgaven is voornamelijk het gevolg van de uitgaven die gedaan worden in de verdere uitbouw van de IT-infrastructuur en blijvend hoge bijdragen aan belastingen – andere dan winstbelastingen.

34. Bijzondere waardeverminderingen

De wijzigingen in de bijzondere waardeverminderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bijzondere waardeverminderingen op activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening	31/12/2014	31/12/2015
voor verkoop beschikbare financiële activa	0	1.935.920
leningen en vorderingen	2.071.248	-1.542.951
Totaal bijzondere waardeverminderingen	2.071.248	392.969
Uitstaande waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	31/12/2014	31/12/2015
Voor verkoop beschikbare activa (vastrentende effecten)	0	1.935.920
Leningen en vorderingen		
• consumentenkrediet	3.468.991	2.613.224
• hypothecaire leningen	33.446.959	24.930.739
• leningen op termijn	1.068.149	339.962
• zichtdeposito's / voorschotten	2.869.065	1.277.134
• overige kredietvorderingen - reclass MBS	105.415	899
Totaal leningen en vorderingen	40.958.579	29.161.958
Totaal aangelegde waardeverminderingen	40.958.579	31.097.878

De onderstaande mutatietafelen geven de samenstelling van de op individuele basis gebaseerde bijzondere waardeverminderingen van de categorie 'leningen en vorderingen' per 31 december 2014 en 31 december 2015 weer.

Per einde 2014 bedroeg de globale impact van zowel de op individuele basis als op portefeuillebasis aangelegde waardeverminderingen voor de 'leningen en vorderingen' 2.071.157 euro.

per 31/12/2014 leningen en vorderingen	beginsaldo 31/12/2013	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2014	recuperaties via P&L	recht- streekse afboekingen	collectieve voorziening	totale impact op P&L
consumentenkrediet	4.039.789	1.056.957	-1.627.755	3.468.991	-194.578	439.147	0	-326.229
hypothecaire leningen	29.996.128	27.128.340	-23.677.508	33.446.959	-203.523	2.225.135	-1.810.175	3.662.268
leningen op termijn	663.598	600.910	-196.358	1.068.149	0	39.155	0	443.707
zichtdeposito's / voorschotten	4.096.968	327.442	-1.555.345	2.869.065	-467.709	1.601.592	0	-94.020
overige kredietvorderingen	229.195	267.744	-391.524	105.415	-30.196	145.751	-1.606.343	-1.614.569
totaal leningen en vorderingen	39.025.677	29.381.392	-27.448.490	40.958.579	-896.006	4.450.780	-3.416.518	2.071.157

Per einde 2015 was er een globale impact van 1.542.951 euro voor de op individuele basis als op portefeuillebasis aangelegde waardeverminderingen voor de "leningen en vorderingen".

per 31/12/2015 leningen en vorderingen	beginsaldo 31/12/2014	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2015	recuperaties via P&L	recht- streekse afboekingen	collectieve voorziening	totale impact op P&L
consumentenkrediet	3.468.991	717.161	-1.572.927	2.613.225	-188.035	683.540		-360.261
hypothecaire leningen	33.446.959	20.999.048	-29.515.269	24.930.738	-207.716	10.155.498	-1.383.484	48.077
leningen op termijn	1.068.149	89.081	-817.269	339.961	-3.571	99.953		-631.806
zichtdeposito's / voorschotten	2.869.065	-1.462.432	-129.500	1.277.133	-510.371	1.707.898		-394.405
overige kredietvorderingen	105.415		-104.515	900	-10.101	169.518	-259.458	-204.556
totaal leningen en vorderingen	40.958.579	20.342.858	-32.139.480	29.161.957	-919.794	12.816.407	-1.642.942	-1.542.951

35. Winstbelastingen

De details van de huidige en uitgestelde belastingen zijn hieronder weergegeven:

Overzicht winstbelastingen	31/12/2014	31/12/2015
actuele belastinglasten op het boekjaar	47.977.730	58.772.686
actuele met betrekking tot voorgaande periodes	-2.837.628	-7.408.388
uitgestelde belastingen - tijdelijke verschillen	1.884.690	2.478.422
uitgestelde belastingen - derivaten	-8.110.168	6.992.730
uitgestelde belastingen - amortised cost berekeningen	1.637.210	-565.044
Impact van de totale belastingen op het resultaat	40.551.834	60.270.406
Aansluiting wettelijk en effectief belastingtarief		
winst voor belastingen	213.613.705	253.144.920
wettelijk belastingtarief	33,99%	33,99%
berekende winstbelastingen tegen wettelijk tarief	72.607.297	86.043.958
verschillen in belastingtarieven in andere landen	-20.048.447	-17.785.105
verschillen t.g.v. niet belastbare baten	14.754	-235.042
verschillen t.g.v. lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	1.884.061	2.155.258
belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen	-10.802.652	-2.392.297
belastingen vorige periodes	-2.837.628	-7.408.390
andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	-265.552	-107.977
Totaal winstbelasting	40.551.834	60.270.405
effectief belastingtarief	18,98%	23,81%

Zoals terug te vinden in de bovenstaande tabel bedroeg het effectieve belastingtarief 18,98 % in 2014 en 23,81 % in 2015.

Andere toelichtingen

36. Effectiseringsbeleid

Het operationele kader en het beleid om effectiseringstransacties te kunnen verwezenlijken, werd medio 2007 uitgewerkt, met als resultaat twee succesvolle uitgiffen in de volgende jaren. Het ging hierbij steeds om de effectisering van een portefeuille Nederlandse residentiële hypothecaire leningen via de SPV Green Apple. Eind 2013 werd de call uitgeoefend bij de Green Apple 2008-transactie zodat deze op 23 januari 2014 op eindvervaldag is gekomen en eind 2015 werd de call van de Green Apple 2007 transactie uitgeoefend zodat deze in januari 2016 op eindvervaldag kwam.

De Venootschap heeft verder in het kader van haar beleggingsbeleid een aantal ABS'en en MBS'en in haar beleggingsportefeuille. Hieronder wordt de portefeuille weergegeven volgens hun exposure met vermelding van het type en het land van uitgifte.

Per type	Per land	Exposure 31/12/2014	Exposure 31/12/2015
MBS	België	0	29.049.148
MBS	Spanje	42.864.464	33.327.856
MBS	Frankrijk	19.649.357	44.142.592
MBS	Ierland	13.549.763	19.702.910
MBS	Nederland	880.870.458	768.260.625
MBS	Groot-Britannië	0	7.515.418
ABS	Spanje	25.471.348	27.915.601
ABS	United States	15.464.759	12.157.516
ABS	Frankrijk	0	19.536.021
ABS	Ierland	0	17.481.317
ABS	Luxemburg	0	51.431.042
ABS	Nederland	0	20.281.855
Totaal effectiseringsposities		997.870.147	1.050.801.901

De MBS'en hebben allemaal betrekking op geëffectiseerde hypotheekleningen. De ABS uit de US heeft betrekking op een effectisering van studentenleningen en de ABS uit Spanje heeft betrekking op de effectisering van covered bonds. De ABS'en van de andere landen hebben betrekking op geëffectiseerde autoleningen.

37. Buitenbalans verplichtingen

De Bankpool heeft zelf zekerheden verstrekt op zijn eigen financiële activa. In het onderstaande overzicht zijn de redenen en nominale waarden terug te vinden van de betrokken activa (die allemaal gecatalogeerd zijn onder de 'voor verkoop beschikbare activa').

Verstrekte zakelijke zekerheden	31/12/2014	31/12/2015
- voor aangegane repo's	367.000.000	85.594.000
- voor swaps en caps	489.285.000	419.032.000
- voor BankCardCompany	31.000.000	35.000.000
Ontvangen zakelijke zekerheden	27.872.527.370	28.428.798.197

De ontvangen zakelijke zekerheden hebben betrekking op de in het kader van de kredietverlening ontvangen zekerheden (onder andere hypothecaire inschrijvingen, in pand gegeven effecten).

Bij toelichting 9 werden de toegekende en ontvangen 'groepsgaranties' (zie de onderstaande tabel) nader toegelicht.

	31/12/2014	31/12/2015
- toegekende financiële garanties	3.847.225	4.251.895
- ontvangen financiële garanties	47.100	47.100

Ten slotte zijn er nog de toegekende en ontvangen kredietlijnen. De toegekende kredietlijnen hebben betrekking op betekende kredietlijnen en kredietoffertes voor de retail kredietverlening.

De ontvangen kredietlijnen hebben betrekking op de van andere financiële instellingen ontvangen kredietlijnen op de rekeningen die de Vennootschap bij deze instellingen heeft.

	31/12/2014	31/12/2015
- toegekende kredietlijnen	933.558.896	1.452.788.465
- ontvangen kredietlijnen	250.000.000	250.000.000

De Vennootschap heeft een kredietlijn bij de NBB van 250 miljoen euro waarvoor effecten zullen bezwaard worden op het moment dat deze kredietlijn wordt aangesproken.

38. Voorwaardelijke verplichtingen

De Vennootschap is gedaagde met betrekking tot een aantal geschillen binnen het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

De Vennootschap treft voorzieningen voor dergelijke zaken wanneer, naar het oordeel van het management en na overleg met zijn juridische adviseurs, het waarschijnlijk is dat de Vennootschap betalingen zal moeten doen en het te betalen bedrag met voldoende betrouwbaarheid kan worden geschat.

Met betrekking tot verdere claims en juridische procedures tegen de Vennootschap waarvan het management op de hoogte is (en waarvoor, overeenkomstig de hiervoor beschreven principes, geen voorziening is getroffen), is het management, na het inwinnen van professioneel advies, van oordeel dat deze claims geen kans van slagen hebben, dan wel dat de Vennootschap zich met succes tegen de claims kan verdedigen of dat de uitkomst van deze zaken naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de resultatenrekening.

39. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na de balansdatum verder geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die een bijstelling van de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap per 31 december 2015 nodig maken.

Op 22 maart 2016 heeft de raad van bestuur de jaarrekening beoordeeld en zijn goedkeuring gegeven voor publicatie. De jaarrekening zal aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd op 29 april 2016.

Antwerpen, 22 maart 2016

Bijkomende inlichtingen

De IFRS-jaarrekening van de Vennootschap verschijnt in het Nederlands en het Engels. Vragen in verband met de verspreiding van deze verslagen kunt u richten aan:

Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv

Belgiëlei 49-53
B-2018 Antwerpen
Tel: + 32 3 285 51 92
Fax: + 32 3 285 56 61
pers@argenta.be

Klachtenbeheer

Bij een klacht of bemerking over de dienstverlening van de Argenta Groep, vragen wij u om in eerste instantie contact op te nemen met de kantoorhouder van het kantoor waar u cliënt bent. De kantoorhouders staan altijd paraat en proberen al het nodige te doen om uw probleem te verhelpen. Als deze bemiddeling u niet tevreden stelt, kunt u zich in tweede instantie richten tot de dienst Klachtenbeheer van de Argenta Groep, zowel voor de activiteiten van de Bankpool als de activiteiten van de Verzekeringspool.

Klachtenbeheer

Belgiëlei 49-53
B-2018 Antwerpen
Tel: + 32 3 285 56 45
Fax: + 32 3 285 55 28
klachtenbeheer@argenta.be